

عمون عسکری موقام

十二木卡姆

ئۇيغۇر خەلق كلاسسىك مۇزىكىسى

维吾尔族民间古典音乐

ئون ئىككى مۇقام 十二木卡姆

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەت نازارىتى
ئون ئىككى مۇقامنى رەتلەش خىزمەت گۇرۇپپىسى تەرىپى
نوتىغا ئېلىپ رەتلەنگەن

新疆维吾尔自治区文化厅

十二木卡姆整理工作组

記譜整理

نوتىسىنىڭ بىرىنچى قىسمى

乐譜上册

ھىللەتلەر نەشرىياتى

音乐出版社

مۇزىكا نەشرىياتى

民族出版社

ئۇيغۇر خەلق كلاسسىك مۇزىكىسى
دۇن ئىككى مۇقام
ئوتتۇرىنچى قىسمى

维吾尔族民间古典音乐

十二木卡姆

乐谱上册(1-6 木卡姆)

新疆维吾尔自治区文化厅十二木卡姆整理工作组记谱整理

音乐出版社 民族出版社联合出版

新华书店北京发行所发行

全国新华书店经售

*

787×1092毫米 16开 28¹/₄印张 327面乐谱

30,000文字 3页插图

1960年2月北京第1版

1960年2月北京第1次印刷

统一书号: 8026·1231

印数: 00,001-2,200册 定价 8.70元

كىرىش

ئۇيغۇر خەلقىنىڭ داڭلىق كلاسسىك مۇزىكىسى «ئون ئىككى مۇقام» نىڭ توپلۇ-
نۇشى، رەتلىنىشى ۋە تارىختا بىرىنچى قېتىم تولغى بىلەن نەشر قىلىنىشى ئۇيغۇر
كلاسسىك ئەدەبىياتى ۋە سەنئىتى رېۋاجلاندۇرۇش ساھەسىدە چوڭ بىر ۋەقە. بۇ،
پارتىيە مىللىي سىياسىتىنىڭ مەدەنىيەت ساھەسىدىكى يەنە بىر شانلىق ئۇتۇغى.

«ئون ئىككى مۇقام» ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ، ئۇيغۇر ئەمگەكچىلىرىمىزنىڭ
ئەسىرلەر بويى جاپالىق، ئەمما كۈرەشچان تۇرمۇشلىرىنىڭ تەجرىبىلىرىگە ئاساسەن
ئىجتىيات قىلغان زور بايلىقى. ئۇشۇنىڭ ئۈچۈن بايلىقىدۇركى، ئۇ، كەڭ ۋە چوڭقۇر
مەزمۇنلۇق، ئۇيغۇر مىللىي سەنئەت شەكىللىرىنىڭ ھەممىسىنى دىگىدەك ئوز
ئىچىگە ئالغان 12 كومپوزىت، بىر پۈتۈن مۇزىكا بولۇپ ھېساپلىنىدۇ. «ئون ئىككى
مۇقام» ئەمگەكچى خەلقنىڭ ئوز ۋاختىدىكى جاپالىق تۇرمۇشلىرىدىن زارلايدۇ،
زۇلۇملۇق زامانغا، زالىم ئەزگۈچىلەرگە لەنەت ئوقۇيدۇ. ئۇ، خەلقنىڭ يالقۇنلۇق
كۈرەشلىرىنى، ئۇلۇق ئارزۇلىرىنى ھەم مەردانە، ئوپتىمىستىك، شوخ ھاياتىنى كۆي-
لەيدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن «ئون ئىككى مۇقام» نى ئۇيغۇر ئەمگەكچىلىرىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى
تۇرمۇش تەجرىبىلىرىنىڭ قىممەتلىك بەدىئىي ئىنقىسالى دەپ ھېساپلاش كېرەك.

«ئون ئىككى مۇقام» نەشر قىلىندى. بۇ، كىشىنى خۇش قىلىدىغان ئوبدان بىر
ئىش. ئەمما، «ئون ئىككى مۇقام» ئۈستىدە ئېلىپ بارىدىغان رەتلەش ۋە تەتقىق قىلىش
ئىشىمىزنى بۇنىڭ بىلەن تۈگىدى دىگىلى بولمايدۇ، بەلكى ئۇ ئىشنىڭ باشلىنىپ
شىدىنلا ئىبارەت. بىز «ئون ئىككى مۇقام» نى تېخىمۇ تولۇقلىشىمىز، رەتلىشىمىز،
ئۇنىڭ باي مەزمۇنىنى ۋە شەكىلىنى چوڭقۇر ئۈگۈنۈشىمىز ۋە داۋاملىق رېۋاجلاندۇر-
ۇشىمىز لازىم.

بىز زامانىۋىي يېڭى ئەدەبىيات-سەنئەتنى رېۋاجلاندۇرۇپ، ھەر مىللەت خەل-
قىنىڭ يېڭى سوتسالىستىك تۇرمۇشىنى ۋە سوتسالىستىك مۇناسىۋەتلىرىنى تولۇق
ئىپادىلەپ بېرىشىمىز لازىم. بۇ بىزنىڭ ئەدەبىيات-سەنئەت ساھەسىدىكى قەتئىي
يۈتۈلۈشىمىز. ھەر مىللەت ئەمگەكچى خەلىقلىرىنىڭ ئۇلۇق جۇڭگو كوممۇنىستىك
پارتىيىسىنىڭ رەھبەرلىگىدە غەلىبە بىلەن ئالغا بېسىۋاتقان ۋە ياشىناۋاتقان يېڭى
سوتسالىستىك تۇرمۇشنىڭ ئىمىلىيىتى ئەدەبىيات-سەنئەت تەرەققىياتىنىڭ ئەڭ باي

مەنبەسى. ھەر مىللەت خەلقىنىڭ زامانىۋىي ئەدەبىيات - سەنئىتىنى رېۋاجلاندۇرۇشتا سوتسىئالىستىك ۋە كوممۇنىستىك مەزمۇن بولۇشى بىلەن، بۇ مەزمۇنغا مۇۋاپىق مىللىي شەكىلمۇ بولۇشى كېرەك. ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئەدەبىيات - سەنئەتتە ئىپادىلىنىدىغان ئوبدان مىللىي ئەنئەنىلىرى رېۋاجلاندۇرۇلۇشى لازىم. بۇنىڭ ئۈچۈن ھەر مىللەت خەلقىنىڭ كلاسسىك ئەدەبىيات - سەنئىتىنى تېخىمۇ تەرەققى ئەتتۈرۈش ۋە ئۇنىڭغا توغرى ۋارىسلىق قىلىش ئالاھىدە ئەھمىيەتكە ئىگە. «ئون ئىككى مۇقام» بولسا، ئۇيغۇر مىللىي مۇزىكىسىنىڭ ئەنئەنىلىرىدە ناھايىتى زور بايلىق بولۇپ ھېساپلىنىدۇ. شۇڭا ئۇيغۇرلارنىڭ زامانىۋىي مۇزىكىسىنى تەرەققى ئەتتۈرۈشتە «ئون ئىككى مۇقام»نىڭ بەدىئىي مۇۋەپپەقىيەتلىرىنى چوڭقۇر ئۈگۈنۈش ۋە ئۇنىڭغا توغرى ۋارىسلىق قىلىش چوڭ ئەھمىيەتلىك.

«ئون ئىككى مۇقام» نىڭ نەشىر قىلىنىشى مۇناسىۋىتى بىلەن ئەدەبىيات - سەنئەت - چىملەرنى قىزغىن تەبرىكلەيمەن ۋە ئەدەبىيات - سەنئەتچىلەرنىڭ كلاسسىك ئەدەبىيات - سەنئەت مىراسلىرىنى رەتلەش ۋە ئۈگۈنۈش ئىشلىرىغا تېخىمۇ چوڭ ئۇتۇق تىلەيمەن.

سەيپىدىن ئەزىزى.

1959 - ژىل 7 - ئاينىڭ 21 - كۈنى.

序

优秀的维吾尔族古典音乐《十二木卡姆》的挖掘整理以及有史以来第一次完整的出版,是发展维吾尔族古典文学艺术事业上的一件大事,这是党的民族政策在文化战线上又一显著的成就。

《十二木卡姆》是我们的祖先——维吾尔族劳动人民根据自己世代代艰苦生活的斗争经验创造出来的巨大财富。其所以是财富,是因为它内容深广,几乎概括了维吾尔族所有的民族艺术形式,是一部完整的十二套音乐。《十二木卡姆》沉痛地诉出了劳动人民当时的辛酸的生活,愤懑地诅咒了黑暗的时代和残暴的压迫者,热情地歌颂了人民熾烈的斗争和宏伟的理想以及勇敢、乐观的生活。因此,我们应当把《十二木卡姆》看作维吾尔族劳动人民概括过去生活经验的艺术珍品。

《十二木卡姆》問世了,这是值得庆贺的一件好事。但这并不是說我們在《十二木卡姆》方面的整理研究工作可以結束了,应该看作这仅仅是一个开始。我們还必须进一步整理充实《十二木卡姆》,并且深入学习和不断发展它的内容和形式。

我們要繼續努力发展现代的新的文学艺术,充分反映各族人民的社会主义新生活和人與人之間的社会主义的新关系,这是我們在文艺工作上的坚定不移的方針。各族劳动人民在伟大的中国共产党的领导下,胜利地发展着的社会主义新的生活实践,就是我們发展文学艺术的最丰富的源泉。发展各族人民现代的文学艺术要有社会主义和共产主义内容,同时也要有与此内容相适应的民族形式。各族人民表现在文学艺术上的优良的民族传统必須发扬,为此,深入发掘和正确地繼承各族人民的古典文学艺术就具有重大的意义。《十二木卡姆》是维吾尔族民族音乐传统中的巨大财富,所以深入学习和正确地繼承《十二木卡姆》的艺术成就,对发展维吾尔族的现代音乐也就具有重大意义。

值此《十二木卡姆》出版之际,特向文艺工作者表示热烈祝賀,并希望文艺工作者在整理研究古典文学艺术遗产方面取得更大的成就。

賽福鼎 1959年7月21日

«ئون ئىككى مۇقام» نى قىسقىچە تونۇشتۇرۇش

تيانشان تاغلىرىنىڭ شىمالى ۋە جەنۇبىدىكى كەڭ رايونلاردا نەگىلا بارسىڭىز «ئون ئىككى مۇقام» غەزەللىرىنىڭ جاراڭلىغان ئاھىڭىنى ئاڭلايسىز. بايرام، ھېيت ۋە باشقا تەنتەنە كۈنلىرى، ئادەمگەلىق توشقان بازارلاردا قوللىرىغا ساتار، تەمبۇر، دۇتار ۋە داپ تۇتقان ھەۋەسكارلارنىڭ «مۇقام» دىن ئېلىپ چالغان نەغمىلىرىگە قوشۇلۇپ جەۋلان قىلىپ ئۇسۇلغا چۈشۈۋاتقان خەلق دولقۇنىنى كورۇسىز. دىخانلار-نىڭ ئومىنى ژىغىپ بولغاندىن كېيىن ئوينىغان ئويۇنلىرى ياكى توي-مەشرەپلىرى «مۇقام» سىز قىزىمايدۇ.

«ئون ئىككى مۇقام» خەلق تۇرمۇشى بىلەن مەھكەم باغلىنىپ، ئۇيغۇر خەلق مۇزىكىسىدا ئالاھىدە مۇھىم ئورۇن ئېلىپ كەلدى، شۇڭلاشقا كوپچىلىك ئۇنى ياخشى كورۇدۇ ۋە ئىززەتلىپ «ئۇيغۇر خەلق مۇزىكىسىنىڭ ئانىسى» دەپ ئاتايدۇ.

«ئون ئىككى مۇقام» ئۇيغۇر ئەمگەكچى خەلقىنىڭ ئۇزۇن زامانلاردىن بېرى ئوز-نىڭ مۇشەققەتلىك ۋە كۈرەشچان ھاياتىدا مۇزىكا ساھەسىدىكى پاراسەتلىرىنى ئىشلىتىپ ئىجات قىلغان ئۇلۇق مۇزىكا بايلىغىدۇر. ئۇ، جانلىق مۇزىكا ئوبرازى ۋە مۇزىكا سوزلىرى بىلەن ئەمگەكچى خەلقلەرنىڭ تارىختىكى قاراڭغۇ فېودال ھوكۇمران كۈچلىرىگە قارشى نەپرەت-غەزەپلىرىنى ۋە ئۇرلۇق بەخت-سائادەت ئىزدەش يولىدىكى قىزغىن ئارزۇلىرىنى روشەن ئەكس ئەتتۈردى. ئۇ، خەلق ئىچىدىكى ئەنئەنىلىك مىللىي مۇزىكا سەنئىتى شەكلى ئاساسىدا ۋۇجۇتقا كەلگەنلىكتىن، روشەن، جاراڭلىق خەلق ئاھاڭىغا ۋە قويۇق مىللىي ئۇسلۇپقا ئىگە بولدى.

«ئون ئىككى مۇقام» مۇزىكىسى شەكلەن خىلمۇ-خىل بولۇش بىلەن بىللە، نەغمە ئاھاڭىمىمۇ ئىنتايىن باي. ئۇ، بىر تەرەپتىن، قېدىمقى كلاسسىك تەسۋىرىي غەزەللەرنى ئوز ئىچىگە ئالسا، يەنە بىر تەرەپتىن، خەلق ئارىسىدىكى قىزىق ئۇسۇل نەغمىلىرى ۋە شېئىرىيەت بەدىئىيلىكى ئىنتايىن ياخشى بولغان ۋەقەلىك غەزەللەرنىمۇ ئوز ئىچىگە ئالدى. بۇ غەزەل ۋە نەغمىلەر تەمكىنلىك-ئاستىلىق-ئېچىملىش-قىزىق ھايا-جانلىق-شوخلۇق كەيپىياتلىرىنى بىلدۈرۈدەن تەرەققىيات تەرتىۋى بويىچە جانلىق ھالدا ئويۇشتۇرۇلۇپ، سىستېمىلىق، تۈزۈلۈشى ئاجايىپ پۇختا، بىر پۈتۈن چوڭ نەغمە

بولۇپ شەكىللەنگەن. پۈتۈن مۇقام ئون ئىككىگە بۆلۈنۈدۇ. ھەرقايسى مۇقام بىر - بىرىگە ئوخشاش بولمىغان ئۆزىگە خاس ئالاھىدە ئاھاڭغا ئىگە. ئۇنىڭ ھەر بىرى چوڭ نەغمە، داستان ۋە مەشرەپ بولۇپ 3 قىسىمغا بۆلۈنۈدۇ. پۈتۈن ئون ئىككى مۇقام 170 دىن ئارتۇق ئاھاڭنى ۋە 72 خىل نەغمىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ئەگەر باشتىن ئاياققىچە بىر قېتىم ئورۇنداپ ئۆتۈدىغان بولسا، 20 سائەتتىن ئارتۇغراق ۋاخىت كېتىدۇ.

بۇ چوڭ مۇقام ئۆزىنىڭ ئىدىيىۋىي مەزمۇنى جەھەتتىن بولسۇن ياكى مۇكەممەل قۇرۇلۇش شەكلىدىن بولسۇن، ئۇيغۇر ئەمگەكچى خەلقلەرنىڭ مۇزىكا ساھەسىدىكى تالانتىنى ۋە ئىجادىيەت ئىقتىدارىنى كۆرسۈتۈپ بېرىدۇ، شۇنداقلا ئۇ، ۋەتىنىمىزنىڭ قىممەتلىك مىللىي مۇزىكا مىراسلىرىنىڭ بىرسىدۇر.

«ئون ئىككى مۇقام» نىڭ تارقىلىش ئەھۋالى

باشلانغۇچ قەدەمدە تەتقىق قىلىنغان ماتېرىياللار، شۇنىڭدەك مۇزىكىنىڭ تۈزۈلۈش خۇسۇسىيەتلىرى «ئون ئىككى مۇقام» نىڭ ئۆزلۈكسىز ئىجات قىلىنىش ۋە خەلق ئىچىدىكى ئەڭ ياخشى ئاھاڭلارنى، جۈملىدىن خەلق ئىچىدىكى شوخ ئۇسۇل ناخشىلىرىنى قوبۇل قىلىش ئارقىلىق ئەسەرلەر داۋامىدا تولۇقلانغان ۋە بېيىغانلىقىنى ئوچۇق كۆرسۈتۈدۇ. خوتەن ۋىلايىتىدە خەلق ئىچىدە كەڭ تارقالغان «خوتەن سەنمى» دەپ ئاتالغان سەنەم بىلەن «چەب-يات سەنمى» نى سېلىشتۇرۇپ كۆرسەك، «مۇقام» نىڭ خەلق ئىچىدىكى مۇزىكا بىلەن قانچىلىك يېقىن ئىكەنلىكىنى كۆرۈش مۇمكىن.

خوتەن سەنمى (خوتەن 4-رايون دىخان سايىم ئاخۇن ئورۇندىغان)

چەبىياتنىڭ سەنمى

ئۇن ئىككى مۇقام خەلق ئارىسىدىكى ئاھاڭلارنى قوبۇل قىلىپلا قالماستىن، بەلكى داۋاملىق تۈردە باشقا مىللەتلەرنىڭ ياخشى مۇزىكىلىرىنىمۇ قوبۇل قىلىپ ئۆزىنى بىر يىتقان.

«راك مۇقامىنىڭ تەزە مەرغۇلى ۋە تەكتى» ھەم «چەبىيات تەزىسى» دىكى بەزى ئاھاڭلاردا خەنسۇ مۇزىكىسىنىڭ ئۇسلۇپى ۋە خۇسۇسىيەتلىرى ناھايىتى قويۇق كۆرۈنۈدۇ. ئەنە شۇ ئاھاڭلاردىن خەنسۇ مۇزىكىسى بىلەن ئۇيغۇر مۇزىكىسىنىڭ بىر-بىرىگە نەقەدەر چوڭقۇر تەسىر كۆرسەتكەنلىكىنى روشەن كۆرگىلى بولىدۇ. ئۇ خەنسۇ خەلقى بىلەن ئۇيغۇر خەلقىنىڭ ئەزەلدىنلا مەدەنىيەت ئالماشتۇرۇش ۋە رېۋاجلاندۇرۇش ئىشىدا يېقىن مۇناسىۋەتتە بولغانلىقىنىمۇ ئىسپاتلاپ بېرىدۇ.

مۇقامدىكى چوڭ نەغمە بىلەن داستان ۋە مەشرەپلەر يېقىنقى يۈز ئىل ئىچىدىلا بىر يەرگە توپلانغان، ئۇنىڭدىن بۇرۇن چوڭ نەغمىلەر ۋاڭ، گۇڭ، بەگلەر ۋەكىلىلىك قىلغان ھۆكۈمران دائىرىلەرگىلا مەخسۇس ئىدى. داستان خەلق ئاممىسى ياخشى كۆرگەن بېيىتلەردىن بولۇپ، مەشرەپ بولسا ئاشىقلارنىڭ ئېيتىدىغان غەزەللىرى ئىدى. بۇندىن 80 نەچچە ئىل بۇرۇن قەشقەرلىق داڭلىق سەنئەتكار ھېلىم سېلىم خەلق ئىچىگە پارچە ھالدا تارقالغان داستان ۋە مەشرەپلەرنى ژىغىپ رەتلەپ چىقىپ، «ئون ئىككى مۇقام» غا قوشقاندىن كېيىن مۇقام بۈگۈنكى شەكىلىگە كەلدى.

بەزى پېشقەدەم سەنئەتكارلارنىڭ دېيىشىچە تەخمىنەن يۈز ئىل ئىلگىرى سېتىۋالدى دېگەن بىر كىشى «مۇقامنى» يەركەندىن خوتەن كىرىيىگە ئېلىپ بېرىپ، ئۇ يەردە خەلق ئىچىگە تارقالغان غەزەللەر بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، يەنە بەزى ئاھاڭلارنى ئىجات قىلىپ قوشۇپ، خوتەن ۋە چىرىيە قاتارلىق يەرلەرگە تارقاتقان. بۇ يەرلەردە ھەر بىر مۇقامنىڭ يالغۇز چوڭ نەغمىدىنلا ئىبارەت كونا بىر شەكىلى تا ھازىرغىچە ساقلانماقتا. ھەر بىر مۇقامنىڭ مەزمۇنى ئۇمۇمەن تۆۋەندىكىلەردىن ئىبارەت:

داپنىڭ رىتىمى

تەڭمىنىڭ ئىسمى تەڭمىنىڭ باشلىنىشى

$\frac{3}{4}$

تەڭمە

$\frac{3}{4}$

تەڭمىنىڭ مەڭگۈلى

$\frac{4}{4} \frac{5}{4} \frac{4}{4}$

چوڭ ئۈسكە

$\frac{4}{4} \frac{5}{4} \frac{4}{4}$

چوڭ ئۈسكەنىڭ مەڭگۈلى

$\frac{5}{4}$

ياكى چوڭ ئۈسكە

$\frac{2}{4}$

سەنەم

$\frac{2}{4}$

سەنەمنىڭ مەڭگۈلى

$\frac{5}{8}$ (ئېيتىلىش نېتىجىسى $2 \frac{1}{2}$ تاكت)

سەلىقە

$\frac{5}{8}$

سەلىقەنىڭ مەڭگۈلى

$\frac{2}{4}$

پەشرۇ

$\frac{2}{4}$

پەشرۇنىڭ مەڭگۈلى

$\frac{3}{8}$

تەكتى

خوتەندە تارقالغان «مۇقام» مەزمۇن جەھەتتىن قەشقەر ۋە يەركەندىكىدەك باي ئەمەس. ئېيتىلىش ئۇسلۇبىمۇ قەشقەر بىلەن يەركەندىكىدەك سىلىق ۋە يېقىملىق ئەمەس.

تەخمىنەن 1883-يىلى مۇھەممەت دېگەن كىشى «مۇقام»نى قەشقەردىن ئىلىغا ئېلىپ باردى. مۇقامنىڭ داستانى ئىلىدا بىر قەدەر ئىشلەنگەندىن كېيىن ئاھاڭ تە-رەپتىن تېخىمۇ ئېغىنچاق، ئۇسلۇپ تەرەپتىن تېخىمۇ شوخ بولدى. ئەمما چوڭ نە-

مەنلەر ئەسلىدىنلا بىر ئاز مۇرەككەپ ۋە ئېغىر بولغانلىقتىن كۆپ جايلارى بارا-بارا يوقاپ كەتتى.

بۇ جايلاردىكى «مۇقام»لارنىڭ ھەر بىرىنىڭ ئۆز ئالدىغا بىر ئالاھىدىلىكى بولغاندەك، شەكىل ۋە ئاھاڭ تەرەپتىن ئاز تولا پەرقى بولسىمۇ، ئەمما ئاساسىي جەھەتتىن ھەممىسى بىر تۈرگە كىرىدۇ.

تارىم چولىنىڭ شىمالىي ۋە جەنۇبىي قىرغاقلىرىغا جايلاشقان مەركىت، مارالبېشى، كورلا ۋە چارقىلىقتا «دولان مۇقامى» («دولان سەنمى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ) دەپ ئاتالغان يەنە بىرخىل «مۇقام» ساقلانماقتا، بۇ مۇقام ئاھاڭ تۈزۈلۈشى سادىدىراق بولسىمۇ، ئېيتقاندا مەردانە ۋە جاراڭلىق بولۇپ، قويۇق يايلاق ھاياتىنى ئەسلىتىدۇ. بۇ، مۇقامنىڭ ھازىر ئاران 8-9 نىلا تېپىلدى؛ ئۇنىڭدا ھەر بىر مۇقام بەش خىل نەغمىدىن تەركىپ تاپىدۇ:

داپنىڭ رىتىمى

تاكتى

نەغمىنىڭ ئىسمى

مۇقامنىڭ باشلىنىشى تارقاق تاكتىلىق

$\frac{3}{4}$

چەكمە

$\frac{2}{4}$

سەنەم

$\frac{2}{4}$

سەلىقە

$\frac{2}{4}$

سەلەرمەن

«مۇقام» تىيانشانىڭ جەنۇبىي ۋە شىمالىي رايونلىرىغا تارقىلىش داۋامىدا جايلارنىڭ جۇغراپىي شارائىتىغا، خەلقنىڭ تۇرمۇشى ۋە روھىي ھالەتلىرىگە قاراپ، ئىجرا قىلىنىش جەھەتتە جايلارنىڭ خاراكتېرىغا مۇۋاپىق سىتىل ۋە خۇسۇسىيەت ھاسىل قىلغان بولسىمۇ، ئەمما ئۆزىنىڭ ئاساسىي ئاھىڭى ۋە ئىجرا قىلىنىش سىتىلىنى يوقاتىمىغان. «ئون ئىككى مۇقام» خەلق ئىچىدە ئېغىزچە تارقىلىپ ژۇرگەن بولغاچقا، شۇنداقلا ئەسىرلەر بويى فېودال كۈچلەرنىڭ ۋەيران قىلىشى ئارقىسىدا «ئون ئىككى مۇقام» نى بىلىدىغان ئادەملەر كۈندىن-كۈنگە ئازىيىشقا باشلىدى. شىنجاڭ ئازات بولۇشنىڭ ئەرپىسىدە «ئون ئىككى مۇقام» نى تولۇغراق بىلىدىغان ئىككى-ئۈچلا پېشقەدەم سەنئەتچى قالغان ئىدى.

شىنجاڭ ئازات بولغاندىن كېيىن «ئون ئىككى مۇقام» نى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن پارتىيە ئادەم ۋە ماددىي كۈچلەرنى ئاجرىتىپ ۋە جەنۇبىي، شىمالىي شىنجاڭ

جاڭدىكى داڭلىق خەلق سەنئەتچىلىرىدىن بولغان تۇردى ئاخۇن، روزى تەمبۇر قاتارلىق كىشىلەرنى ئۈرۈمچىگە تەكلىپ قىلىپ، ئون ئىككى مۇقامنى توپلاش، ئاۋازغا ۋە نوتىغا ئېلىش، رەتلەش ئىشلىرىنى ئېلىپ باردى. بۇ قىممەتلىك مۇزىكا مىراسىمىزنى ساقلاپ قېلىشتا پېشقەدەم سەنئەتكارلىرىمىز زور ھەسسە قوشتى. يوقۇلۇپ كېتىشكە ئاز قالغان بۇ مۇزىكا مىراسىمىزنىڭ قۇتقۇزۇپ قېلىنىشى پارتىيىنىڭ مىللىي سەنئەتكە قانچىلىك ئېتىۋار بەرگەنلىگى ۋە ئاتىدارچىلىق قىلغانلىغىنىڭ ئەمىلىي ئىپادىسىدۇر. بىرنەچچە ژىل مابەينىدا «ئون ئىككى مۇقام» مىسلىسىز يېڭى تەرەققىياتلارغا ئېرىشتى. ھازىر ئۇ بۇرۇنقىدەك ئاز سانلىق ئادەملەرگىلا خاس ئەمەس، ھازىر سەھنىدە، رادىودا «مۇقام» نىڭ داڭلىق سەنئەتچىلەر تەرىپىدىن ئورۇندالغان گۈزەل ئاھاڭلىرىنى ئاڭلاش پۇرسىتىگە ھەممە كىشى تەڭ ئىگە. مۇقام ھەۋەسكارلىرى كۈندىن-كۈنگە كۆپەيمەكتە؛ ئۈرۈمچى، قەشقەر، غۇلجا ۋە خوتەندە ھەتتا كىرىيىنىڭ خېلى چېتىگە جايلاشقان يېزىلاردا كۆپلىگەن ياش ھەۋەسكارلار پېشقەدەم سەنئەتكارلاردىن بۇ مۇزىكا مىراسلىرىنى ئۈگەنمەكتە.

كىشىنى تېخىمۇ خوشال قىلىدىغان بىر ئەھۋال شۇكى، ھازىر خەلق ئىچىدە ۋە سەھنىدە «مۇقام» دىكى نەغمىلەردىن ئۆزگەرتىلگەن ئۇمۇمىي ساز، قوشۇلۇپ ئېيتىش، ئۇمۇمىي خور، ئۇسۇل ناخشىلىرىدەك يېڭى ئەسەرلەر ئوتتۇرىغا چىقماقتا، بۇ خىل ئەسەرلەر شىنجاڭ خەلقىنىڭ ئازاتلىقتىن كېيىنكى بەختسىيار تۇرمۇشىنى روشەن ئەكس ئەتتۈرۈش بىلەن، شىنجاڭ خەلقىنىڭ ۋەتەنگە، پارتىيىگە ۋە داھىغا بولغان قىزغىن مۇھەببىتىنى ئىپادىلەيدۇ. راككىڭ مەشرىپىدىن ئۆزگەرتىلگەن «راك ئانسامبلى» بۇلارنىڭ ئىچىدە خېلى مۇۋەپپەقىيەتلىك بولغانلىرىدىن بىرىدۇر. بۇ، شۇنىڭدەك ھازىر پۈتۈن مەملىكەتكە تارلىپ، ھەرمىللەت خەلقىنىڭ مۇھەببىتىگە ئىگە بولدى.

بۇ يېڭى تەرەققىياتلار پارتىيىنىڭ مىللىي ئەدەبىيات-سەنئەت يۈنۈلىشىنى ئىجرا قىلىش نېتىجىسىدە خەلق ئىچىدىكى مىللىي مۇزىكا مىراسلىرىغا ۋارىسلىق قىلىش ۋە ئۇلارنى رېۋاجلاندۇرۇش يولىدا قولغا كەلتۈرگەن مۇۋەپپەقىيەتلەردىن ئىبارەت. سوتسالستىك قۇرۇلۇش ئىشلىرىمىز ئۇچقاندەك تەرەققى قىلىۋاتقان بۈگۈنكى كۈندە بۇندىن كېيىن بۇ باي مىللىي مۇزىكا ئەسىرىدىن، بىزنىڭ بۇ ئۇلۇق دەۋرىمىزنىڭ روھىي قىياپىتىنى تېخىمۇ تولۇق ئەكس ئەتتۈرىدىغان، خەلق تەرىپىدىن تېخىمۇ سۆيۈپ قەدرلىنىدىغان تېخىمۇ كۆپ، تېخىمۇ ئەجايىپ ئەسەرلەر يارىتىلغۇسى.

ئون ئىككى مۇقامدىكى بېيىتلەرنىڭ مەزمۇنى

«مۇقام» دىكى غەزەللىلەرنىڭ مەزمۇنى ئادەتتىكى مۇزىكىلىق سەھنە ئەسەر-

لەرىدىكىدەك بىر تۇتاش بولماي، بەلكى بىر مۇنچە بىر-بىرى بىلەن باغلانمىغان پارچە شېئىر ۋە غەزەلەلەردىن ئىبارەت. شۇنىڭدەك بۇ بېيىت ياكى شېئىرلار ھەر دائىم بىردەك بولمايدۇ. ئوخشاش بىر ئاھاڭدا بىر-بىرىگە تامامەن ئوخشىمايدىغان بېيىتلەرنى قوللۇنۇش مۇمكىن. بۇ غەزەللەرنى ئورۇندىغان سەنئەتكار ئۈچۈن بۇ غەزەلەلەرنىڭ ئۇزۇن قىسقىلىقى (بوغۇمى) ئۇنىڭ ئېيتىۋاتقان ئاھىڭىغا توغرى كەلسىلا بولدى، مەزمۇن جەھەتتىن ئانچە قاتتىق تەلەپ قويۇلمايدۇ.

مۇقامدىكى بېيىتلەرنىڭ بەزىلىرى فۇزۇلى، سۇبۇرى ۋە ئۇيغۇر خەلقىنىڭ يېقىنقى زامان شائىرلىرىدىن موللا بىلال ۋە باشقىلارنىڭ شېئىرلىرىدىن ئېلىنغان، كۆپرەكى ناۋايىنىڭ شېئىرلىرىدىن ئېلىنغان.

تۆۋەندە بىز ناۋايى شېئىرلىرىدىن بىر پارچىنى كەلتۈرىمىز. بۇ شېئىر ئۇنىڭ بەخت سائادەتكە بولغان مۇھەببىتىنى، قاراڭغۇلۇق ۋە جاھالەتكە نەپرەت سەزگۈلىرىنى كۈچلۈك تۇيغۇلار بىلەن ئىپادىلەيدۇ.

ئىشقى سىرىن ھىجر ئەسرى ئاتاۋانلاردىن سوراڭ،

ئەيش ئىلەن ئىشرەت تەرىققىن كامرانلاردىن سوراڭ.

بىزگە جۈزمېھرى ۋاپا ئاينى بولمايدۇ نەسىپ،

بىۋاپالىق رەسمىنى نامېھرىبانلاردىن سوراڭ.

بىزنى دەۋران مېھنىتى ھەم ئاجىز ئەتتى ھەم قېرى،

ھوسنىلە قوۋۋەتنى رەنان ۋە جۇۋانلاردىن سوراڭ.

پەردلىق زەۋقىنى سورماڭ شەۋكىتى جاھ ئەھلىدىن،

ئولسە ئۇبەت لەززەتنى بى خانىمانلاردىن سوراڭ.

ئەجرى تۇپراغىدا ئىشقى ئەھلىگە ئۆلمەك ھۆكىمى بار،

قەتلى ھۆكىمى ئەيلىمەكنى قەھرىمانلاردىن سوراڭ.

نىكى نام ئەل ئىشقى ئارا بەد نامىلىقلار شىۋەسىن،

ياخشى بىلىمەسلەر ئېنى بىزدەك يامانلاردىن سوراڭ.

چۈن ناۋايى ئىشقى سەھراسىدا ياتتى دوسلار،

ئېنى ئول ياقىتىن يىتىشكەن كارۋانلاردىن سوراڭ.

— راک مۇقامىنىڭ باشلىنىشىدىن

مۇقامدىكى سەنەم ۋە چوڭ سەلىقىگە ئوخشاش نەغمىلەرنىڭ بېيىتلىرىدىن بەزىلىرى خەلق ناخشىلىرىدىن ئېلىنغان. بۇ خىل ناخشىلار ئەلۋەتتە كلاسسىك شېئىرلارغا ئوخشىمايدۇ. بۇنداق ناخشىلارنىڭ مەزمۇنى ساددە ۋە ئوچۇق بولۇپ، خەلق ئاممىسىنىڭ ئىدىيىۋىي تۇيغۇلىرىنى ئوچۇق قىلىپ كۆرسىتۈپ بېرىدۇ. تۆۋەندىكى ئىككى ناخشا خەلقنىڭ بەختلىك تۇرمۇشقا بولغان قىزغىن مۇھەببىتىنى ئىپادىلەيدۇ.

ۋەتىنىمنىڭ سازىمەن،
چولدا ئۇچقان غازىمەن،
مۇرادىمغا يەتمىسەم،
ئولگىنىمگە رازىمەن.

ئىشىك ئالدى ھەر قاللار،
شاخ شاخىدا ماجانلار،
بىزنى دېگەن يارانلار
ھەر كۈچىدا ۋەيرانلار.
— راكىنىڭ چوڭ سەلىقىسى

ئىرغاي بىلەن ئېلىپ بولماس سايىنىڭ تاشىنى،
دەرت كەلگەندە تۇتۇپ بولماس كۈزىنىڭ ياشىنى.

قارچىغامنى قۇشلاتمىغان تاغلار قالمىدى،
يارىم بىلەن ئوينىمىغان باغلار قالمىدى.

ئورگۈلگىچە چورگۈلگىچە ژىللار ئورۇلدى،
ژۈرەكتىكى سېرىق سۇ قانغا ئورۇلدى..
— پەنجىگاھنىڭ سەنىمى

داستاندىكى پوئىمىلارنىڭ ھەممىسى دېگىدەك خەلق ئىچىگە كەڭ تارقالغان
گۈزەل ھىكايىلارنى سىۋىزېت قىلىپ ئېلىپ، ئۇلارنى ناھايىتى تەسىرلىك ۋە ئاممىباپ
قىلىپ تەسۋىرلەيدۇ. ھازىرقى ۋاقىتتا خەلق ئىچىدە ھەر بىر گۈڭشېدە دېگىدەك
بۇ پوئىمىلارنى ياتقا بىلىدىغان غەزەلچىلەردىن بىر نەچچىسى تېپىلىدۇ. بۇ غەزەلچى-
لەر بۇنداق پوئىمىلارنى دۇتار، تەمبۈرگە تەڭكەش قىلغان ھالدا تەسۋىرلەپ بەرگەندە
ئاممە ناھايىتى زەۋق بىلەن ئاڭلايدۇ.

مۇقامغا ئوخشاش بىر چوڭ ئەسەردىكى داستانلار خېلى تولۇق بولۇشى كېرەك ئىدى؛
ئەپسۇسكى مۇقامدىكى داستانلار دېگەندەك تولۇق ئەمەس. تۆۋەندە بۇلاردىن بىر
نەچچىسىنى تونۇشتۇرۇپ ئوتۇمىز.

مۇشاۋىرەكنىڭ داستانىدا غېرىپ بىلەن سەنەمنىڭ قىسسىسى ھەققىدە ئىككى پوئىما
بار. غېرىپ بىلەن سەنەمنىڭ ھىكايىسى ئوتتۇرا ئاسىيا، ھەتتا يېقىن شەرقىكى كوپلىگەن
مىللەتلەرنىڭ ئىچىگە كەڭ تارقالغان بولۇپ، غېرىپ بىلەن سەنەمنىڭ ئەركىنلىك ۋە بەختلىك

مۇش ئۈچۈن فېوداللىقنىڭ قەھرىگە قارشى كۈرەش قىلىپ، نۇرغۇنلىغان قىيىنچىلىق ۋە سەرگۈزەشتىلەردىن كېيىن بەختىيار تۇرمۇشقا ئېرىشكەنلىكىنى تەسۋىرلەيدۇ. توۋەندە غەربىيىنىڭ پادىشا سارىيىدا باغۋەنگە شاگىرت بولۇپ كىرىپ، سەنەمنى سېغىنىپ ئېيتقان ناخشىسىنى كەلتۈرىمىز:

باغۋەن بولۇپ باغنىڭ ئىچىرە، تەرسىم تازا گۈللەرىڭدىن،
ئېگەم سېنى خوش ياراتمىش، ئەگسەم نازۇك بەللەرىڭدىن،
مېنى سورساڭ ئۇشبۇ ھالدا، رەڭگىم سېرىق، كوزۇم يولدا،
ئاق يۈزۈڭگە تۇتما پەردە، تەرخىنەلى قوللارڭدىن.
ياڭاغنىڭ مىسلى لالەدۇر، قاراشنىڭ جاننى ئالادۇر،
ئاغزىڭ ئالتۇن پىيالەدۇر، قۇيۇپ ئىچسەم چايلارڭنى.
غەربىي ئاشىق بولدۇم پېقىر، يار يولىدا بولدۇم ھېقىر،
مېڭىپ ژۇرۇپ ئەرزىم ئوقۇر، دۇئا ئىچىرە باللارڭدىن.

— مۇشاۋىرەكنىڭ 2-داستانى

غەربىيىنى شاھ ئابباس باغداققا پالغاندا، ئۇنىڭ سەنەم بىلەن خوشلىشىۋېتىپ ئېيتقان ناخشىسى:

س: مۇندىن كېتەر بولساڭ باغدات شەھرىگە،
يارىم سېنى بىر ئاللاغا تاپشۇردۇم؛
ئاللا سالدى جۇدالىقنىڭ دەردىگە،
غەربىي سېنى بىر ئاللاغا تاپشۇردۇم.

غ: مېنى كەتتى دېيان مالال بولمىغىن،
كوپ ژىغلىما سەنەمجان كەتسەم كېلەرمەن،
قىزىل گۈلدەك ئېچىلىپ ھەرگىز سولمىغىن،
ئامان بولسام سەنەمجان كەتسەم كېلەرمەن.

س: ژىغلىماي مەن نەيلەيىن كوڭلۇم بۇزۇلدى،
مۇھەببەتنىڭ رىشتىسى جاندىن ئۇزۇلدى،
پىشانەمگە شۇنداق قىسمەت يېزىلدى،
غەربىي سېنى بىر ئاللاغا تاپشۇردۇم.

غ: مېنى كەتتى دەپ يارىم بولما سەرگەردان،
بىر قىيانە بېقىشنىڭ دەردىمگە دەرمان،
ئامان ئىسەن بولسام تەندە ھايات جان،
كوپ ژىغلىما سەنەمجان كەتسەم كېلەرمەن.

ئامان ئىسەن بولسام تەندە ھايات جان،
كۆپ ژىغلىما سەنەمجان كەتسەم كېلەر مەن،
كۆپ ژىغلىما سەنەمجان كەتسەم كېلەر مەن.

— چارىگاھنىڭ 1 - داستانى

مۇقامدىكى داستانلاردىن يەنە بىرى خۇسروۋ پادىشانىڭ قىسسەسىنى بايان قىلدۇ:
خۇسروۋ پادىشا بىر كۈنى چۈشەندە ناھايىتى چىرايلىق بىر قۇش كۆرۈدۇ. بۇ قۇشنى
كۆرگەندىن كېيىن كېچە - كۈندۈز كۆزىگە ئۇيقۇ كىرمەي شۇ قۇشنى ئويلايدۇ. بۇنى
كۆرگەن ئۇنىڭ ئۈچ بالىسى دادىسى ئۈچۈن بۇ قۇشنى تۇتۇپ كېلىشكە بەل باغلاپ
يولغا چىقىدۇ. ئىككى چوڭ بالىسى راھەت ۋە ئوڭاي يولغا كىرىپ، ئويۇن تاماشاغا
بېرىلىپ، قۇشنى تېپىش بۇياقتا تۇرسۇن، بار - يوقىدىن ئايرىلىپ، دىۋانە سەرگەردان
بولۇپ كېتىدۇ، ئامما كىچىك ئوغلى ھەمرا نۇرغۇن جاپا مۇشەققەتلەرنى بېشىدىن
ئۆتكۈزۈپ، نۇرغۇن قىيىنچىلىقلارنى يېڭىپ، ئەڭ ئاخىرىدا بۆلبۈل گويى دەپ ئاتالغان
بايىقى قۇشنى تاپىدۇ ۋە شۇ قۇشنىڭ ئىگىسى بولغان دولەتنىڭ مەلىكىسى ھورلىقا
دېگەن قىزغا ئويلىنىدۇ. ھەمرا ھورلىقا بىلەن بۆلبۈل گويىنى ئېلىپ كېتىۋېتىپ، يولدا
ئاكىلىرىنى قۇتقۇزۇپ ئالىدۇ. ئەمما ئاكىلىرى ھەمرا دىن قۇش بىلەن مەلىكىنى تارتىپ
ئېلىشنى قەست قىلىپ، ھەمرا نىڭ كۆزىنى ئويۇپ، ئۆزىنى قۇدۇققا تاشلاپ، ھورلىقا
بىلەن بۆلبۈل گويىنى ئېلىپ كېتىپ قالىدۇ. دادىسىنىڭ يېنىغا بارغاندىن كېيىن
گۈزەل مەلىكە بىلەن قۇش ھەمرا نىڭ ئاكىلىرىنىڭ سۇيىقەستىنى پاش قىلىپ، ھەمرا نى
قۇتقۇزۇپ ئالىدۇ ۋە بايىقى گۈزەل قۇش ھەمرا نىڭ كۆزىنى ساقايتىدۇ. ھەمرا
قۇدۇقتا تۇرۇپ تۈۋەندىكى بېيىتنى ئېيتىدۇ.

مۇندىن كېتەر بولدۇڭ زالىم ئاغلار،
ھەرنە كۆرگىنىڭى بايان دېگەيسەن؛
يالغۇز ھەمرا قالدى چاھنىڭ ئىچىدە،
ئولگىنىم يوق ئىسەن ئامان دېگەيسەن.

نى يامان سەۋداغە قېلىپدۇر باشم،
يېڭىنىم ئىچكىنىم زەھەردۇر ئاشم،
كۆزۈمنى ئويۇپ چاھتا سالدى قىرداشم،
يولداشلىرىم ئىلان، چايان دېگەيسەن.

بىزنىڭ ئۈچۈن ھىممەت كەمەر باغلىغان
پىراغىدا سىنەلىرىم داغلىغان،

كەلمىدى دەپ يولغا قاراپ ئىشلىغان،
شاھ خۇسروۋ ئاتامغا سالام دېگەيسەن.

توققۇز ئاي توققۇز كۈن قوساق كوتەرگەن،
تەربىيەلەپ كامالىغا يەتكۈزگەن،
كېچىلەردە ئويغۇنۇپ ئاق سۈت ئەمگۈزگەن،
ئول مېھرىبان ئاتامغا سالام دېگەيسەن.

ژۇرگىمىدىن كەتمەس ھەرگىز بۇراغى،
يۇرتۇمغا يەتمەيمىن ئوچتى چىراغى،
بۈگۈن ھەمزالاردىن كەتمەس سوراغى،
گۈل جەمىلە سىڭلىمگە سالام دېگەيسەن.

ئوتتى ياقۇپ ئوغلى داغدا ژۇرگى،
كوزى ئويۇلغان بىلەن يوقتۇر كېرگى،
ئاخىر دەمدە ھەمراجاننىڭ تىلىگى،
ھەقدىن سورار گەۋھىرى ئىمان دېگەيسەن.

— راکىنىڭ 2 - داستانى

مۇقامنىڭ بېيىتلىرى مەزمۇنغا باي ۋە خىلمۇ-خىل بولۇپ، ئۇنىڭ زور كۆپچىلىگى
ئەل ئەدىبىياتى ۋە كلاسسىك شېئىرلاردىن ئىبارەت. ئەمما بۇلارنىڭ ئىچىدە مەزمۇندا
مەسىلە بولغان، قويۇق ئۇمىتسىزلىك، تەركىبى دۇنيالىق تۇيغۇلىرى بىلەن سۇغۇرۇلغان
ئايرىم بېيىت ۋە شېئىرلارمۇ بار. بۇ بېيىت ۋە شېئىرلار دەۋر رومانىنىڭ قالدۇق تەرىپىگە
ۋە كىلىك قىلدۇ. مۇقامدا ساغلام بولمىغان، ھەتتا ئەكسىيەتچى مەزمۇنلارنىڭ بولۇشى
ئەجەپلىنەرلىك ھال ئەمەس. تارىختا فېودال ھۆكۈمران سىنىپلار ئەمگەكچى
خەلقنىڭ ئىجادىيەتلىرىنى ئوز ئىرادىلىرى ۋە ئارزۇلىرىغا بويسۇندۇرۇپ ئۆزگەرتكەن
ئەھۋاللار دائىم ئۇچراپ تۇرۇدىغان بىر ھالدىر؛ ئەمما بۇ ھال مۇقام مۇزىكىسىنىڭ
روشن خەلقچىلىقىنى يوققا چىقىرىۋالمايدۇ.

ئون ئىككى مۇقامدىكى بىر قانچە مۇزىكا مەسىلىلىرى

ژانىر ۋە مۇزىكا فورمىسى: «ئون ئىككى مۇقام» تەشۋىرىي غەزەللەر، ۋەقەلىك
غەزەللەر، ئۇسۇل ناخشىلىرى ۋە ھەر خىل ژانىر ۋە مەزمۇنلۇق چوڭ نەغمىلەردىن
تەركىپ تاپىدۇ ۋە ئون ئىككىگە بۆلۈنۈدۇ. 1-راك؛ 2-چەبىيات؛ 3-مۇشاۋىردەك؛
4-چارىگاھ؛ 5. پەنجىگاھ؛ 6-ئوزال؛ 7-ئەجەم؛ 8-ئوشاق؛ 9-بايات؛ 10-ناۋا؛
11-سىگاھ؛ 12-ئىراق. ھەر بىر مۇقام ئۈچ قىسمىدىن قۇرالغان:

1. چوڭ نەغمە ئېغىر - تەمكىن چېلىنىدىغان بىر كىرىش بىلەن باشلىنىپ ئارقىسىدىنلا $\frac{3}{4}$ دە چېلىنىدىغان تەزە... گە ئوتۇپ، ئاندىن تېز ۋە ھاياجان بىلەن چېلىنىدىغان سەنەم ۋە چوڭ سەلىقىگە ئوتۇپ ئەڭ زۇقۇرى نۇقتىسىغا يەتكەندىن كېيىن يېنىك چۈشۈرۈ- لۈدىغان تەكت بىلەن ئاياغلىشىدۇ. ئېغىر - تەمكىنلىك (ئاستا) باشلىنىش ← ئېچىلىش ← قىزغىن ھاياجانلىنىش ← ئوچۇق خوشاللىق، «چوڭ نەغمە» دىكى مۇزىكىلىق تۈيۈننىڭ تەرەققى قىلىشىدىكى ئاساسىي خۇسۇسىيەت مانا شۇنداق.

كىرىش ← تەزە... مەرغۇل ← نۇسخە (ياكى مۇستەزات)... مەرغۇل ← سەلىقە... مەرغۇل جۇلا ← سەنەم ← سەلىقە ← پەشرۇ ← تەكت، خاتىمە.

2. داستان تاكتى بىر - بىرىگە ئوخشىمايدىغان 3 - 5 ۋەقەلىك غەزەللەر (باللاد- لار) دىن تەركىپ تاپىدۇ. ھەر غەزەلگە بىردىن مەرغۇل قوشۇلۇدۇ. باشتا ئاستاراق باشلىنىپ بارغانسېرى كوتۇرۇلگەن ھېسسىيات بىلەن داۋام قىلىپ ئاخىرىدا خوشال ۋە ھاياجانلىق بىلەن تۈگەيدۇ.

1 - داستان... مەرغۇل ← 2 - داستان... مەرغۇل ← 3 - داستان... مەرغۇل (4 - داستان... مەرغۇل) خاتىمە.

3. مەشرەپ تاكتى ئوخشاش بولمىغان 3 - 6 ئۇسۇل غەزەللىرىدىن تەركىپ تاپىدۇ. بۇ غەزەللەرنىڭ مەرغۇلى ۋە ساز بۇغۇمىدەك ئۇزۇن ياندۇرمىلىرى بولمايدۇ. كۈچ- لۈك ساما بىلەن باشلىنىدۇ ۋە باشتىن ئاياققىچە پەۋقۇلئاددە ھاياجان ئىچىدە داۋام قىلىدۇ.

مۇقامنىڭ ھەر بىر قىسمىدىكى مۇزىكا ئوز ئارا باغلىق بولغاندەك، ھەر بىر پېرىود- تىكى نەغمە يەتە ئوز ئالدىغا مۇستەقىل ئاھاڭ بولۇپ تۇرالايدۇ. ئەمما قىسىملار بىر - بىرى بىلەن باغلىق بولمايدۇ.

«مۇقام» نىڭ مۇزىكىسى ژانر جەھەتتىن خىلمۇ - خىل بولغانىدەك، ئاھىڭى بىلەن مۇزىكا فورمىسىنىڭ تۈزۈلۈشىمۇ يەنە ئۆزىگە يارىشا بىر خۇسۇسىيەتكە ئىگە.

1. چوڭ نەغمىدىكى تەزە ۋە كىچىك سەلىقىدەك نەغمىلەر كۆپ پېرىودلىق تەس- ۋىرىي غەزەللەرگە مەنسۇپ. بۇنداق غەزەللەر قەدىمقى مەدھىيىلەردەك ئۇزۇنغا سوزۇپ ئوقۇلۇدۇ ۋە مۇرەككەپ ھالدا ئوزگىرۇدۇ. جۈملىلىرى بەزىدە 20 ئۇرغۇ (ئودار) غا يېتىشى مۇمكىن.

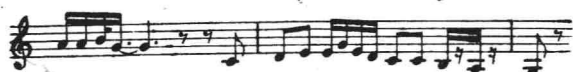
بىر - بىرىگە ئۇيغۇن ۋە تەڭ كېلىدىغان ئىككى تاكتلىق جۈملىلەر.

— راکنىڭ كىچىك سەلىقىسى

بىر ئۇزۇن ئىككى قىسقا ئۈچ تاكتلىق جۈملە:

— راكنىڭ كىچىك سەلىقىسى

ئۇزۇن قىسقا 5 تاكتلىق جۈملە:

— راكنىڭ تەزىسى

مۇقامنىڭ تۈزۈلۈشى ئاساسەن ئىككى خىل:

ئاساسىي جۈملە ھەممە قىسمىغا دېگىدەك ئوتتۇپ تۇرۇدىغان كۆپ پېرىودلىق بۇخىل مۇقام ئاساسىي جۈملەنىڭ ئوتتۇشى بىلەن رېۋاجلىنىپ، ئەڭ ئاخىرىدا يەنە ئاساسىي جۈملە بىلەن ئاياغلىشىدۇ. ئاساسىي جۈملە بىرنەچچە قېتىم بىر نەچچە يەردە قايتىلىنىدۇ ۋە ئاساسىي مۆتىدىلدىن ئېگىز چىقىدۇ.

مەسىلەن: چەبىيات تەزىسى:

1	2	3	4	4 ₁	
3 4 4 4	4 4 4 4	4 4 4 4	4 4 4 4	4 4 4 4	
1 1 ₁ 2 3	4 4 2 ₁ 3	5 5 2 ₁ 3	6 6 ₁ 2 ₁ 3	6 ₂ 6 ₂ 2 ₁ 3	
			4 تەكرار	3 تەكرار	

5	6	6 ₁	7	8
6: 6 3 5:	6 4:	8	6 4 2 4:	4 4 4 4:
7 8 2 ₂ 3 D.	9 10 9 ₁ 10 ₁	9 ₂ 10 ₂ 2 ₂ 3	11 11 ₁ 2 ₃ 2	12 13 2 ₃ 2

9	10	11	12
4 4 6 4:	4 4 6 4:	4 8 4 4	4 8 4 6
14 14 2 ₂ 3	15 15 ₁ 2 ₂ 3	16 16 ₁ 2 ₄ 3	17 17 ₁ 2 ₃ 3

بۇ مىسالدىكى 2، 3 ئاساسىي جۈملەگە مەنسۇپ. بۇ خىل مۇزىكا فورمىسى شەكىل جەھەتتىن قارىغاندا روندوغا ئوخشاپ كېتىدۇ. ئەمما ئۇنىڭ روندوغا ئوخشىمايدىغان يېرى شۇكى، بۇنىڭدا ئاساسىي جۈملە روندودىكىدەك مۇستەقىل جۈملە تۈركۈمى ھالەتتە قايتا كۆرۈنمەي، بەلكى ئۇزۇرۇش، قىسقارتىش ۋە ئۇزۇپ تاشلاشتەك ئۇسۇللار ئارقىلىق ناھايىتى ئۈستۈلۈق بىلەن زۇقۇرىدىكى جۈملە بىلەن بىرلىشىدۇ.

بەزىدە بىرنەچچە پېرىودتىن كېيىن بىر جۈملەنىڭ ئورنىغا باشقا بىر جۈملەنى يۆتكەپ داۋاملاشتۇرۇپ كېتىش ئەھۋالىرىمۇ كۆرۈلۈدۇ.

كوپ سىۋىزېت، كوپ پېرىودلىق شەكىل: مەلۇم بىر پېرىود بىر نەچچە قېتىم تەكرارلانغاندىن كېيىن، ئورنىنى بىر يېڭى پېرىود ئالدى ۋە شۇنداق قىلىپ پېرىودنىڭ ئارقىسىدىن پېرىود ئېچىلىدۇ ۋە ئەڭ ئاخىرىدا يەنە بىر يېڭى سىۋىزېتلىق پېرىودتا ئاياغلىشىدۇ. مەسىلەن: مۇشاۋىرەكنىڭ تەزىسى، چارنىگاھنىڭ كىچىك سەلىقىسى مانا شۇنىڭغا ئوخشاش.

2. داستان تۈرىدىكى ۋەقەلىك غەزەللەر، ھەربىر مۇقامدىكى داستانلار ئۆز ئالدىغا بىر گۇرۇپپا تەشكىل قىلىدۇ. داستاننىڭ ئاھىگى گۈزەل، تۈزۈلۈشى تەرتىپلىك، جۈملىلىرى كۆپۈنچە تەڭ ئىككى تاكىتلىق بولۇپ، جۈملىلىرى كۆپۈنچە «سۇئال-جا-ۋاپ» تېرىقىسىدە ئۆلۈشۈپ داۋام قىلىدۇ. «باشلاش»، «داۋام قىلدۇرۇش»، «يۈتكەش»، «بىرىكتۈرۈش» — مانا بۇلار داستاندىكى مۇزىكا پېرىودلىرىنىڭ تۈزۈلۈشىدىكى ئاساسىي خۇسۇسىيەتلەردۇر.

(1)

مەسىلەن:

(2)

— مۇشاۋىرەكنىڭ 3- داستانى

ھەربىر داستاننىڭ مۇزىكا فورمىسىنىڭ تۈزۈلۈشى ئاساسەن مۇرەككەپ ئىككى پېرىودلۇق، ساددە ئۈچ پېرىودلۇق ۋە بىر ئۇزۇن، ئىككى قىسقا جۈملىسىدىن تەركىپ تاپقان مۇستەقىل پېرىودلۇق بولۇدۇ.

3. ئۇسۇل ناخشىلىرى: چوڭ نەغمىدىكى «جۇلا»، «سەنەم»، «چوڭ سەلىقە» لەر ئەسلىدە خەلق ئىچىدىكى ئۇسۇل مۇزىكىلىرى بولۇپ، خەلقنىڭ تۇرمۇشىدىن كېلىپ چىققانلىقتىن روشەن خەلقچىللىق ۋە ئۈمىتۋار، خوشال-خورام روھ بىلەن ئولغان.

مەشرەپتە ئادەتتە ئۇسۇل ۋە ناخشا بىلەن ئىجرا قىلىنىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئۇسۇل ناخشىسىغا خاس خۇسۇسىيەتكىمۇ ئىگە.

ئۇسۇل ناخشىلىرى ئاھاڭ تەرەپتىن جانلىق شوخ، تۈزۈلۈشى ساددە، ئىنچىكە بولۇپ كۆپۈنچە بىرنەچچە ئاھاڭنى ئاساسىي تېما قىلغان ھالدا ئۆزگۈرۈپ كېتىدۇ.

مىسال:

— مۇشاۋىرە كىنىڭ 3 - مەشرەپى

ئىككى جۈملىنى ئوتۇشتۇرۇپ تەكرارلاش ئۇسۇلى: | 1 1+2 2 | ئارقىلىق ئاھاڭ ھەرخىل ئۆزگەرتىلىدۇ:

مەسىلەن:

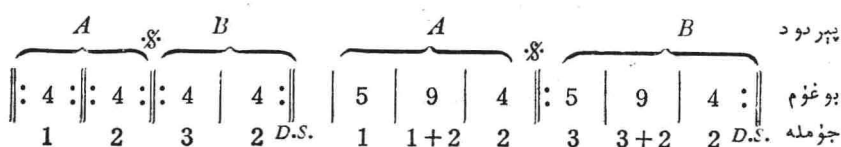
— مۇشاۋىرە كىنىڭ 6 - مەشرەپى

بىر ساز جۈملىسى ئىككى ساز بوغۇمىدىن تەركىپ تاپىدۇ، ھەممە جۈملىلەرنىڭ كەينىدىكى بوغۇمنىڭ سىۋىرتى ئوخشاش بولۇدۇ. جۈملىنىڭ باش تەرىپىلا ئۆزگۈرۈپ ئاياق تەرىپى ئۆزگەرمەيدىغان بۇخىل ئۇسۇل ناخشىنى ھېمىشە بىرخىل ئاھاڭدا (مونوتونلۇق) بولۇپ قېلىشتىن ساقلايدۇ.

بۇخىل ئۇسۇل ناخشىلىرىنىڭ تۈزۈلۈشى داستانغا قارىغاندا ساددىراق بولۇپ بىر پېرىودلۇق، ئۈچ پېرىودلۇق ۋە مۇرەككەپ چوڭ پېرىودلۇق بولغاندىن باشقا ناھايىتى كۆپلىرى ئىككى پېرىودلۇق بولۇدۇ.

ئىككى پېرىودلۇقنىڭ بىر نەچچە شەكلى:

ساددە ئىككى پېرىودلۇق:

مۇرەككەپ ئىككى پېرىودلۇق:

پېرئود

A				B				
a		b		a		b		
2	2	3	2	2	2	2	2	بوغۇم
1	2	2	2	4	3	5	3	جۈملە
4 تەكرارلىنىدۇ				4 تەكرارلىنىدۇ				D.S.

پېرئود

A				B				B				
a		b		c		b		c		b		
4	4	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	بوغۇم
1	2	3	2	4	2	4	2	4	2	4	2	جۈملە
				D.S.								

ناخشىلاردىكى «سەنەم» جۇلا ئاھىڭىنىڭ ئوزگۈرۈشى (ۋارىيانتسىيىسى) بولۇپ، بۇ «
 ئەسلىدىكى ئاھاڭنىڭ تېمىسىنى ئاساس قىلغان ھالدا ئورۇندىلىۋاتقان ئۇسۇلنىڭ
 تەسۋىرلىگەن ئوبرازىنىڭ ئوزگەرتىلگەن نېتىجىسىدۇر.

— راككنىڭ جۇلاسى

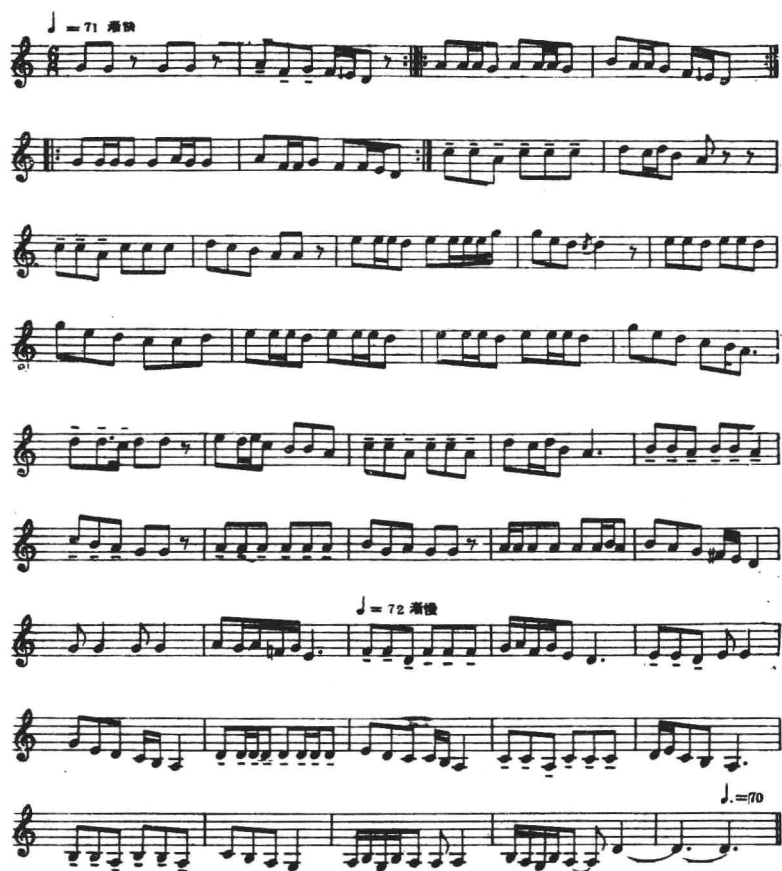
— راككنىڭ سەنەمى

بۇ ئىككى غەزەل ئايرىم يەرلىرىدىكى پەرقنى ئېيتىۋارغا ئالمىغاندا ئاساسىي جەھەت-
 تىن بىر-بىرىگە ئوخشاپ كېتىدۇ. $\frac{4}{4}$ ئۇرغۇلۇق جۇلا جانلىق ۋە كۈچلۈك بولسا، $\frac{2}{4}$ گە
 ئوزگەرگەندىن كېيىنكى سەنەم شوخ ۋە خوشال بولۇدۇ.

ناخشا ← ساز ← ناخشا ← ساز
 ناخشا ← ئۇسۇل ← ناخشا ← ئۇسۇل

4. مەرغۇل: مۇقامنىڭ

بولۇپ، مەرغۇلنىڭ سازى مەرغۇل خاراكتېرىدىكى ئۇسۇل ناخشىسىنىڭ خۇسۇسىيىتىگە ئىگە. مەرغۇل سازىنىڭ ئاھىڭى سىلىق، رىتمى ئوچۇق بولۇپ ئۇسۇلنىڭ ئوبرازى ئېنىق بولۇدۇ. مەرغۇل تېمىسىنى ئاساسىي غەزەلنىڭ مېلودىيەسىدىن ئالىدۇ. ئامما رىتم ۋە مۇزىكا تۇيغۇسى يېڭىۋاشتىن قۇراشتۇرۇلۇدۇ. مەسلەن: چوڭ نەغمەدىكى بەزى مەرغۇللار ئاساسىي غەزەلدىكىدەك مۇڭلۇق ئەمەس. سازنىڭ مۇزىكىلىق تۈزۈلۈشى ئۇنىڭ مەنسۇپ بولغان ئاساسىي ناخشىسىنىڭ تۈزۈلۈشىگە ئوخشاش بولۇدۇ. ئەمما بەزى سازلارنىڭ ئاھىڭى بىلەن تۈزۈلۈشى ئاساسىي غەزەلنىڭ تۈزۈلمىسىگە تامامەن ئوخشىمايدۇ. مەرغۇل ئادەتتە بىرلىشىپ توۋەنگە قاراپ ماڭىدىغان تەقلىت شەكلىدە تەرەققى قىلىدۇ.

— مۇشاۋىرە كىنىڭ 4- داستانىنىڭ مەرغۇلى

بۇنداق سازلار سازەندىلەر تەرىپىدىن ئالدىن تەييارلىق كورۇلمەستىنلا (ئېكسپرومىت) ئىجات قىلىنغان بولۇپ، بەزىدە بۇنداق ئېكسپرومىت ناھايىتى ئوزگۇرۇچان ۋە خىلمۇ-خىل بولۇدۇ ۋە سەنئەتكارنىڭ تالانتلىق ئىجادىي قابىلىيىتىنى كورسۇتۇدۇ. تون (ئاھاڭ) ۋە ئاھاڭلارنىڭ ئالاقىسى.

«مۇقام» قېدىمقى ۋە ھازىرقى زامان مۇزىكىلىرىدىن تەركىپ تاپىدۇ، ئۇنىڭ ئىچىدە كلاسسىك مۇزىكىلار، خەلق مۇزىكىلىرى شۇنىڭدەك يەنە باشقا مىللەتلەرنىڭ مۇزىكىلىرىدىن كىرگەن ئامىللارمۇ بار، شۇڭلاشقا، ئاھاڭ تەرەپتىن ناھايىتى باي بولۇش بىلەن، پۈتۈن مۇقام «1»، «2»، «3»، «5»، «6»، «7» قاتارلىق ئالتە خىل ئاھاڭدىن تەركىپ تاپىدۇ، ئۇنىڭ ئىچىدە بەزى پەۋقۇلئاددە تاۋۇشلاردىن باشقا، ئاھاڭ تەرەپتىكى تۈزۈلۈشى ئاساسەن 7 تاۋۇشلۇق دىاتونىك گامما شەكلىدە بولىدۇ.

تېگىشلىك نەغمىلەر ئۈچۈن مىساللار

ئاھىڭى ۋە ئاساسىي
تاۋۇشنىڭ ئېگىزلىكى

II مۇقامنىڭ باشلىنىشى، تەزە، كىچىك سەلىقە، جۇلا، سەنەم، تەكت،
1، 2، 3، 4 - داستان ۋە 1، 2، 3 - مەشرەپ؛ III مۇقام جۇلا؛ V مۇقامنىڭ
باشلىنىشى، تەزە، نۇسخە مەرغۇلى، كىچىك سەلىقەنىڭ ئۈزگۈرۈشى،
پەشرۇ، 3، 2 - داستان، 1 - مەشرەپ؛ VI مۇقام تەزە، كىچىك سەلىقە،
چۆڭ سەلىقە، پەشرۇ، 1 - مەشرەپ؛ VII مۇقامنىڭ باشلىنىشى، تەزە،
تەكت، 1، 2، 3، 4 - داستان، 2 - مەشرەپ؛ IX مۇقام 3، 2 - داستان؛
X مۇقام جۇلا.

VIII مۇقام نۇسخە مەرغۇلى. 1 = C

VI مۇقام 3 - داستان، IX مۇقام جۇلا. 2 = C

I مۇقام 1، 4 - داستان؛ II مۇقام چۆڭ سەلىقە؛ III مۇقام 3 - داستان مەر-
غۇلى، 4 - داستان؛ V مۇقام 4، 3، 2 - مەشرەپ؛ IX مۇقام 1 - داستان.

I مۇقام 3 - داستان؛ III مۇقام 2 - داستان، 5، 4 - مەشرەپ. 2 = G

VIII مۇقام چۆڭ سەلىقە. 2 = A

IX مۇقام كىچىك سەلىقە؛ XII مۇقام تەزە مەرغۇلى، سەلىقە. 3 = D

III مۇقامنىڭ باشلىنىشى، تەزە، سەنەم؛ VI مۇقام 2 - مەشرەپ؛ VIII
مۇقامنىڭ باشلىنىشى، تەزە، نۇسخە، كىچىك سەلىقەنىڭ مەرغۇلى،
پەشرۇ، تەكت، 3 - مەشرەپ.

XII مۇقام 1، 3 - مەشرەپ. 3 = G

IV مۇقامنىڭ باشلىنىشى، تەزە، نۇسخە، جۇلا، كىچىك سەلىقە، 1، 2،
3 - مەشرەپ. 3 = B

VIII 3=A مۇقام ياغرىم ساقى

V 5=C مۇقام نۇسخە، كىچىك سەلىقە، ۱-داستان؛ VI مۇقامنىڭ باشلىنىشى؛

IX مۇقامنىڭ باشلىنىشى، تەزە، پەشرۇ، تەكىت؛ X مۇقام چوڭ سەلىقە،

كىچىك سەلىقە، تەكىت؛ XI مۇقامنىڭ باشلىنىشى، تەزە، سەلىقە؛

XII مۇقامنىڭ باشلىنىشى، تەزە.

III 5=D مۇقام تەزە مەرغۇلى، نۇسخە، سەلىقە.

I 5=G مۇقام چوڭ نەغمىنىڭ ھەممىسى (چوڭ سەلىقىدىن باشقا)، ۱، ۲-

مەشرەپ؛ III مۇقام كىچىك سەلىقە، ۱-داستان؛ IV مۇقام ۱-داستان

مەرغۇلى؛ V مۇقام جۇلا، سەنەم، چوڭ سەلىقە، ۱-كىچىك سەلىقەنىڭ

مەرغۇلى؛ VI مۇقام جۇلا، سەنەم، كىچىك سەلىقە، ۱-داستان مەرغۇلى؛

VII مۇقام تەزە مەرغۇلى، ۱، ۳-مەشرەپ؛ IX مۇقام ۱-داستان مەرغۇلى؛

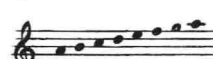
X مۇقامنىڭ باشلىنىشى، تەزە، نۇسخە، سەلىقە، ۱، ۲-داستان

مەرغۇلى، ۱، ۲-مەشرەپ؛ XI مۇقام تەزە مەرغۇلى.

VI 6=D مۇقام ۲-داستان، ۲-مەشرەپ؛ IX مۇقام تەزە مەرغۇلى، چوڭ سەلىقە.

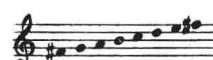

II 6=A مۇقام مۇستەزات؛ III مۇقام چوڭ سەلىقە، ۳-داستان؛ VIII

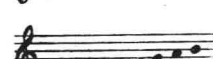

مۇقام ۱-داستان مەرغۇلى.

IV 7=F# مۇقام تەكىت.

IV 7=B مۇقام ۱، ۲، ۳-داستان؛ VIII مۇقام ۱، ۲، ۳-داستان، ۲-

مەشرەپ؛ IX مۇقام ۱، ۲، ۳-مەشرەپ؛ X مۇقام ۱، ۲، ۳-داستان.

(بۇلاردىكى بەزى ئاھاڭلار ئۇنداق ئاددىي ئەمەس، بۇ يەردە ئاھاڭلارنى باشلىغان ۋاختتىكى تونلار

كورسۇتۇلگەن)

ھەر بىر خىل ئاھاڭنى ئۇنىڭدىكى ئاساسىي ۋە تەۋە تاۋۇشلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەت ۋە ئاھاڭدىكى تاۋۇشنىڭ ئىستىلىش قانۇنىيىتىگە قاراپ بولۇپ كەلسەك تېخىمۇ كۆپ تۈرلەرگە بۆلۈش مۇمكىن.

يەنە بىر قىسىم ئالاھىدە ئاھاڭلار باركى، بۇ ئاھاڭلارنىڭ تۈزۈلۈشى يەتتە تاۋۇش لۇق دىاتونىك گاممانىڭ دائىرىسىدىن ئېشىپ كېتىدۇ. بۇنداق ئالاھىدە خىلدىكى ئاھاڭلار مونۇلار.

1 2 3 4 5 6 7 i

1 2 3 4 (#4) #5 6 7 i

3 4 #5 6 7 i #2 3

3 4 (5 #5) 6 7 i (#i) (2 #2) 3

3 4 5 6 7 i #2 3

5 6 7 1 2 b3 4 5

6 7 1 2 3 4 #5 6

6 7 #1 2 3 4 5 6

7 1 #2 3 4 5 6 7

7 1 2 #3 4 5 6 7

يەنە بەزى ئاھاڭلار باركى، بۇلاردىكى «1, 2, 3, 4, 5» ئەسلىدىكى تاۋۇشتىن تەخ-
مىنەن $\frac{1}{4}$ ئېگىزىرەك ياكى پەسرەك بولۇدۇ؛ مەسىلەن:

1 (↑1) 2 3 ↑4 5 6 7 i

1 2 3 ↑4 5 6 7 i

1 2 3 4 ↑5 6 7 i

1 2 ↓3 4 5 6 7 i

3 4 ↑5 6 7 i 2 3

3 4 5 6 7 i ↑2 3

5 6 7 ↑1 2 3 4 5

5 6 7 1 ↑2 3 4 5

5 6 7 1 2 3 ↑4 5 (تۆۋەنگە 4 زۇقۇرىغا)

5 6 7 1 ↑2 3 ↑4 5

5 6 7 1 2 ↓3

6 7 ↑1 2 3 4 5 6

7 1 2 3 ↑4 5 6 7

ئاھاڭلاردىكى $\frac{1}{4}$ ئوزگۇرىدىغان تاۋۇشلار بەزىدە نەغمىدە باشتىن ئاياققىچە،
بەزىدە ئوتتۇرا قىسمىدىلا بار، يەنە بەزىلىرىدە $\frac{1}{4}$ ئوزگۇرىدىغان تاۋۇشلارغا ئوخشاش
بىر نەغمىدە ئالمىشىپ پەيدا بولۇش ئەھۋاللىرىمۇ كۆرىلىدۇ.
داستاندا بەزى نەغمىگە ئالاھىدە بىرخىل ئاھاڭ بىلەن «نەغمىلىك پاۋزا» بېرىلىدۇ.
بۇ خىل «نەغمىلىك پاۋزا» نەغمىنى تېخىمۇ تازارتىپ، ئېچىپ تېخىمۇ بېيىتىدۇ.
مانا بۇ ئاھاڭلارنىڭ تاۋۇش قاتارلىرىدىن، مۇقامدىكى ئاھاڭلارنىڭ قانچىلىك
خىلمۇ-خىل ئىكەنلىكىنى ۋە ئاھاڭلارنىڭ تۈرلىرىنى كۆرگىلى بولۇدۇ. بۇ ئاھاڭلارنىڭ
تۈرلىرىدا زادى قانداق قانۇنىيەتلەرنىڭ بارلىغىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن تېخى يەنە بىر
قەدەم چوڭقۇر چۈكۈپ، ئەتراپلىق ھالدا نۇرغۇن ھىسسىي ۋە نەزىرىي خىزمەتلەرنى
ئېلىپ بېرىشقا توغرى كېلىدۇ.

«مۇقام» دىكى مۇزىكىنىڭ ئوزگۇرۇپ ئېچىلىشى، مېلودىيە، يۈكسەك رىتىم (ئاھاڭ-
دىكى تاۋۇشنىڭ ھەركەت دائىرىسى)، دىئاپازون، دىنامىكىغا ئوخشاش بىر-بىرىگە
سېلىشتۇرۇپ ئىپادىلەش ئۇسۇللىرىدىن باشقا «ئاھاڭنى ئوزگەرتىش» ئۇسۇلىمۇ مۇھىم
ئۇسۇللاردىن بىرى ھېساپلىنىدۇ. «مۇقام» دىكى ئاھاڭلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسى-
ۋەتتىن پېرىود بىلەن پېرىودنىڭ تۇتۇشۇشىدىكى مۇزىكىلىق تۈزۈلۈشنىڭ ئالاھىدىلى-

گىنىمۇ كورۇش مۇمكىن. ئاھاڭنى ئوزگەرتىش ئادەتتە نەغمە بىلەن نەغمە ئوتتۇرىدا ياكى نەغمىدىكى پېرود بىلەن پېرود ئوتتۇرىسىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ. ئاھاڭنى ئوزگەرتىش (يۆتكەش) تۆۋەندىكى ئۇسۇللار بىلەن ئېلىپ بېرىلىدۇ: ئوخشاش بىر ئاھاڭنىڭ ئورنىنى يۆتكەش: ئوخشاش بىر ئاھاڭ تۈرلۈك ئېگىزلىك تەپەيدا بولۇدۇ (5 ياكى 4* تاۋۇش ژۇقۇرى ياكى تۆۋەن).

— سىگاھنىڭ سەلىقىسى —

ئالدىنقى بەش كىچىك بوغۇمنىڭ ئاھىڭى تۆۋەنكى بەشلىك («5») ئاھاڭ بولۇپ * بەلگۈسى بار جايدىن باشلاپ 4 دىن كېيىن ژۇقۇرى بەشلىك («5») ئاھاڭغا ئوزگۈرۈدۇ.

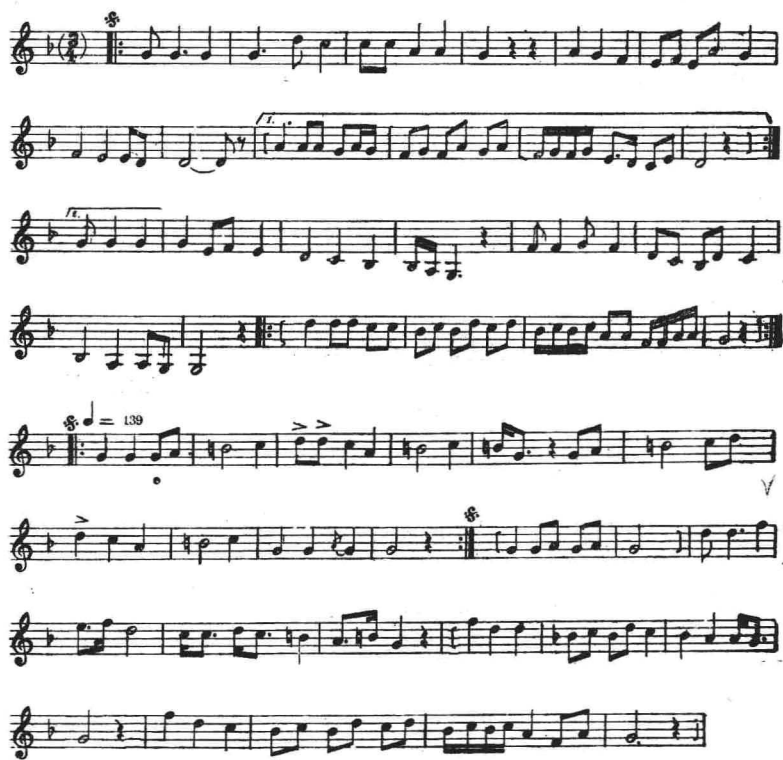
— راكەنىڭ 4- داستانى —

بۇ مىسالدىكى نەغمە ئۆتكەن مىسالدىكى نەغمىگە قارىغاندا كۆپرەك ئوزگۈرۈدۇ. باشتىكى تۆرت ئۇششاق بوغۇم ژۇقۇرى بەشلىك «2» ئاھاڭ بولۇپ، 5-8 كىچىك بوغۇملاردىكى ئىككىنچى جۈملىنىڭ ئاخىرىدىن باشلاپ تۆۋەنكى بەشلىك «2» ئاھاڭغا يۆتكۈلۈدۇ؛ 9-10 بوغۇمدىكى پاۋزا ئورۇن ئالماشقاندىن كېيىنكى «2» نىڭ ئاھى.

گىنى مۇقىملاشتۇرۇدۇ. توۋەنكى پېرىودتىكى ئۈچىنچى جۈملە ئەككىنچى جۈملىدە يەنە تەكرارلىنىدۇ؛ تۆرتىنچى جۈملە ۋاخىتلىق 6^bغا بىۋاسىتە قايتىپ كەلمەي، 6^b 47 نىڭ ئارقىسىدىلا ئەسلى ئورنىغا قايتىدۇ. ئەڭ ئاخىرىدىكى پاۋزا «ئەسلى ئورۇن» دىكى «2» نىڭ ئاھىگىنى مۇقىملاشتۇرۇدۇ.

راكىنىڭ 1-داسىتانىدا باشتىن ئاياق زۇقۇرى ترۋەن بەشلىك «2» ئاھاڭ داۋاملىق ئالمىشىپ تۇرۇدۇ ۋە ئەڭ ئاخىرىدا توۋەن بەشلىك «2» ئاھاڭدا ئاياغلىشىدۇ. بۇنىڭ ئاھاڭ ئۆزگەرتىش ئۇسۇلى زۇقۇرىدىكى ئەككى خىلغىمۇ ئوخشىمايدۇ. ئالدىدىكى ئەككى پېرىودقا جۈملىنىڭ ئايىغىدىكى 7^b بىلەن 47 ئاھاڭ ئۆزگەرتىشتىكى بۇرۇلۇش نۇقتىسى قىلىنىدۇ.

ئاساسىي تاۋۇشنىڭ ئورنى ئۆزگەرمەي ئاھىگى ئۆزگۈرۈدۇ: نەغمىنىڭ تونال-لىقى ئىچىدىكى ئايرىم تاۋۇشلارنىڭ (4[#] ياكى 7^b) ئېگىزلىگىنى ئۆزگەرتىش بىلەن ئۆزگەرتىلىدۇ. ئەمما ئالدى ۋە كەينىدىكى ئاھاڭدىكى ئاساسىي تاۋۇشنىڭ ئېگىزلىگى ئۆزگەرمەيدۇ.

— راکىنىڭ 3-داسىتانى

بۇ مىسالدا ئالدىنقى قىسىم «2» ئاھاڭلىق بولۇپ، 25-بوغۇمدىن باشلاپ 4-تىن 4[#] گە ئۆزگۈرۈپ ئاساسىي تاۋۇش ئوخشاش بولغان «5» ئاھاڭغا (5 كېيىنكى ئاھاڭ =

2 ئالدىنقى ئاھاڭ) ئوتۇدۇ. 41- بوغۇمدىكى 4 توغرىدىن - توغرى ئىسلى ئاھاڭغا قايتىدۇ.

— راكىڭ 2- داستانى

1- 12- كىچىك بوغۇملار «2» ئاھاڭلىق (2 كېيىنكى ئاھاڭ= 5 ئالدىنقى ئاھاڭ)، كېيىنكى پېرىودتىكى 7 ئاساسىي تاۋۇشى ئوخشاش بولغان «5» ئاھاڭغا ئوزگۈرۈپ كېتىدۇ. بۇ ئوزگۈرۈشتە ئايلانما ئۇسۇل قوللۇنۇلغان، 15، 16- ئىككى كىچىك بوغۇم- دىكى b3 ئاھاڭ غەمكىن بولۇپ، ئارقىسىدىنلا كەلگەن 7 3 لىك يېڭى ئاھاڭنىڭ توناللىقى تېخىمۇ ئۈچۈك بولۇدۇ.

تاۋۇشلىرىنىڭ ئىگىزلىكى ئوخشاش بولغان ئاھاڭ ئوزگۈرۈشى: ئەسلىدىكى نەغمىنىڭ ئاھىڭىدىكى تاۋۇشنىڭ ئېگىزلىكى ئوزگەرمەيدۇ. ئەمما ئاساسىي ۋە تەۋە تاۋۇشلارنىڭ ئورنى ئوزگۈرۈدۇ ۋە بىۋاسىتە يەنە بىر يېڭى ئاھاڭغا يۆتكۈلۈدۇ. بۇ خىل ئۇسۇل كۆپۈنچە نەغمە بىلەن نەغمىنىڭ ئوتتۇرىسىدا قوللۇنۇلۇدۇ.

مەسىلەن: پەنجىگاھنىڭ 1- ۋە 2- مەشرەپلىرىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئالدىنقىسى «1» ئاھاڭلىق بولۇپ، ئاساسىي تاۋۇشى C گە يېتىپ بارىدۇ، كېيىنكىسى بولسا «2» ئا- ھاڭلىق بولۇپ، ئاساسىي تاۋۇشى D گە يېتىدۇ. تاۋۇشلىرىنىڭ ئېگىزلىكى ئوخشاش بولغان ئاھاڭ ئوزگۈرۈشى ئۇسۇل نەغمىسىدىكى پېرىود بىلەن پېرىود ئوتتۇرىسىدا ئىشلىتىلگەن ئەھۋاللارمۇ كۆپ ئۇچرايدۇ. مىسال:

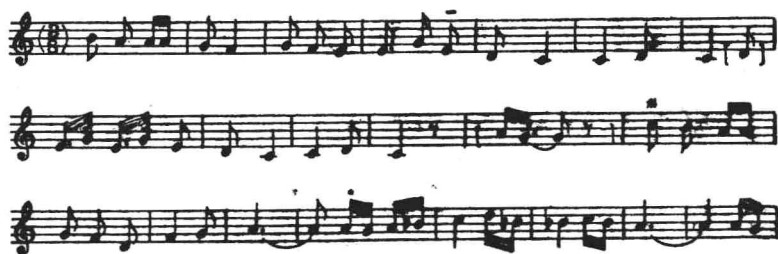

— چەبىياتنىڭ چوڭ سەلىقىسى

ئالدىنقى قىسمى «2» ئاھاڭلىق بولۇپ، ئاساسىي تاۋۇشى D گە يېتىدۇ. * بەلگۈسى قويۇلغان جايدىن باشلاپ نەغمىنىڭ ئاھىڭى «3» كە ئۆزگۈرۈپ ئاساسىي تاۋۇش E بولۇدۇ. ئاھاڭنىڭ بۇ خىل ئۆزگۈرۈشى ئاھاڭدىكى «تاۋۇش ئورنىنىڭ ئالمىشىشى» غا ئوخشىمايدۇ. رېۋاجلىنىۋاتقان «ئاھاڭنىڭ ئورۇن ئالمىشىشى» دا مېلودىيە ئادەتتە زۇقۇرى رېگىستردا ($g \rightarrow g^2$) ھەركەتلىنىدۇ. جۈملە ئاھىڭى ئۈچلىك ياكى بەشلىك تاۋۇشىدا ئاياغلىشىدۇ. بەزىدە ئاساسىي تاۋۇش «يوقاپ كېتىدۇ» ۋە مۇزىكا تۇراقسىز ۋە ئاھاڭدىن چىقىپ كېتىدىغاندەك بولۇپ قالىدۇ، ئەمما ئۇ يەنە ئەسلى ئاھاڭدىن ئايرىلمايدۇ. ئەڭ ئاخىرىدا يەنە ئۆز ئەكسىگە قايتىپ كېلىپ، ئاھاڭنىڭ ئاساسىي تاۋۇشى قايتىدىن پەيدا بولۇپ توناللىقى مۇقىملىشىدۇ.

ئاھاڭنىڭ يەنە بىر خىل ئۆزگۈرۈشىدە ئالدىنقى ئاھاڭ بىلەن كېيىنكى ئاھاڭنىڭ ئالاقىسى ئاساسىي ئاھاڭ بىلەن تەۋە ئاھاڭنىڭ مۇناسىۋىتى ئەمەس. شۇنىڭدەك ئاساسىي تاۋۇشلارنىڭ مۇناسىۋىتىمۇ ئەمەس؛ ئۇنىڭ ئالدىنقى ئاھاڭ بىلەن بولغان مۇناسىۋىتى خېلى ژىراق بولۇدۇ. بۇ خىل «ئۆزگۈرۈش» تە توناللىقنىڭ ئۆزگۈرۈشى ناھايىتى روشەن بولۇدۇ. مەسىلەن:

ئالدىنقى ئاھاڭ «1» لىك بولۇپ* بەلگۈسى قويۇلغان جايدىن «3» (يېڭى ئاھاڭ 6=5 ئەسلى ئاھاڭ) لىككە ئوزگۈرۈشكە باشلاپ، ئەڭ ئاخىرىدا 7 دە ئوز ئەكسىگە قايتىدۇ. ئاھاڭنى پېرئود ياكى جۈملەنىڭ ئالدى ۋە كەينىدىكى ساز بوغۇملىرىنى ۋاختلىق ماسلاشقان ھالدا ئالماشتۇرۇشمۇ نەغمىنىڭ توناللىقىنى ئارتتۇرۇدۇ.
مەسلەن:

— راكنىڭ تەزىسى

ئالدىنقى جۈملە بىلەن كېيىنكى جۈملە ژۇقۇرى توۋەن بىر كۋارتادا ئورۇن يوق كەپ ئالدى كەينىگە ماسلاشقان ھالدا سېلىشتۇرۇش بىلەن نەغمە ناھايىتى باي ئوز-گۈرۈدۇ. بۇنداق قىلغاندا نەغمە مەزمۇنەن تېخىمۇ بېيىش بىلەن بىللە مېلودىيەمۇ ناھايىتى گۈزەل ۋە سىلىق بولۇدۇ.

— راكنىڭ 3-داستانى

ئالدىنقى جۈملە بىلەن كېيىنكى جۈملە باراۋەر ژۇرگەن ھالدا ئوز ئارا ماسلىشىدۇ ۋە ھەر بىر جۈملىدە 4* بىلەن 4 ئالمىشىپ ئوتتۇرىغا چىقىپ، نەغمىنى تېخىمۇ بېيىتىدۇ.

كۆپ ئاھاڭلىق نەغمىلەرنىڭ تۈزگۈنلىرىدا، ئاھاڭ ئوزگەرتىشنىڭ بىر نەچچە خىل ئۇسۇللىرى بىللە ئىشلىتىلىدۇ؛ نەغمىنىڭ ئاھىڭى ھەر خىل ئالمىشىپ، ئوزگۈرۈپ تۇرىدۇ. مۇقامنىڭ مۇزىكىسىدا ئاھاڭلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ئالاقە ناھايىتى كۆپ ئوزگۈرۈپ تۇرىدۇ. ئاھاڭنى ئوزگەرتىش ئۇسۇلىمۇ خىلمۇ-خىل بولۇدۇ. بەزىلىرىدە

«ئۇزۇل - كېسىل» بولسا، يەنە بەزىلىرىدە «ئەگىپ ئايلا نغان»، «بىر - بىرگە ماسلاشقان»
 ھالدا ئوزگۈرۈدۇ. يەنە شۇنداق بىر ئورتاق خۇسۇسىيەت باركى، مەيلى ئاھاڭ قانداق
 ئوزگەرسۇن، ئۇنىڭ توناللىغىدىكى تەبىئىيلىك زادى يوقالمايدۇ؛ ئاھىڭى ناھايىتى
 تەبىئىي بولۇپ ئىنسانغا زادى بىر خىل غەيرىي تەبىئىي تۇيغۇ بەرمەيدۇ.

مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى مىللىي مۇزىكىدىكى ئاھاڭ، ئاھاڭنى ئوزگەرتىش ئۇسۇل-
 لىرى، ژانرنىڭ تۈزۈلۈشى، ۋارىيانتسىيە ئۇسۇللىرىدىن ئىجادىي پايدىلىنىش بىزنىڭ
 يېڭى ئىجادىيەتلىرىمىزنى بېيىتىش ئۈچۈن قانچىلىك كەڭ ئىمكانىيەتلەر ئېچىپ
 بېرىدىغانلىقىنى تولۇق كۆرسۈتۈدۇ.

تاكت: «ئون ئىككى مۇقام» دىكى نەغمىلەردە مۇزىكىدىكى كۈچلۈك - ئاجىزلىق
 قايمىدىسى بىلەن داپنىڭ چېلىنىشىغا قاراپ بولگەندە جەمئى 16 خىل تاكت تۈرى بار.
 تاكتى نەغمىنىڭ ئىسمى داپنىڭ رىتىمى ۋە كۈچلۈك - ئاجىزلىقى

ئوتتۇراتېز $\frac{2}{4}$ پەشرۇ، مەشرەپ

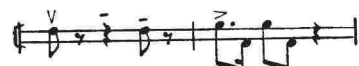
ئوتتۇراتېز $\frac{2}{4}$ 1 - داستان

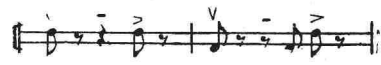
تېز $\frac{2}{4}$ مەشرەپ

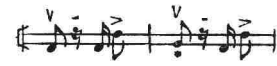
تېز $\frac{2}{4}$ سەنەم

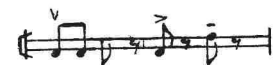
ئاستا $\frac{3}{4}$ تەزە

ئوتتۇراتېز $\frac{3}{4}$ 3 - داستان

تېز $\frac{3}{8}$ تەكت

ئوتتۇراتېز $\frac{4}{4}$ ئاستا كىچىك سەلىقە، سەلىقە

ئوتتۇراتېز $\frac{4}{4}$ جۇلا

ئوتتۇراتېز $\frac{5}{4}$ نۇسخە

ئوتتۇراتېز $\frac{5}{4}$ مۇستەزات

تېز $\frac{5}{8}$ چوڭ سەلىقە

($\frac{2}{4}$ $\frac{3}{4}$) قايدىسىز ھالدا

ئوتۇشۇپ قايتىلىندۇ

4- داستان $\frac{6}{8}$

2- داستان ، 1- مەشرەپ

($\frac{7}{8}$) لىق نەغمىلەر ھەقىقىي ئورۇن

دالغاندارىتىمىنىڭ ئېتىجىسى

$3\frac{1}{2}$ تاكتلىق بولۇش لازىم

ئەركىن رىتىم مۇقامنىڭ باشلىنىشى

(بەلگىلەرگە ئىزاھات: v كۈچلۈك، - كۈچسىز، > ئوتتۇرىچە كۈچلۈك).

ئادەتتە كۆپ ئۇچرايدىغان تاكتلارنى بۇ يەردە بىر- بىرلەپ تونۇشتۇرۇپ ئولتۇر- مايمىز. شۇنداقسىمۇ مۇزىكىنىڭ ئالاھىدىلىكلىرىنى چۈشۈنۈش ئۈچۈن بۇلاردىن بىر نەچچىسىنى چۈشەندۈرۈپ ئوتۇش زورۇر.

ھەربىر مۇقامنىڭ كىرىش قىسمى بولغان مۇقامنىڭ باشلىنىشى رۇباتو شەكلىدە بولۇپ، ئۇ، رىتم جەھەتتە ئەركىنرەك، ئوزگۈرۈشى مۇرەككەپ، جۈملىلىرى ئۇزۇن- قىسقا بولۇدۇ. كۈچلۈك- ئاجىزلىقى ئادەتتىكى نەغمىلەردەك دەۋرلىك بولمايدۇ. بۇ خىل تاكتلىق مۇزىكا خىلمۇ- خىل مۇرەككەپ ئىدىيىۋىي تۇيغۇلارنى ئىپادىلەيدۇ. ئاستا $\frac{3}{4}$ بىلەن چېلىنىدىغان تەزە بىلەن $\frac{4}{4}$ لىك كىچىك سەلىقنىڭ تۈزۈلۈشى مۇنتىزىم بولمىغاندەك، ۋەقەلىك غەزەل شەكلىدە ئورۇندالغانلىقتىن ئاھاڭنىڭ كۈچلۈك- ئاجىزلىق قايدىسى ئادەتتىكى مۇزىكىلارنىكىدەك روشەن بولمايدۇ.

مەسىلەن:

— مۇشاۋىرەكنىڭ تەزىسى

— چارىگاھنىڭ كىچىك سەلىقىسى

مەرغۇل، بولۇپمۇ داستاننىڭ مەرغۇلى ئۇسۇل مۇزىكىسىنىڭ رېتىمىك خۇسۇسىيىتىگە ئىگە. ئادەتتە ئۇنىڭ رېتىمىدىكى كۈچلۈك - ئاجىزلىق قايدىسى خېلى روشەن بولۇدۇ.

— چەبىيات تەزىمىنىڭ مەرغۇلى

— مۇشاۋىرەك 4 - داستاننىڭ مەرغۇلى

— مۇشاۋىرەك پەشۋەسىنىڭ مەرغۇلى

$\frac{2}{4}$ لىك سەنەم ئادەتتىكى 2 تاكتلىق مۇزىكىلاردىكى كۈچلۈك - ئاجىزلىق قايدىسىغا

ئوخشىمايدۇ. مەسىلەن:

— چەبىياتنىڭ سەنمى

— مۇشاۋىرەكنىڭ سەنمى

— ئوزالنىڭ سەنىمى

بۇنىڭ سەكرەپ ئىلگىرلەيدىغان قىسقا رىتمى ئىككىنچى

تاكتىنىڭ كېيىنكى يېرىمىنىڭ تېخىمۇ كۈچلۈك بولۇشىغا سەۋەپ بولۇدۇ.
 $\frac{7}{8}$ تاكتلىق داستان بىلەن مەشرەپنى كىچىك بوغۇملىرىدىكى تاكتىنىڭ قىممىتىگە قاراپ بولگەندە $\frac{7}{8}$ بولسىمۇ، ئەمىلىيەتتە $\frac{3}{8} + \frac{4}{8}$ لىق ئارىلاش تاكت بولۇپ تاكتلىق قىلىپ ئورۇندىلىدۇ.
 مەسىلەن:

— رايونىڭ 2- داستانى

— رايونىڭ 1- مەشرىپى

بۇنىڭ كۈچلۈك- ئاجىزلىق قايدىسى: $\text{♩} \text{ } \text{♩} \text{ } \text{♩} \text{ } \text{♩}$ كىچىك بوغۇمدىكى ئەڭ ئاخىرقى بىر ئۇرغۇ ئالدىنقى ئۇرغۇدىن كۈچلۈكرەك. بۇخىل مۇزىكا قېدىمقى ساما ئۇسۇلىدىن كېلىپ چىققان بولۇپ، رىتمىك نېتىجىسى سالماغلىق ۋە كۈچلۈك بولۇدۇ.

ئورۇنداش ئۇسۇلى، شەكلى ۋە تەشكىل
 قىلىنىدىغان مۇزىكا ئەسۋاپلىرى

«ئون ئىككى مۇقام»، خەلق ناخشىلىرىدەك ئېيتىلمايدۇ. ئادەتتىكى ئوقۇپ ئېيتىلىدىغان غەزەللەرگە قارىغاندا ئاھاڭلىغراق بولۇدۇ ۋە ھىكايە ئېيتقاندا ئېيتىلىدۇ، تۈردى ئاخۇننىڭ بۇنى ئورۇنداش ئۇسۇلى بىر ئاز قېدىمقىراق بولۇپ، ناخشىنى ئورۇنداشى تەبىئىي، ساددە ۋە ھېسسىيات بىلەن تولغان، ئونىڭ ئاۋازىدىن ئادەم ئاجايىپ بىرخىل تۇيغۇ ۋە كۈچ ھېس قىلىدۇ.

خەلق ئىچىدە «ئون ئىككى مۇقام» نى ئېيتىشتا قانداقلا جايدا بولسۇن ئالدى بىلەن نەغمىچىلەر تورگە چىقىپ ئولتۇرۇدۇ. ئاڭلىغۇچىلار بۇلارنىڭ چۆرىسىدە ئايلىنىپ ئولتۇرۇدۇ ياكى ئورە تۇرۇدۇ. ئاندىن توردە ئولتۇرغان نەغمىچىلەرنىڭ ئىچىدىن چوڭراق ياشتىكى بىرى «مۇقامنىڭ باشلىنىشى» نى باشلاپ بېرىدۇ، ئۇنى تۈگەتكەندىن كېيىن، قالغانلار رەسمىي غەزەلنى باشلايدۇ ياكى ئۇسۇلغا چۈشۈدۇ.

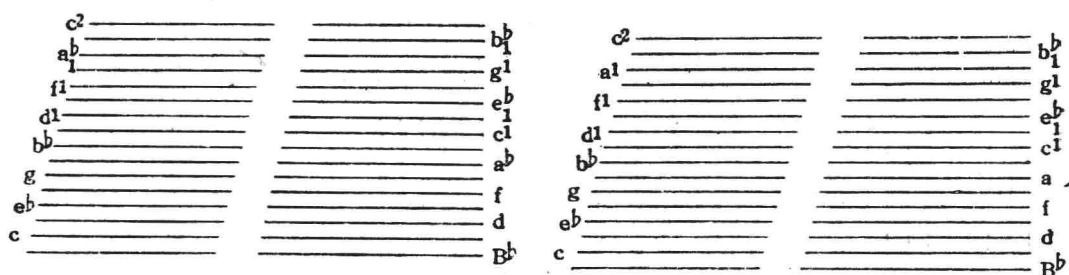
ئادەتتىكى توي - تۈكۈنلەردە كۆپۈنچە يالغۇز داستان بىلەن چوڭ نەغمىلەر ئېيتىلىدۇ. خەلق ئىچىدە ھېيت - ئايەم كۈنلىرى چوڭ نەغمە بىلەن مەشرەپلەر ئېيتىلىدۇ. پېشىقە دەم نەغمىچىلەرنىڭ ئېيتىشىچە چەبىيات، ئوششاق، مۇشاۋىرەك، پەنجىگاھنىڭ ئاھىشى شوخ ۋە تىرىك بولغانلىقتىن ئۇنى ياش ئەر ۋە ئاياللار ياخشى كورۇدۇ. ناۋا، راي نەغمىلىرى ئېغىر بېسىق ۋە مۇڭلۇق بولغانلىقتىن ياشقا چوڭراق كىشىلەرگە كۆپرەك ياقىدۇ. «مۇقام» كۆپۈنچە ساتار، تەمبۈر، دۇتار، راۋاپ، غىجەك، چاڭ، داپ، ساپايى بىلەن تەڭكەش قىلىپ ئېيتىلىدۇ. كۆلىپكىتىۋ ھالدا ئورۇندىغاندا كۆپۈنچە قانداق چالغۇ ئەسۋابى بولسا بولۇپ بېرىدۇ. بۇ ھەقتە ئېنىق بىر بەلگۈلمە يوق. جەنۇبىي شىنجاڭدا مۇقامنى ئېيتىدىغان كەسپىي نەغمىچىلەر كۆپۈنچە ئىككىدىن بولۇپ، بىرىسى ساتار بىلەن باشلاپ بېرىدۇ، يەنە بىرى داپ بىلەن قوشۇلۇدۇ.

خوتەندە «مۇقام» قېدىمقى مۇزىكا ئەسۋاپلىرىدىن بولغان قالدۇن ۋە قومۇز دەپ ئاتىلىدىغان بىرخىل نەي بىلەن تەڭكەش قىلىنىدۇ.

مۇقامنى ئوقۇغاندا تەڭكەش قىلىنىدىغان بىرنەچچە خىل مۇھىم چالغۇ ئەسۋابىنى تۈۋەندىكىچە تونۇشتۇرۇپ ئۆتىمىز.

قالۇن - ئۇيغۇرلارنىڭ ئەڭ قېدىمقى چالغۇ ئەسۋاپلىرىدىن بىرى بولۇپ، رىۋا - يەتلەرگە قارىغاندا ھازىرقى چاڭ مانا شۇنىڭدىن كېلىپ چىققان. قالۇن ھازىرقى كۈندە خەلق ئىچىدە ئانچە كۆپ ئۇچرىمايدىغان بولۇپ قالغان. قالۇن چالغۇ ئەسۋاپلىرىنىڭ ئىچىدە باشلاپ بېرىدىغان ئەسۋاپ تۈرىگە كىرىدۇ. مۇقامنى ئېيتقاندا قالۇننىڭ ئورنى باشقا چالغۇ ئەسۋاپلىرىنىڭ ئوتتۇرا قىسمىدا، توردە رەك بولۇدۇ.

قالۇن چالغاندا «چوكا» (بامبۇك ياكى ياغاچتىن ياسىلىدۇ) نى ئوڭ قولىنىڭ ئاللىقىدا قويۇپ، چوڭ، كۆرسەتكۈچ ۋە ئوتتۇرا بارماقلار بىلەن ئۇنىڭ سېپىدىن تۇتۇپ چالىدۇ. چوڭنىڭ ئۈچى بىر ئاز چىقىپ تۇرۇدۇ. ئۇرغاندا بىلەكنى بوش قويۇپ تۇتۇپ سىرتتىن ئىچىگە قاراپ ئۇرۇدۇ. سول قولىنىڭ كۆرسەتكۈچ ۋە ئوتتۇرا بارماقلىرى بىلەن تېمبىر (زەخمەك) نىڭ ساپ تەرىپىنىڭ تۈۋەن قىسمىنى قىسىپ تۇرۇپ، «سېرىلىدۇرۇپ» «چېكىپ» ۋە «تېرىتىپ» ئوڭ قولىغا ماسلاشتۇرۇپ چېلىنىدۇ. ئۆزگۈرىدىغان ياكى ئارتتۇرىلىدىغان ئىنتېرۋاللىق مېلودىيەلەرنى چالغاندا سول قول تار بويىچە ئاۋازنى يۆتكەيدۇ. قالۇننىڭ 16 تال پولات تارى بولۇپ، ئىككى خىل تەڭكەش ئۇسۇلى بار.

چارىگاھقا تەگشەش ئۇسۇلى قالغان 11 مۇقامغا تەگشەش ئۇسۇلى .

ساتار — بۇمۇ قېدىمقى چالغۇ ئەسۋاپلىرىدىن بىرى بولۇپ، ئاۋازى ناھايىتى سىلىق (يۇمشاق) ۋە بىر ئاز بوغۇق چىقىدۇ، ئادەمنىڭ ئۈنىگە يېقىن كېلىدۇ. چالغاندا ئوڭ قول بىلەن كامالىگىنى (كامالچىنى) تۇتۇپ ئاساسىي تارغا سۈركەيدۇ. سول قولنىڭ كۆرسەتكۈچ ۋە ئوتتۇرا بارمىغىلا تارنى باسىدۇ. ئۇقۇرى سەكرەپ شۇ ھامان قايتىپ كېلىدىغان ئىنتېرۋاللىق نەغمىلەرنى چالغاندىلا تورت بارماق بىلەن ئىشلىتىلىدۇ. ساتاردا ئاساسىي چېلىنىدىغان تار بىر تاللا بولۇپ، قالغانلىرىنىڭ ھەممىسى (ئالتە تال) رىزوانانس (ئەكس سادا) تارلار بولۇدۇ، بۇنداق تارلار بەزىدە 13 تال بولۇشى مۇمكىن.

ساتارنىڭ رىزوانانس تارلىرى ئۇنىڭ ئاۋازىنى تولۇقلايدۇ، ئەمەلىيەتتە ئۇ ناخ-شىنى ئورۇنداشتا بىرەر ھەل قىلغۇچ رول ئوينىمايدۇ. ئەگەر ساتارنىڭ تەگشەلگەن ئاۋازى ئېيتىدىغان نەغمىنىڭ ئاھىگىغا ئوخشاش بولسا، توغرى تەگشەلگەن بولۇدۇ، ئەكسىچە بولغاندا توغرى تەگشەلگەن بولمايدۇ.

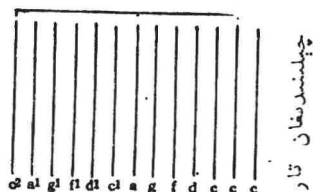
ھەر بىر مۇقامدا بىر نەچچە خىل نەغمە بولغانلىقتىن ھەر بىر تەگشەگەندە بۇ نەغمىلەرنىڭ بىر قىسمىغا ياكى كۆپ قىسمىغا ياكى نەغمىلەرنىڭ ئىچىدىكى ئاھاڭلارنىڭ بىر قىسمىغا توغرى كېلىشى مۇمكىن. ھەممە نەغمىلەرگە باشتىن ئاياق توغرى كېلىدۇ، دېيىشكە بولمايدۇ.

ھەممە نەغمىچىلەرنىڭ تەگشەش ئۇسۇلى بىردەك بولمايدۇ. تۆۋەندە بۇلاردىن بىر تەچچە خىلىنى كۆرسۈتۈپ ئۆتىمىز:

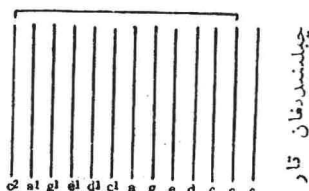
تۈردى ئاخۇننىڭ ئىككى خىل تەگشەش ئۇسۇلى (13 تارلىق ساتار)

رىزوانانس تارلار

رىزوانانس تارلار

كېيىنكى 6 مۇقامغا تەگشەگەندە.

ئالدىنقى 6 مۇقامغا تەگشەگەندە.

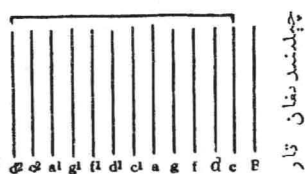
قەشقەرلىق خۇدا بەردى ئاخۇننىڭ تۆرت خىل تەڭشەش ئۇسۇلى (10 تارلىق ساقار)

رېزونانس تارلار	رېزونانس تارلار	رېزونانس تارلار	رېزونانس تارلار
ئاڭ، چەبىيات، ئەجەم، ئوزالغا تەڭشەگەندە.	ئوشاق، ناۋا، چارگىھ، سىگاھ، باياتقا تەڭشەگەندە.	مۇشاۋىرەك، پەنجىگاھقا ئىراققا تەڭشەگەندە.	تەڭشەگەندە.

يەركەنلىك مۇسا ئاخۇننىڭ 5 خىل تەڭشەش ئۇسۇلى (13 تارلىق ساقار)

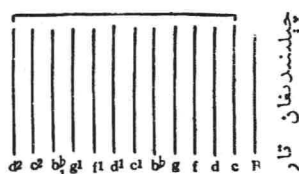
رېزونانس تارلار	رېزونانس تارلار	رېزونانس تارلار
ئاڭغا تەڭشەگەندە.	ئوشاققا تەڭشەگەندە.	ئاڭ، چەبىياتقا تەڭشەگەندە.

رېزونانس تارلار

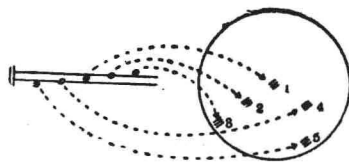
مۇشاۋىرەك، پەنجىگاھقا تەڭشەگەندە.

رېزونانس تارلار

ئوزالغا تەڭشەگەندە.

داپ — مۇقامغا چالغاندا داپسىز بولمايدۇ. داپ سۈرئەت ۋە رىتمىنى تەڭشەيدۇ، شۇنىڭدەك ئورۇندىغۇچىلارنىڭ روھىنى كۆتۈرۈدۇ. داپنى چېلىش ئۇسۇلى. داپ سول قولنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن ئىككىنچى بارماقنىڭ ئارىلىقىغا قويۇلۇدۇ. ئىككىنچى بارماق داپنى تىرەپ تۇرۇدۇ. ئوڭ قولنىڭ باش بارمىقى بىلەن داپنى يۈلەپ تۇرۇپ، قالغان تۆرت بارماق بىلەن ئۇرۇلۇدۇ. داپنى چېلىش ئۇسۇلى ۋە چېلىنىدىغان ئورۇن تۆۋەندىكىچە:

① داپنىڭ ئوتتۇرىسى؛ ② داپنىڭ ئوتتۇرىسىنىڭ ئوڭ

تەرىپى؛ ③ داپنىڭ ئوڭ تەرىپى؛ ④ داپنىڭ ئوتتۇرىسى

سىمىنىڭ سول تەرىپى؛ ⑤ داپنىڭ سول تەرىپى.

《十二木卡姆》簡介

——概述——

在天山南北廣闊的地區，到處都可以聽見人們歌唱着《十二木卡姆》中一些動听的曲調。遇到盛大的節日，在人山人海的巴札^①上，常常可以看到人們隨着沙塔爾、彈撥爾、獨他、手鼓等樂器所奏出的木卡姆中的曲調，載歌載舞。農民們慶祝丰收時，或是在舉行婚禮的麥西熱普^②中，“木卡姆”的演唱更能增加他們的歡樂。《十二木卡姆》緊密地與人民的生活聯繫在一起，歷來它在維吾爾人民的音樂生活中占着重要位置，大家喜愛它，稱譽它是“維吾爾音樂之母”。

《十二木卡姆》是維吾爾勞動人民長時期以來，根據自己艱苦的鬥爭生活經歷，以天才的音樂智慧創作出來的一部巨大的音樂財富。它以生動的音樂形象和音樂語言，鮮明地反映了勞動人民對歷史上黑暗封建統治勢力的憤慨情緒，和熱烈追求光明幸福的願望。由於它產生在民族民間傳統音樂藝術形式的基礎上，因此它又具有明快的民間音調和濃厚的民族風格色彩。

《十二木卡姆》音樂的體裁多樣，曲調豐富，它既包羅有古典敘誦歌調，也包羅有民間熱烈的舞蹈音樂和流暢優美的敘事歌曲。這些曲調按“深沉→緩慢→展開→熱烈興奮→輕快”情緒的發展程序，有機地結合在一起，形成一部系統的、結構嚴整的大組曲。它共分12套，每套木卡姆具有不同的音調特點，每套木卡姆中又分大拉克曼、達斯坦和麥西熱普三部分。全部《十二木卡姆》共包括170多首曲牌和72首樂曲，如果從始至終演唱一遍要長達二十多小時。

這部大曲無論是從它的思想內容或是從它的完整的結構形式上來看，都顯示了維吾爾勞動人民天才音樂創作的才能。它是祖國一部珍貴的民族遺產。

《十二木卡姆》的流布情況

根據初步調查材料和音樂的結構特點來看，可以充分說明《十二木卡姆》是經過不斷創作，不斷吸收民間優秀的音樂，包括民間生動的歌舞形式，逐步發展豐富起來的。我們把這首流行在和闐

① “巴札”的意思是街市。這裡用作節日的集市。

② “麥西熱普”是維吾爾族民間一種普遍的集體文娛活動形式。其中有歌唱、舞蹈、猜謎、對詞等內容。

民間的賽乃姆^①同《且比亚特木卡姆》中的賽乃姆对照一下,不难看出它与民間音乐之間的联系。

和 闐 賽 乃 姆 和 闐 四 区 农 民 沙 依 馬 洪 等 演 唱

且 比 亚 特 賽 乃 姆

这部大曲不仅吸收了民間音調而且不断吸收了其他民族优秀的音乐,丰富了自己:如在《拉克木卡姆》太孜間奏曲,太喀特和《且比亚特木卡姆》太孜中,有些曲調很有汉族音乐风格特点,从这些曲調可以明显地看出汉族音乐和維吾尔音乐相互間的深远影响,它說明历来汉族人民和維吾尔人民在文化交流发展中的亲密关系。

大曲中的大拉克曼、达斯坦^②和麦西热普^③組合在一起,才是近百年的事。以往,大拉克曼流行在王、公、伯克統治阶层。达斯坦是民間群众所喜聞乐見的叙唱音乐形式。麦西热普一般是流浪者們唱的曲調。八十多年前,喀什著名艺人艾里姆·賽里姆把分散在民間的达斯坦、麦西热普曲調,加以系統的整理,与《十二木卡姆》組合在一起,才发展成现在的大曲形式。

据老艺人談:近百年前賽提瓦尔底从莎車把木卡姆传到于闐,与当地另散的木卡姆曲調汇集一起,又創作了些乐曲充实了木卡姆曲調内容,再传播到和闐、策勒等地。现在这些地区还保留着每套大曲只有大拉克曼的古老形式。一般的曲牌内容是:

① “賽乃姆”指美丽姑娘的名字,阿拉伯字意为“神象”。“賽乃姆”又属維吾尔族民間一种特定的歌舞形式名称,一般内容都是歌唱爱情。全疆各地都有賽乃姆,如喀什賽乃姆、庫尔勒賽乃姆、哈密賽乃姆等,各地曲調不同,节奏一样。

② “达斯坦”,意即叙事詩歌,这里指每套大曲的第二部分。

③ “麦西热普”是两百多年前的一个詩人,第三部分的曲調,一般都用他的詩歌,因此这部分歌曲,民間就引用了詩歌作者麦西热普的名字。

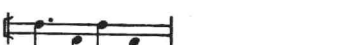
曲 名	拍 节	手鼓节奏
散板序唱	散 板	
太 孜	$\frac{3}{4}$	
太孜間奏曲	$\frac{3}{4}$	
大怒斯赫	$\frac{4}{4}$ $\frac{5}{4}$ $\frac{4}{4}$	
大怒斯赫 間 奏 曲	$\frac{4}{4}$ $\frac{5}{4}$ $\frac{4}{4}$	
(或大怒斯赫)	$\frac{5}{4}$	
賽乃姆	$\frac{2}{4}$	
賽乃姆間奏曲	$\frac{2}{4}$	
賽勒克	$\frac{5}{8}$	
賽勒克間奏曲	$\frac{5}{8}$	
帕西路	$\frac{2}{4}$	
帕西路間奏曲	$\frac{2}{4}$	
太喀特	$\frac{3}{8}$	

和閩地区大曲的曲調內容显然不如喀什、莎車的丰富,在演唱风格上也不象喀什、莎車的那么婉轉柔和。

約 1883 年默罕买特从喀什把木卡姆传到北疆伊宁,达斯坦經加工后,曲調簡練、緊湊,演唱风格比較开朗活泼,但大拉克曼曲調由于复杂,大部分沒能流传下来。

这些地区的木卡姆,虽然在演唱风格上各有特点,曲式、曲調也有些差别,但基本上属于同一类型。

沿塔里木戈壁边缘南北两面的麦盖提、巴楚、庫尔勒、婁羌等地,流传着另一种风格类型的大曲《刀郎木卡姆》(也叫《刀郎賽乃姆》)。它的曲調結構較朴实,演唱风格豪迈、粗犷,带有浓厚的草原气息。这部音乐现在能搜集到的只有八、九套。每套有五种曲牌:

曲 名	拍 节	手鼓节奏
散板序唱	散板	
切克特曼	$\frac{3}{4}$	
賽乃姆	$\frac{2}{4}$	
賽勒克	$\frac{2}{4}$	
色勒尔曼	$\frac{2}{4}$	

“木卡姆”传布在天山南北各个地区，随着各地不同的地理条件，和人們生活的精神状态，形成許多不同地域性的演唱风格特点，但他們并没有改变基本的曲調和演唱风格。以往《十二木卡姆》一直口头传授流传在民間，再由于历来遭到封建势力的摧殘，演唱它的人越来越少，新疆解放前仅有两、三个高龄艺人能够比較完整地演唱《十二木卡姆》。

新疆解放后，党为了保留这部大曲，組織了人力物力，邀請了南北疆著名艺人吐尔地阿洪、肉孜弹拨尔等人来烏魯木齐，进行了《十二木卡姆》的搜集录音和記譜整理工作，老艺人們对保存这部宝贵的音乐遗产作出了巨大貢獻，使这部即将失传的音乐遗产能够被搶救下来。这充分体现了党对民族文艺的重視和爱护。

几年来《十二木卡姆》有了史无前例的新发展，它改变了过去只局限在少数人中間的活动形式，现在，在舞台上、广播里經常能听到木卡姆优美的曲調，和优秀艺人的演唱。学习木卡姆的人也越来越多，在烏魯木齐、喀什、伊宁、和闐，直到較偏僻的于闐农村，有許許多多青年文艺工作者，向老艺人們学习这部音乐遗产。

更令人可喜的是：在群众中，在舞台上出现了許多用木卡姆中的曲調改編的新作品，其中有器乐合奏、齐唱、合唱、歌舞等各种各样的形式。这些作品鮮明地反映了新疆人民解放后幸福的生活，表现了新疆人民热爱祖国、热爱党和領袖的深厚感情。用《拉克木卡姆》麦西热普改編的歌舞《拉克安山伯尔》，就是比較成功的一个。这个歌舞流行全国，受到各族人民的喜愛。

这些新的发展，是由于执行了党的民族文艺方針，在繼承和发扬民族民間音乐遗产方面取得的成就。今后，在社会主义建設事业飞跃的时代里，必定会从这部丰富的民族民間音乐遗产里，产生出更多更优秀的、能够反映我們这个伟大时代的精神面貌的、为群众所喜聞乐见的作品来。

《十二木卡姆》的歌词內容

这部大曲的唱詞不象一般戏曲音乐有連貫的情节內容，它是些內容互不連連的片段詩歌連綴

在一起,而且歌詞很不固定,同样一首曲調可用各种不同的歌詞,艺人往往只看詞的长短能够与曲調配合上就行,因此,在內容上沒有严格的要求。

这部大曲的歌詞有些是:甫祖里、苏卜里和近代維吾尔族詩人毛拉比拉利等人的詩歌,其中大部分是那瓦依的作品。

下面是那瓦依的一段詩歌,这段詩歌深刻地表达出作者热爱光明幸福和痛恨黑暗势力的强烈思想感情。

爱的秘密,問那些离散而絕望的情人,
享乐的技巧,問那些掌握着幸运的人。

爱情不貞,就是命运对我們的注定,
欺騙和背信,問那些缺乏慈爱的人。

時間的辛勞使我們消瘦又蒼老,
美丽和力量,問那些正在拥有青春的男女。

孤独的滋味,富貴有权的人不懂,
穷困的苦楚,流浪者了解得最深。

弱者的处境——爱侶們只有等待死亡来临,
誰能下死亡的判決?是那殘橫的暴君。

被猜忌的爱侶們所感受的滋味,
好人不会知道,要請教我这样的坏人。

朋友們!那瓦依生活在爱的戈壁里,
要知道他,去問从那里来的旅群。

——《拉克木卡姆》散序

在賽乃姆、大賽勒克曲調中的歌詞,有些是来自于民間的詩歌。这些詩歌显然和古典詩歌形式不同,它的內容朴实明朗,能够鮮明地反映出人民的思想感情。下面的两段民歌深刻地表现了人民对追求幸福生活的强烈愿望:

我是祖国的歌声,
象天鵝回翔在原野上。
只要我能如愿,
就是死也心甘。

門前垂柳如綫，
枝上珍珠貫穿，
那些愛慕我的少年郎，
到处在苦悶地流浪。

——《拉克木卡姆》大賽勒克

河灘的石子，一根柸枝挑不完，
痛苦來到，眼淚擦不干。
架着鷓子到处都走遍，
哪一座花園我和愛人沒有流連？

轉眼間又過了幾年，
心里的苦水變成血漿。

——《潘吉朶木卡姆》賽乃姆

達斯坦中的敘事詩歌，內容一般都是些民間優美的傳說故事，內容情節生動，而且通俗易懂。在民間幾乎每個公社都有幾個善唱達斯坦的歌手，他們有說有唱，帶奏地演唱這些敘事詩，形式生動活潑，群眾百聽不厭。

大曲中達斯坦的敘事詩歌照講應該比較完整，但很可惜，這類詩歌也是很零散。這裡挑幾首介紹一下：

《木夏烏熱克木卡姆》達斯坦中，有兩段關於艾里甫與賽乃姆的敘事詩，這個故事流傳在中亞，遠至近東許多民族中間，內容是：艾里甫和公主賽乃姆為追求自由幸福的生活，與封建勢力進行不屈的鬥爭。他們遭受了許多困難和迫害後，終於得到幸福。下面是艾里甫在皇宮花園里想念賽乃姆的一段：

我願在花園里當個園丁，替你摘取新鮮的花草；
真主把你造得那樣美麗，我真想把你的細腰擁抱。
你要知道我現在的臉色是蒼黃，雙眼望穿你的行道；
不要用染上鳳仙花色的手在你粉臉上搭上網罩，
你的秀鬢紅得象寶石，那一盼使我魂消；
你的櫻唇是一隻金色的杯，我願用它來喝酒。
艾里甫在愛的路上變成窮人，在你面前窮愁潦倒；
我徘徊着發出歌聲，從我心里向你問好。

——《木夏烏熱克木卡姆》第二達斯坦

下面是艾里甫被國王阿巴斯流放到巴格達去時與賽乃姆分離的一段：

賽：你離開我要到巴格達去啦，

我把你付托給安拉；

安拉注定我們要進入分離的道路，

艾里甫！我把你付托給唯一的安拉。

艾：你不要因為我離去憂郁悲傷，

我會回來，不要難過，賽娜木江！

你是正在開放的紅玫瑰，可不要萎謝，

只要平安，我會回來，賽娜木江。

賽：怎能不哭呢？因為我心里難過，

愛情的弦索，已快把我的心腸都拉斷了；

這樣的遭遇曾經寫在我的前額，

我把你付托給安拉，艾里甫！

艾：你不要因我離去而心情激蕩，

你含羞的眼睛已給我以支持生命的力量；

只要我生命無恙，

我會回來，不要悲傷，賽娜木江！

我會回來，不要悲傷，賽娜木江！

——《恰爾孜木卡姆》第一達斯坦

还有个故事是：国王霍斯罗夫有一天在后花园看见一只美丽的鳥，回到宮中日夜思念；这事被他的三个儿子知道了，他們决定分途去为父亲找寻那只美丽的鳥。老大老二选择了一条平安的路，在国外到处游乐，結果变成流浪乞丐。老三海木拉，经历了千辛万苦，克服重重困难，终于找到了那只美丽的鳥，并且和邻国的公主結了婚。海木拉带着公主和美丽的鳥在回国的途中，从危难中救出了他的两个哥哥，但是两个哥哥却阴谋夺去了他的公主和那美丽的鳥。挖掉了海木拉的眼睛，把他丢在枯井里。最后，美丽的鳥和公主揭穿了老大老二的阴谋，救出了海木拉，美丽的鳥并医好海木拉的眼睛。下面一段是海木拉被害后在枯井中的自叙：

两个残忍的哥哥你們要走了，

愿你們回去把见到的事情向家人們說一說。

說只有海木拉一人留在坑里，

說他沒有死，他仍然平安地活着。

我的心里是那么多的忧愁，

吃的喝的簡直完全是毒藥。

亲兄弟把我的眼睛挖去，把我丢在坑里，

你們回去說只有蠅子在伴着我。

勒紧腰带，决心和我們忍痛分別的，
因为思念我們而日日心中焦灼的，
口中念着“怎么不回来”，眼睛望着大路而哭啼的，
——咱們的父親霍斯罗夫國王，你們要向他問候。

为生我而怀孕九个月另九天的，
将我养成人，
在儿时她从甜梦里醒来哺我乳的，
——我那慈母，你們替我問好，撒拉姆！

她的影子永远保存在我心里的，
明灯^①沒有能够回到祖國就熄滅了的，
直到今天影子尚未从我的記憶中消逝的，
——咱們的妹妹古洛加米拉，你們回去要問候。

雅合甫^②因失掉了愛子而愁苦終身，
我被挖出眼睛有什么要紧。
海木拉临死要向真主祈求，
回去告訴人們：海木拉临死向真主祈求依瑪尼^③！

——《拉克木卡姆》第二达斯坦

这部大曲的歌詞虽然另散，但內容丰富多样，而且絕大部分都是优秀的民間、古典詩歌。其中也还有个別有問題的，或是帶有浓厚的悲觀頹廢色調的歌詞。这些詩歌代表了时代精神落后的一面。木卡姆中有不健康的甚至是反动的歌詞內容，这不足为奇，历史上封建統治階級按照他們的意志和愿望来篡改劳动人民的創作是屡見不鮮的事，但这并不能抹煞木卡姆音乐的鮮明的人民性。

《十二木卡姆》的几个音乐問題

体裁与曲式

《十二木卡姆》是一部包罗有叙誦歌調、叙事組歌、舞蹈組歌和乐曲多种体裁內容的大組曲。它共分12套，（1.拉克 2.且比亚特 3.木夏烏热克 4.恰尔尕 5.潘吉尕 6.烏扎勒 7.艾介姆 8.奧夏克 9.巴雅特 10.納瓦 11.西尕 12.依拉克）每套由三个部分組成：

I. 大拉克曼：它由一首感情深沉的散板序唱开始，紧接慢 $\frac{3}{4}$ 的太孜……到兴奋热烈的賽乃姆和

① “明灯”是家中姊妹对弟兄們的称呼，因為他們是家业的繼承者。

② “雅合甫”即《旧約》中的雅各。

③ “依瑪尼”意为信主之德。

大賽勒克, 达到了高潮頂点, 最后以輕快的太喀特結束。深沉(慢速)→展开→热烈兴奋→开朗愉快, 是大拉克曼音乐情緒发展的基本特点。

散序→太孜……間奏曲→怒斯赫(或木斯塔札特)……間奏曲→賽勒克……間奏曲→朱拉→賽乃姆→賽勒克→帕西路→太喀特散板結束句。

II. 达斯坦: 由三至五首拍节不同的叙事歌曲組成, 每首中穿插一首間奏乐曲, 开始稍慢, 情緒逐步上升, 直到兴奋愉快地結束。

第一达斯坦……間奏曲→第二达斯坦……間奏曲→第三达斯坦……間奏曲→(第四达斯坦……間奏曲)散板結束句。

III. 麦西热普: 由三至六首节拍不同的舞蹈歌曲組成, 曲中沒有間奏曲和长于一个乐节的过門。以刚健有力的刹馬舞蹈歌曲开始, 从始至終情緒异常热烈紧张。

大曲每部分中的音乐互相关連, 每段曲調又可独立自成一曲, 然而部分与部分之間的音乐却互不关連。

大曲音乐的体裁多样, 曲調、曲式結構也各有特色。

(一)大拉克曼中的太孜、小賽勒克等曲調, 屢多段体叙誦歌調。这些曲調唱起来有古老的叙誦性的风格, 曲調悠长纏綿, 变化复杂。乐句常常长达 20 拍。

乐句有上下呼应平衡两节的句子:

——《拉克木卡姆》小賽勒克

一长两短三节的乐句:

——《拉克木卡姆》小賽勒克

长短五节的乐句:

——《拉克木卡姆》太孜

曲体結構形式主要有两种:

主乐句貫穿的多段式: 全曲以主乐句貫穿发展, 最后結束于主乐句。主乐句多次再现突出了主

題乐思。

且比亚特太孜图例:

段式	1	2	3	4	4 ₁	5
节数	3 4 4 4	4 4 4 4	4 4 4 4	4 4 4 4	4 4 4 4	6 6 3 5
乐句	1 1 ₁ 2 3	4 4 2 ₁ 3	5 5 2 ₁ 3	6 6 ₁ 2 ₁ 3	6 ₂ 6 ₂ 2 ₁ 3	7 8 2 ₂ 3 D.S.

6	6	6 ₁	7	8	9	10
6 4	8	6 4 2 4	4 4 4 4	4 4 4 4	4 4 6 4	4 4 6 4
9 10	9 ₁ 10 ₁	9 ₂ 10 ₂ 2 ₂ 3	11 11 ₁ 2 ₃ 2	12 13 2 ₃ 2	14 14 2 ₂ 3	15 15 ₁ 2 ₂ 3

11	12
4 8 4 4	4 8 4 6
16 16 ₁ 2 ₄ 3	17 17 ₁ 2 ₅ 3

图例中 2、3 属主乐句, 这种曲式从形式上看起来, 近似迴旋曲体, 但它与迴旋曲体不同的是: 主乐句不是作为独立句段再现, 再现常常是用伸、縮、截断等变化手法, 巧妙地 and 上句合为一体。

除此以外, 还有在音乐发展数段后, 用另一乐句替换貫穿下去的情况。

多主题多段式: 乐段重复陈述多次后, 再接一新乐段, 逐段展开, 最后結束在新主题乐段。如《木夏烏热克木卡姆》太孜、《恰尔尕木卡姆》小賽勒克等曲調。

(二) 达斯坦属叙事組歌, 每套木卡姆的达斯坦为一組。达 斯 坦 曲 調 优 美, 結 构 正 規, 乐 句 一 般 都是平衡的两乐节一句, 乐句常以“呼应”、“問答”形式連接进行。“起”“承”“轉”“合”是乐段构成的主要特点。例如:

(1)

(2)

——《木夏烏热克木卡姆》第三达斯坦

每首达斯坦的曲式结构主要有复二段式、单三段式和一长二短乐句构成的独立段式。

(三)舞蹈组歌:大拉克曼中的“朱拉”、“赛乃姆”、“大赛勒克”原来是民间歌舞音乐。这些音乐产生于人民的生活基础上,因此都具有鲜明的人民性,和乐观愉快的情绪。

麦西热普经常伴随舞蹈歌唱,也带有舞蹈组歌的性质。

舞蹈组歌的曲调生动、活泼,结构简练、紧凑,而且常常以少量的曲调素材,加以变化发展。

例:

——《木夏乌热克木卡姆》第三麦西热普

利用两乐句交错过渡重复手法 $\left| \begin{array}{c} 1 \ 1 + 2 \ 2 \end{array} \right|$ 使曲调变化丰富。例:

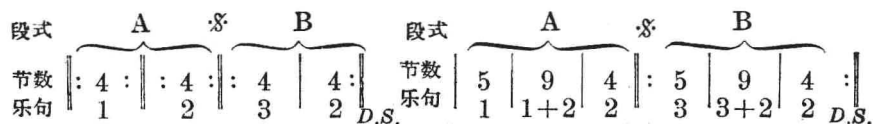
——《木夏乌热克木卡姆》第六麦西热普

每两乐节一句,每句后乐节用了同样的素材,这种变头不变尾的手法,使曲调听起来并不感到单调。

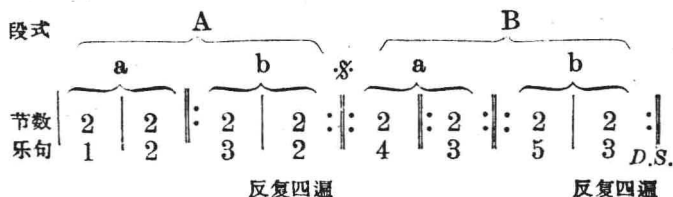
曲式结构比较达斯坦朴实,除了单一段式、三段式、复合大段式外,最多是二段式。

二段式的几种形式:

单二段式:

复二段式:

段式	A				B				B			
节数	a		b		c		b		c		b	
乐句	4	4	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3
	1	2	3	2	4	2	4	2 _{D.S.}	4	2	4	2

組歌中的“賽乃姆”是朱拉曲調的变奏。它是用原有的曲調素材按舞蹈动作形象加以变奏处理的結果。例如：

——《拉克木卡姆》朱拉

——《拉克木卡姆》賽乃姆

这两段曲調，除个别地方稍有差别外，基本相同。 $\frac{4}{4}$ 拍的朱拉，情緒豪迈有力，变奏后的 $\frac{2}{4}$ 拍的賽乃姆，情緒愉快活泼。

(四)間奏曲：按木卡姆 歌→乐曲→歌→乐曲 唱→舞 →唱→舞 的形式特点來說，間奏乐曲又具有間奏舞曲的性質。間奏乐曲的曲調流畅，节奏明显、跳跃，具有鮮明的舞蹈形象。它往往取材于主歌的旋律素材，但在节奏上和音乐情緒上，作了新的处理。如：大拉克曼中的一些間奏曲，就不象原属主歌那样纏

綿。

乐曲的曲式結構部分与所属主歌的曲式相同，还有部分乐曲的曲調和曲式，完全与主歌不同，它常用連串下行模仿級进。

——《木夏烏热克木卡姆》第四达斯坦間奏曲

这类乐曲一般都是艺人的即兴創作，往往这些即兴乐曲的曲調变化非常丰富，表现了艺人高度的創作才能。

調式与調关系：

大曲音乐包括从古代到近代，有古典，有民間，而且还吸收了其他民族的成分，因此音調非常丰富，綜合全部曲調有 1、2、3、5、6、7 六种調式。其中除去某些特殊音調外，調式的結構一般都屬自然七声音阶。

調式及主音高	所 屬 曲 子 舉 例
	Ⅱ 散、太、小賽、朱、乃、喀、1 2 3 4 达、1 2 3 麦。Ⅲ 朱。Ⅴ 散、太、怒曲、小賽尾、帕、2 3 达、1 麦。Ⅵ 太、小賽、大賽、帕、1 麦。Ⅶ 散、太、喀、1 2 3 4 达、2 麦。Ⅸ 2 3 达。Ⅹ 朱。
	Ⅷ 怒曲。
	Ⅵ 3 达。Ⅸ 朱。
	Ⅰ 1 4 达。Ⅱ 大賽，Ⅲ 3 达曲、4 达。Ⅴ 2 3 4 麦。Ⅸ 1 达。
	Ⅰ 3 达，Ⅲ 2 达、4 5 麦。
	Ⅷ 大賽。
	Ⅸ 小賽，Ⅺ 太曲、賽。
	Ⅲ 散、太、乃。Ⅵ 2 麦。Ⅷ 散、太、怒、小賽曲、帕、喀、3 麦。
	Ⅺ 1 3 麦。
	Ⅳ 散、太、怒、朱、小賽、1 2 3 麦。
	Ⅷ 耶。
	Ⅴ 怒、小賽、1 达。Ⅵ 散。Ⅸ 散、太、帕、喀，Ⅹ 大賽、小賽、喀。Ⅺ 散、太、賽。Ⅺ 散、太。
	Ⅲ 太曲、怒、賽。
	Ⅰ 大拉克曼全部(除大賽)、1 2 麦。Ⅲ 小賽、1 达。Ⅳ 1 达曲。Ⅴ 朱、乃、大賽、1 小賽曲。Ⅵ 朱、乃、小賽、1 达曲。Ⅶ 太曲、1 3 麦。Ⅸ 1 达曲。Ⅹ 散、太、怒、賽、1 2 达曲、1 2 麦。Ⅺ 太曲。
	Ⅵ 2 达、2 麦，Ⅸ 太曲、大賽。
	Ⅱ 木，Ⅲ 大賽、3 达、Ⅷ 1 达曲。
	Ⅳ 喀。
	Ⅳ 1 2 3 达。Ⅷ 1 2 3 达、1 2 麦。Ⅸ 1 2 3 麦。Ⅹ 1 2 3 达。

(表中羅馬數字表示木卡姆套數如Ⅰ即「拉克木卡姆」，后面的字為曲牌簡寫，其后再加「曲」字的是該曲的間奏曲，其中部分曲調非單一調性。这里只是根据曲調開始時的調式列表。)

每类调式如果按调式音主属关系和调式音动向规律分别起来,类别就更多了。

另有部分特殊调式,这些调式的结构,逾越了自然七声音阶的范围。

特殊调式音列:

1 [#] 2 3 4 5 6 7 $\dot{1}$	1 2 3 4 ([#] 4) [#] 5 6 7 $\dot{1}$
3 4 [#] 5 6 7 $\dot{1}$ [#] 2 $\dot{3}$	3 4 (5 [#] 5) 6 7 $\dot{1}$ ([#] 1) ($\dot{2}$ [#] 2) $\dot{3}$
3 4 5 6 7 $\dot{1}$ [#] 2 $\dot{3}$	5 6 7 $\dot{1}$ 2 \flat 3 4 5
6 7 $\dot{1}$ 2 3 4 [#] 5 6	6 7 [#] 1 2 3 4 5 6
7 $\dot{1}$ [#] 2 3 4 5 6 7	7 $\dot{1}$ 2 \flat 3 4 5 6 7

还有部分曲调,它们的1、2、3、4、5比原音稍高约四分之一音,或稍低约四分之一音。

1 (\uparrow 1) 2 3 \uparrow 4 5 6 7 $\dot{1}$	1 2 3 \uparrow 4 5 6 7 $\dot{1}$	1 2 3 4 \uparrow 5 6 7 $\dot{1}$
1 2 \downarrow 3 4 5 6 7 $\dot{1}$	3 4 \uparrow 5 6 7 $\dot{1}$ $\dot{2}$ $\dot{3}$	3 4 5 6 7 $\dot{1}$ \uparrow 2 $\dot{3}$
5 6 7 \uparrow 1 2 3 4 5	5 6 7 $\dot{1}$ \uparrow 2 3 4 5	5 6 7 $\dot{1}$ 2 3 \uparrow 4 5 (上行 \sharp 4 下行 \uparrow 4)
5 6 7 $\dot{1}$ \uparrow 2 3 \uparrow 4 5	5 6 7 $\dot{1}$ 2 \downarrow 3	6 7 \uparrow 1 2 3 4 5 6
		7 $\dot{1}$ 2 3 \uparrow 4 5 6 7

曲调中的四分之一变音,有的在全曲从始到终都有,有的是在曲中一段,也还有不同的四分之一变音交替出现在同一曲调中的情况。

达斯坦中有些穿插在曲中的特殊音调“过门”,它造成曲调调性鲜明的对比,丰富了曲调色彩。

从这些调式音列中,大体可以看出大曲音调的多样性和调式类别。关于这些调式的调性色彩,究竟有哪些规律特点,还有待进一步全面地从感性和理论上做些工作。

大曲音乐的变化发展,除运用旋律、高度、(曲调活动音域范围)节奏、力度……等对比表现手法外,“变调”也是重要的手法之一。大曲音乐的调性关系也表现了段——段组合音乐的结构特点。变调一般在曲与曲之间或曲中段与段之间进行。

变调的几种手法:

同调移位:相同的调式在不同的音高位置出现。(上下五度或四度)

——《西朵木卡姆》賽勒克

前五小节曲調为下五度“5”調式,从*处起*4后变上五度“5”調式。

——《拉克木卡姆》第四达斯坦

这段曲例比上段曲例变化較多。前四小节是上五度“2”調式,5-8小节第二句末开始轉入下五度“2”調式;9-10过門稳定移位后的“2”調調性。下段第三乐句是第二乐句的重复,第四乐句不直接轉回临时 $\flat 6$,紧接 $\sharp 6$ $\sharp 7$ 轉回原位,最后过門稳定原位“2”調調性。

《拉克木卡姆》第一达斯坦全曲是上下五度“2”調式連續互換,最后結束于下五度的“2”調上,它变調的手法与上两种又有差別,在它前两乐段中,以乐句句末用 $\flat 7$ 和 $\sharp 7$ 为移調的轉折点。

同主音位置变調:即“同宮异調”,曲調进行中改变个别音高(*4或 $\flat 7$)变其調性,但前后調式的主音音高位置不变。

——《拉克木卡姆》第三达斯坦

前段是“2”调,从25节开始变4为 $\sharp 4$ 转入同主音“5”调式(前调2=后调5),41节的 $\flat 4$ 直接转回原调。

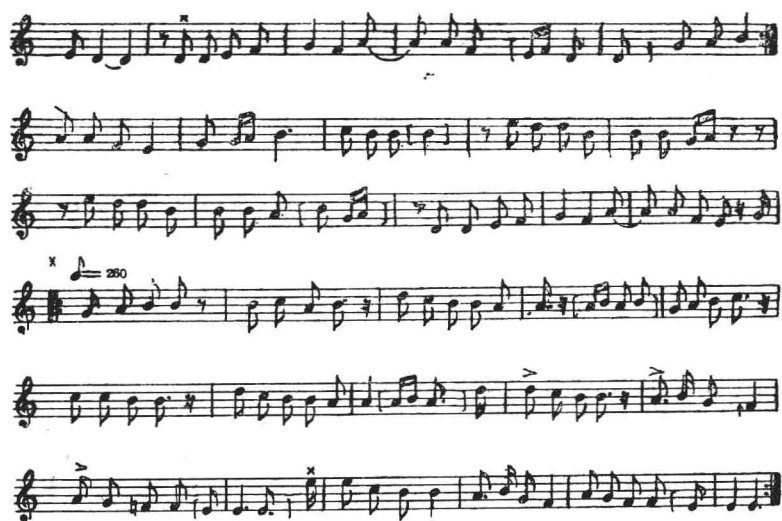
——《拉克木卡姆》第二达斯坦

1-12小节是“2”调(前调5=后调2),下段 $\flat 7$ 转变成同主音“5”调式,变调采取了迂回手法,15、16两小节 $\flat 3$ 曲调调性黯淡,紧接 $\flat 7$ $\flat 3$ 衬托新调,曲调性更加开朗。

同音高变调:不变原调调式音高,改变其主属音位置,直接跨入另一新调。这种变调手法,用在曲与曲之间比较普遍。

如《潘吉朶木卡姆》第一第二麦西热普之间,前者为“1”调式,主音是C,后者为“2”调式,主音是D。同音高变调用于曲中段与段之间的例子也很多。例:

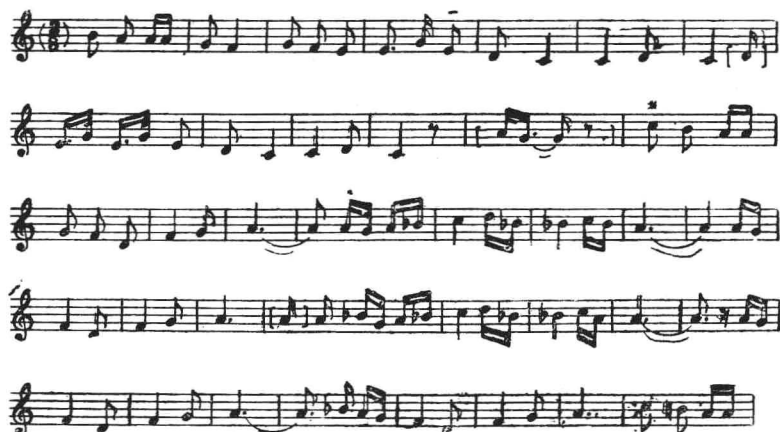

——《且比亚特木卡姆》大賽勒克

前段为“2”调式，主音是 D，从 * 处起曲调变成“3”调式，主音是 E。

这种变调，不同于曲调中的“调式音转位”，在发展乐段中的“调式转位”，旋律活动通常在高音区($g_1 \rightarrow g_2$)。乐句结束在调式的三度或五度音上，有时主音“隐退”，因而构成音乐具有不稳定的性质和离调的倾向。但实际上它没有脱开原调，最后总是音位转回，调式主音再现，调性稳定。

另一种变调，是前后两调非主属关系和主音关系，它与前调关系较远，这种“变调”调性变化非常明显。如：

前调是“1”调式，从 * 处起曲调进入“3”调式(原调 6 = 新调 5)，最后 7 转回原调。

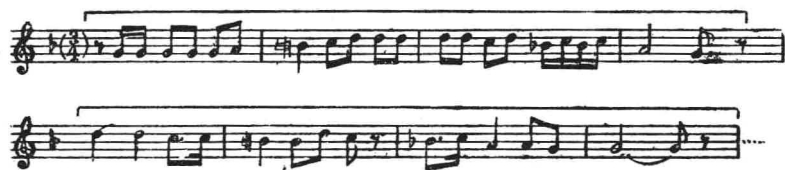
乐段中或乐句前后乐节中，临时性的呼应移调手法，也丰富了曲调的调性色彩。例：

——《拉克木卡姆》太孜

前后句上下四度移位呼应对比,使曲调变化丰富,不仅感到曲调色彩丰富,而且感到旋律进行流畅优美。

——《拉克木卡姆》第三达斯坦

前后句平行呼应,而每句中用 $\sharp 4$ 和 $\flat 4$ 交替出现丰富了曲调色彩。

许多调性的曲调中,经常几种变调手法混合运用,曲调调性错综交替,变化多采。

大曲音乐调性关系变化非常丰富,变调手法也多种多样。有的“直截了当”,有的“曲折迂回”或“呼应对比”,而且它们有一个共同的特点,就是调性变化非常自然,丝毫不令人感到生硬勉强。

这些充分表明了创造性地运用民族音乐的调式、变调法、体裁结构、变奏法等,来丰富我们新的创作,道路非常广阔。

拍节:

《十二木卡姆》全部曲调根据音乐的强弱规律和伴奏手鼓节奏,划分起来共有十六种拍节类型:

拍 节	曲 牌 名 称	鼓点节奏及强弱
中速 $\frac{2}{4}$	帕西路、麦西热普	
中速 $\frac{2}{4}$	第一达斯坦	
快 $\frac{2}{4}$	麦西热普	
快 $\frac{2}{4}$	赛乃姆	
慢 $\frac{3}{4}$	太孜	
中速 $\frac{3}{4}$	第三达斯坦	

快	$\frac{3}{8}$	太喀特	
中慢	$\frac{4}{4}$	小賽勒克 賽勒克	
中速	$\frac{4}{4}$	朱拉	
中快	$\frac{5}{4}$	怒斯赫	
中快	$\frac{5}{4}$	木斯塔札特	
快速	$\frac{5}{8}$	大賽勒克	
	$\frac{2}{4} \frac{3}{4}$	第一达斯坦	
	$\frac{6}{8}$	第四达斯坦	
	$\frac{7}{8}$	第二达斯坦 第一麦西热普	

节奏自由 序唱

(符号说明: \vee 强, $-$ 弱, $>$ 次强)

一般常见的几种拍节这里不一一介绍了,为了正确掌握音乐的风格特点,其中有几种拍节需要加以说明。

每套木卡姆开始的序唱,都是散板。散板节奏比较自由,变化复杂,乐句长短不一,不象一般曲调具有周期性的强弱规律。这种拍节的音乐,往往有力地表达了各种复杂深厚的思想感情。

慢 $\frac{3}{4}$ 拍的太孜和 $\frac{4}{4}$ 拍的小賽勒克,由于曲调结构不规正,加上叙诵性的演唱风格,因此曲调的强弱规律,不象一般音乐那么明显。例:

——《木夏烏熱克木卡姆》太孜

——《恰尔尕木卡姆》小賽勒克

間奏乐曲,尤其是达斯坦的間奏曲,由于它具有舞曲音乐的节奏特点,一般节奏的强弱规律都比较明显。

——《且比亚特木卡姆》太孜間奏曲

——《木夏烏热克木卡姆》第四达斯坦間奏曲

——《木夏烏热克木卡姆》帕西路間奏曲

$\frac{2}{4}$ 拍的賽乃姆与一般二拍子音乐的强弱规律不同。例:

——《且比亚特木卡姆》賽乃姆

——《木夏烏热克木卡姆》賽乃姆

——《恰尔苏木卡姆》賽乃姆

它的跳跃的短切分节奏 产生了第二拍后半拍更强的效果。

$\frac{7}{8}$ 拍的达斯坦和麦西热普曲调,从小节的拍子时值细分起来是 $\frac{7}{8}$, 实际它是 $\frac{3}{8} + \frac{4}{8}$ 的混合拍子,演唱效果是三拍半。例:

——《拉克木卡姆》第二达斯坦

——《拉克木卡姆》第一麦西热普

它的强弱规律是 $\parallel: \overset{v}{\text{♩}} \text{ } \text{♩} :| \overset{v}{\text{♩}} \text{ } \text{♩} :|$ 小节里最后一拍比前一拍还稍强。这种音乐产生于古老的利马舞蹈,节奏效果稳健有力。

演唱风格,形式和伴奏乐器

《十二木卡姆》的演唱风格不同于民歌的歌唱,比一般说唱音乐曲调性强,它是一种叙唱性的演唱风格。吐尔地阿洪的演唱风格比较古老,他的歌唱自然、朴实、感情丰满,歌声中有一种难以形容的优美的魅力。

民间演唱《十二木卡姆》,不论任何场合有个共同的形式,开始前演唱者坐在上方,听者围成一圈或坐或立。开始时首先由一个坐在上方的长者唱一段“散序”,唱完后大家才接着齐唱或舞蹈。

日常喜庆婚礼中,一般只唱达斯坦和大拉克曼,在民间习俗宗教性节日的庙会上,一般只唱大拉克曼和麦西热普。据老艺人谈:且比亚特、奥夏克、木夏乌热克、潘吉尕儿部木卡姆的曲调活泼明朗,受青年男女欢迎。纳瓦、拉克曲调感情深沉,最受老年人喜爱。

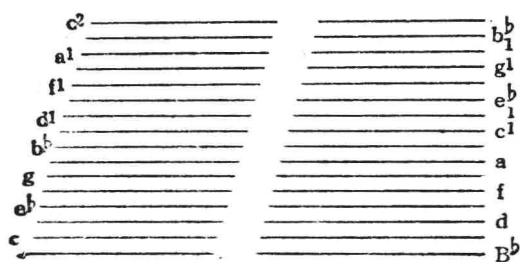
演唱木卡姆的伴奏乐器有沙塔尔、弹拨尔、独他、拉瓦甫、哀介克、洋琴、手鼓、沙把依等。在集体演唱场合的伴奏乐器,一般是有什么就用什么,没有严格规定。南疆演唱木卡姆的职业艺人,常常两人一组,主演者奏“沙塔尔”,伴唱者打“手鼓”。

和闐地区唱木卡姆的伴奏乐器中,还流行一种古老的乐器,名叫“卡龙”和另一种用旱草杆做成的笛子,民间叫“皮皮”或“孔母孜”,即葦笛的意思。

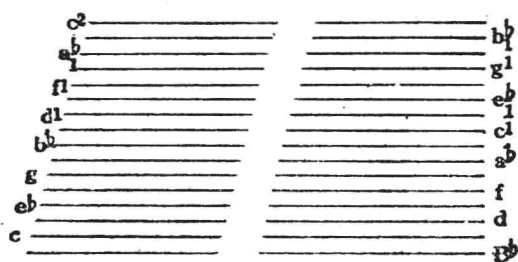
这里把几种主要的伴奏乐器分别介绍一下:

卡龙是维吾尔族一种古老乐器,据传说是洋琴的前身,现在民间比较罕见。卡龙属主奏乐器,演唱木卡姆时,卡龙在伴奏乐器中的位置一般是在中间上方。

卡龙弹奏法:右手执“拨”(有弹性的竹片或木片),拨的后端置掌心,大、食、中三指执拨前端,拨尖露出少许,弹奏时手腕放松,从外向里连续拨弦奏出旋律,左手食、中、指节夹干部和底端在弦上“滑”、“击”、“颤”,与右手相配合。遇变音或增音程旋律时,左手按弦变音。卡龙共有16根钢丝弦,有两种调弦法:

《恰尔孜木卡姆》调弦法

其他11套木卡姆调弦法

“沙塔尔”也是一种古老乐器,音色柔和,稍带沙哑,接近人声,演奏时右手执弓拉主弦,左手只用食中两指按弦,曲调中遇有向上大跳越又即时转回的音程,偶而才用四指。

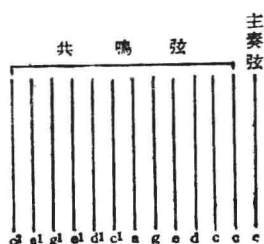
“沙塔尔”只有主奏弦一根,其他都是共鸣弦,有的是六根,有的多至十三根金属弦。

“沙塔尔”调弦的作用,主要是共鸣弦上所起的共鸣音响,能丰富乐器的声音,它对演唱演奏不起任何决定性的作用。如调弦音高与所唱曲调调式音高一样,这种调弦法就正确了,反之就不正确。

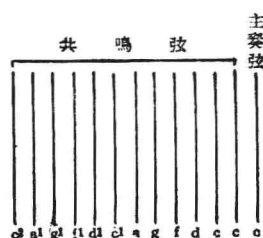
每套木卡姆中的曲调,调性多样,因此每种调弦法,只可能适应部分或大部分曲调,或者曲调中的部分音,它不可能从始至终适应全部曲调。

每个艺人调弦法都不相同,这里列举出几种:

吐尔地阿洪的两种调弦法(13 弦沙塔尔)

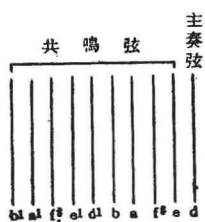

前六部木卡姆调弦法

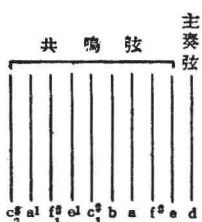

后六部木卡姆调弦法

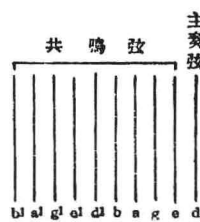
喀什胡达拜尔的四种调弦法(10 弦沙塔尔)

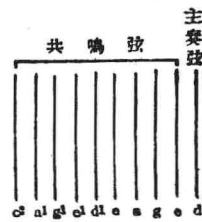
拉克、且比亚特、埃介姆、
烏扎勒四套木卡姆调弦法。

奥夏克、納瓦、恰尔尕、西尕、
巴雅特五套木卡姆调弦法。

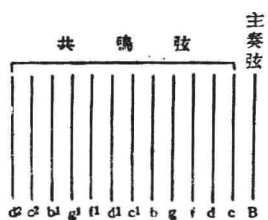

木夏烏热克、潘吉尕
二套木卡姆调弦法。

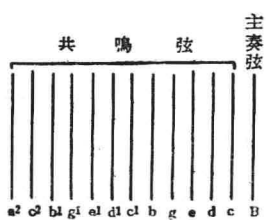

依拉克木卡姆调弦法。

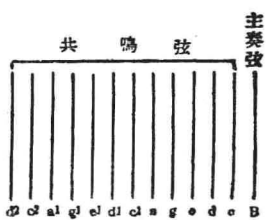
莎車木沙阿洪的五种调弦法(13 弦沙塔尔)

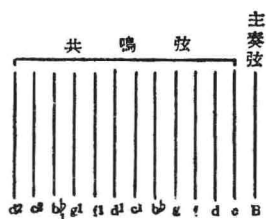
納瓦调弦法

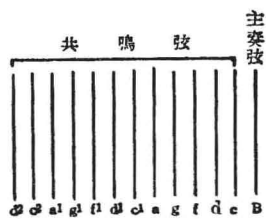
奥夏克调弦法

拉克、且比亚特调弦法

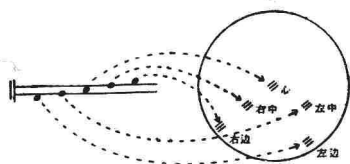
烏扎勒调弦法

木夏烏热克、潘吉尕调弦法

“手鼓”是演唱“木卡姆”不可缺少的伴奏乐器，它能稳定速度节奏和加强演唱情绪气氛。

执鼓法：以左手大指扣里边，鼓边托于食指上，右手四指并拢触鼓面，大指尖托鼓边。

 表示右手 2 指或 4 指击鼓右边, 发“波”声。

 表示右手 2 指放在 3 指背上, 用力弹击鼓右边“巴”声, 較“波”脆而响。

 表示右手 2、3、4、5 四个指头并击鼓右中, 发“董”声。

 表示左手 2、3、4、5 四个指头合并平击鼓左中, 发“破”声, 音色較脆而响。

 表示左手 2 指击鼓左边。发“嗒”声。

这里概括地介绍了“木卡姆”音乐的主要特点和和一些有关情况。由于掌握材料不多, 对音乐也没有作全面的细致的分析研究, 因而不可能谈得很全面, 它的目的仅仅只是为创作改编和研究民族音乐的同志们提供些简单的情况。

关于《十二木卡姆》的起源、发展历史和音乐形式内容的表现手法、特点有待更多的音乐工作同志们, 结合运用这种遗产, 作全面的探讨。

تۇردى ئاخۇننىڭ قىسقىچە تەرجىمە ھالى

تۇردى ئاخۇن 1881-ژىلى 5-ئايدا يېڭىسار ناھىيىسىدىكى بىر سازاندا تۇغۇلغان. ئۇ 1956-ژىلى 9-ئاينىڭ 8-كۈنى قەشقەردە ۋاپات بولدى. تۇردى ئاخۇن كىچىگىدىن تارتىپ مۇزىكىنى ناھايىتى ياخشى كۆرەتتى. 12 يېشىدىلا دادىسى تەۋەككۈلدىن «ئون ئىككى مۇقام» نى ئوڭۇشقا باشلىدى (ئۇنىڭ دادىسى جەنۇبىي شىنجاڭ بويىچە مەشھۇر خەلق سەنئەتكارى ئىدى) ۋە دادىسىنىڭ چىڭ تەربىيىسى ئاستىدا جاپا-مۇشەققەتكە چىداشلىق بېرىپ ياخشى چىقىپ، ئاقىۋەت 20 يېشىغا يەتكەندە «ئون ئىككى مۇقام» نى تولۇق ئوڭۇش بولدى. شۇندىن كېيىن جەنۇبىي شىنجاڭنىڭ قەشقەر، ياركەن ۋە خوتەن قاتارلىق جايلارىدا 50 نەچچە ژىل ناخشا ۋە سازەندىلىك بىلەن شۇغۇللۇنۇپ، كەڭ خەلق ئاممىسى قىزغىن سۆيۈدىغان ۋە بىلىدىغان سەنئەتچىگە ئايلنىپ قالدى.

تۇردى ئاخۇن سەنئەت ئىشلىرىغا جىددىي قارايتتى. ناخشا ئوقۇغان ۋاقتىدا پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن سازغا بېرىلەتتى. ئۇنىڭ ناخشىسىمۇ ئۆزىگە خاس گۈزەل ئۈس-لۇپقا ئىگە بولۇپ، كىشىنىڭ دىققىتىنى جەلىپ قىلىدىغان كۈچكە ئىگە ئىدى. ئۇزۇن ژىللار داۋامىدا سازەندىلىك بىلەن ھايات كۆچۈرگەنلىگىدىن ئۇيغۇر خەلق مۇزىكىلىرىغا ئىنتايىن باي ئىدى. ئۇ يېقىنقى زامان ئۇيغۇر خەلق مۇزىكىسىنىڭ تەرەققىيات ئەھۋالىنى ۋە تۈگەپ كېتىشكە ئازلا قالغان كونا خەلق ناخشىلىرىنى ياخشى بىلىتتى. لېكىن كونا جەمئىيەتتە تۇردى ئاخۇننىڭ تالانتى ئېتىۋارغا ئېلىنمىدى. ئۇ، ئۆز ھاياتىنى ساتارى بىلەن ناخشا ئوقۇپ سەرگەردانچىلىقتا ئۆتكۈزدى.

شىنجاڭ ئازات بولغاندىن كېيىن تۇردى ئاخۇن ئۆزىنىڭ سەرگەردانلىق ھاياتىنى ئاياغلاشتۇردى ۋە پارتىيە بىلەن خەلقنىڭ ئالاھىدە ئېتىۋارىغا ئىگە بولدى. 1952-ژىلى ياركەن سەنئەت ئومىگىنىڭ تەكلىۋىگە بىنائەن مۇزىكا ئوقۇتقۇچىسى بولۇپ ئىشلىدى، 1955-ژىلى قەشقەر سەنئەت ئومىگىدىمۇ شۇ خىزمەتنى ئىشلىدى.

1951-ۋە 1954-ژىللىرى ئۈرۈمچىگە تەكلىپ قىلىنىپ، «ئون ئىككى مۇقام» نى رەتلەش خىزمىتىگە قاتناشقان ئىدى. ئۇ چەكسىز قىزغىنلىقى ۋە پىداكارانە ئەمگەك روھى بىلەن «ئون ئىككى مۇقام» نى قىلچىمۇ قالدۇرماستىن سىمغا ئالدۇردى. شۇنداق قىلىپ، تۇردى ئاخۇن قىممەتلىك مىللىي مۇزىكا مىراسى بولغان «ئون ئىككى مۇقام» نىڭ ساخلىنىپ قېلىشىغا زور تەرەپ قوشقانلىقى ئۈچۈن خەلقىمىزنىڭ ئالىي-جاناب ھۆرمىتىگە ئىگە بولۇپ، 1954-ژىلى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ ئەزالىقىغا سايلاندى.

吐尔地阿洪小傳

吐尔地阿洪于1881年5月出生在英吉沙县城的一个民间乐手的家庭中。1956年9月8日逝世于喀什，享年七十五岁。吐尔地阿洪年幼时就热爱音乐，十二岁开始跟他父亲台外古尔(是当时南疆著名的民间艺人)学习《十二木卡姆》，在严格的教育下，勤学苦练，二十岁时终于学成。此后他一直在南疆喀什、莎车、和阗等地演唱了五十多年，成为广大群众热爱和熟知的艺人。

吐尔地阿洪对艺术的态度非常严肃，他演唱时总是全神贯注在音乐中。他的歌声具有独特优美的风格，和扣人心弦的魅力。由于他长期的音乐生活经历，对维吾尔民间音乐的知识非常广博，他熟悉近代维吾尔民间音乐的发展情况，和许多快要失传的古老民歌。但是，在旧社会里，他的艺术才能并没有受到重视，一直过的是背着沙塔尔到处流浪演唱的生活。

新疆解放后，他结束了流浪的生活，受到党和人民的重视。1952年被邀请到莎车文工团担任音乐教员，1955年担任喀什文工团的音乐教员。

1951年、1954年两次被邀请到乌鲁木齐，参加《十二木卡姆》的整理工作，他以无比的热情和忘我的劳动精神，将全部《十二木卡姆》一无保留地演唱录音，由于吐尔地阿洪对保存宝贵的民族音乐遗产《十二木卡姆》有重大贡献，人民给予他崇高的荣誉，在1954年被选为新疆维吾尔自治区政协委员。

بەلگىلەر ھەققىدە ئىزاھات

تېپىلغاق ئاۋاز: بەلگىلەرنى يېزىش ئۇسۇلى توۋەندىكى تۈرت تۈرگە بۆلۈنۈدۇ.
1. باشلىنىشى ۋە ئاخىرلىشىشى مۇقىم ئاۋازلار: باشلانغان ئاۋاز بىلەن ئاخىرلاشقان
ئاۋاز ئارىلىغىغا — بەلگىسى قويۇلۇدۇ. مەسىلەن. بۇنىڭدا ئاۋاز
تېپىلىپ C دىن A غىچە بارىدۇ.

2. باشلىنىشى مۇقىم، ئاخىرلىشىشى مۇقىم بولمىغان ئاۋازلار: باشلىنىدىغان ئاۋاز—
نىڭ ئوڭ تەرىپىدىكى بۇرجەككە كۆرسەتكۈچ بەلگىسى قويۇلۇدۇ؛ كۆرسەتكۈچ
بەلگىسىنىڭ بېشىنىڭ زۇقۇرىغا قارىتىلىشى ئاۋازنىڭ زۇقۇرىغا تېپىلىدىغانلىقىنى
كۆرسۈتۈدۇ، كۆرسەتكۈچ بەلگىسىنىڭ بېشىنىڭ توۋەنگە قارىتىلىشى ئاۋازنىڭ توۋەنگە
تېپىلىدىغانلىقىنى كۆرسۈتۈدۇ.

مەسىلەن: ئاۋاز C دىن زۇقۇرىغا تېپىلىدۇ.

 ئاۋاز C دىن توۋەنگە تېپىلىدۇ.

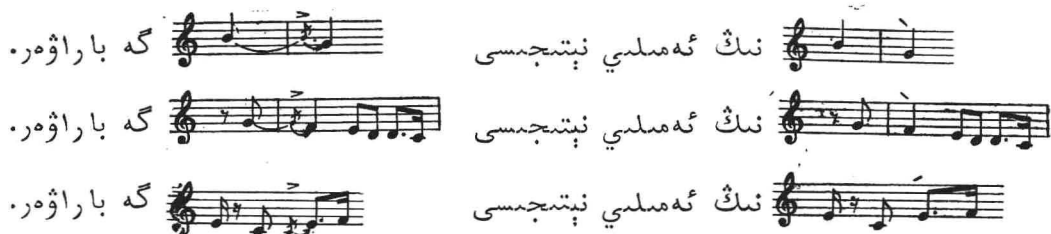
3. ئاخىرىسى مۇقىم، باشلىنىشى مۇقىم بولمىغان ئاۋازلار: ئاخىرلىشىدىغان ئاۋازنىڭ
سول تەرىپىدىكى بۇرجەككە كۆرسەتكۈچ بەلگىسى قويۇلۇدۇ؛ كۆرسەتكۈچ بەلگىسىنىڭ
بېشىنىڭ زۇقۇرىغا قارىتىلىشى ئاۋازنىڭ زۇقۇرىغا تېپىلىدىغانلىقىنى كۆرسۈتۈدۇ،
كۆرسەتكۈچ بەلگىسىنىڭ بېشىنىڭ توۋەنگە قارىتىلىشى ئاۋازنىڭ توۋەنگە تېپىلىدۇ
غانلىقىنى كۆرسۈتۈدۇ.

مەسىلەن: ئاۋاز زۇقۇرىغا قاراپ C غىچە تېپىلىدۇ.

 ئاۋاز توۋەنگە قاراپ C غىچە تېپىلىدۇ.

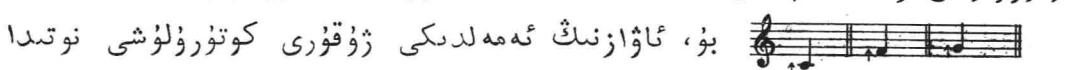
4. داۋاملىق تېپىلغاق ئاۋاز: بۇ، باشلىنىشى ۋە ئاخىرلىشىشى مۇقىملاشقان ئىككى
ئاۋاز ئارىلىغىدىكى تېپىلغاق ئاۋازدۇر، لېكىن ئالدىنقى ئاۋاز ئاخىرقى ئاۋازنىڭ
ۋاختىنى بىر ئاز ئىگىلەپ كېتىدۇ ھەم ئاخىرقى ئاۋازنىڭ يولەنچۈك ئاۋازىغا ئايلىنىدۇ،
ئاندىن داۋاملىق تۈردە تېپىلىپ ئاخىرقى ئاۋاز غىچە بارىدۇ. نوتىدا ئاخىرقى ئاۋاز—
نىڭ سول تەرىپىدىكى بۇرجەككە قىسقا يانتو سىزىقچە قويۇلۇدۇ؛ بۇ يانتو سىزىقچىنىڭ
زۇقۇرىغا قارىتىلىشى ئاۋازنىڭ زۇقۇرىغا تېپىلىدىغانلىقىنى، يانتو سىزىقچىنىڭ توۋەنگە

قارشىلىقى ئاۋازنىڭ توۋەنكە تېيىلىدىغانلىقىنى كۆرسۈتۈدۇ.
مەسىلەن:

بۇنداق تېيىلىدىغان ئاۋاز چالغۇ ئەسۋابىدا بارماقنى سىم (تار) دا تېيىلىدۇرۇش نېتىجىسىدە ھاسىل بولۇدۇ.

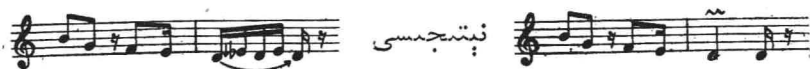
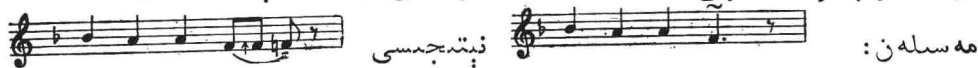
ئاۋازنىڭ سەل كۆنۈرۈلۈشى ۋە سەل پەسەيمىشى: نوتىدا ئاۋازنىڭ سەل كۆتۈرۈلۈشى ۋە سەل پەسەيمىشى «↑»، «↓» بەلگىلىرى بىلەن كۆرسۈتۈلدى؛ مەسىلەن:

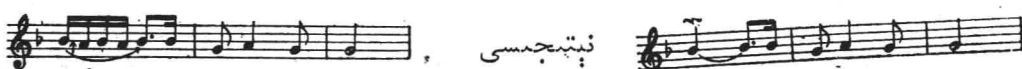
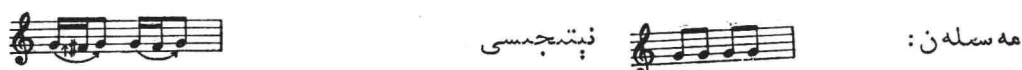
بۇ، ئاۋازنىڭ ئەمەلدىكى ژۇقۇرى كۆتۈرۈلۈشى نوتىدا يېزىلغان ئاۋازدىن سەل-پەل ژۇقۇرى ئىكەنلىكىنى، ئەمما يېرىم ژۇقۇرى ئاۋاز دەرىجىسىگە بېرىپ يېتەلمەيدىغانلىقىنى كۆرسۈتۈدۇ. بۇ،

ئاۋازنىڭ ئەمەلدىكى ژۇقۇرى كۆتۈرۈلۈشى نوتىدا يېزىلغان ئاۋازدىن سەل-پەل پەس بولۇشىنى، ئەمما يېرىم پەس ئاۋاز دەرىجىسىگە بېرىپ يېتەلمەيدىغانلىقىنى كۆرسۈتۈدۇ.

تىترەش ئاۋازى: تىترەش ئاۋازى نوتىدا مونۇ بەلگىلەر بىلەن ئىپادىلەندى: ~، ~، ~، ~، بۇ، كونا ناخشا—مۇزىكىلارغا خاس بولۇپ كەلگەن «مۈڭلۈك» ئاۋازنى ئىپادىلەيدۇ. ئۇ ئادەتتىكى دولقۇنلۇق ئاۋازدىنمۇ يۇمشاق ۋە سىلىق بولۇپ، چالغۇ ئەسۋاپلىرىدا تارنى ئاستا-ئاستا تىترىتىش بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.

تىترەش بەلگىسى ئوتتۇرىسىغا توغرى سىزىق سىزىلغاندا، بۇ، توۋەنكە چۈشۈپ كېتىۋاتقان تىترەش ئاۋازنى ئىپادىلەيدۇ.

سوزۇلۇپ بېرىپ ئاخىرىسى سەل كۈچۈيۈدىغان ئاۋاز: كۆتۈرۈلۈشى

«داستان»، «مەشرەپ» لەرنىڭ ئاياغلاشقان يېرىگە بىر يوغان، بىر ئىنچىكە سىزىق بىلەن ئاياغلاشتۇرۇش بەلگىسى قويۇلدى، مەسىلەن «||». بەزى مەرغۇللارنىڭ ئاياغلاشقان يېرىگە (مۇزىكىدا چېلىنىدۇ) نوتىدا «唱» دېگەن خەت يېزىلغان بولۇپ، بۇ، نەغمە-نىڭ ئاياغلاشقانلىقىنى ھەم ئاساسىي ناخشىنىڭ ئاخىرقى ئاۋازىنىڭ باشلانغانلىقىنى ئىپادىلەيدۇ. ناخشا نوتىسىدىكى چارسى سكوپكىدا [] يېزىلگەن نەغمىلەرنىڭ ھەممىسى ناخشىنىڭ ئالدىدىكى كىرىش مۇزىكىسىنى ياكى ناخشا ئارىلىقىدىكى پاۋزىنى ئىپادىلەيدۇ.

مەسىلەن:

ناخشا ئاھىلى بىلەن مۇزىكا نەغمىسى بىر - بىرىگە ئوخشىمىغاندا، مۇزىكا نەغمىسى كىچىك نوتا بەلگىلىرى بىلەن ئىپادىلەندى.

مەسىلەن:

تەكرارلىنىدىغان ناخشا ئاھىلىلىرىدا بىرىنچى قىسمىدىكىدىن بىر ئاز پەرقلىك بولغان ئايرىم جايلارمۇ نوتىدا كىچىك نوتا بەلگىلىرى بىلەن يېزىلدى.

مەسىلەن:

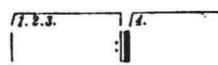
«د» بەلگىسى مۇزىكا جۈملىسىنىڭ توختايدىغان جايىنى كۆرسۈتۈدۇ، زورۇر بولغاندا بۇ بەلگە بىلەن مۇزىكىنىڭ جۈملىلىرى كۆرسۈتۈلدى.

ناخشا نوتىسىدا ھەر بىر مىسرا بېيىتنىڭ ئالدىدا ① ② دېگەن رەقەملەر بىلەن بېيىت جۈملىلىرىنىڭ تەرتىپ رەقەملىرى يېزىلدى؛ ناخشا نوتىسىنىڭ ئۈستىگە قويۇلغان جۈملە نومۇرىغا ئاساسەن ناخشا نوتىسى بىلەن ئۇنىڭدا ئېيتىلىدىغان بېيىتلەرنى (بېيىتلەر ئايرىم نەشر قىلىنىدۇ) سېلىشتۇرسىلا ناخشىدا ئېيتىلىدىغان بېيىتلەرنى تېپىپ ئالغىلى بولىدۇ.

قايتارما بەلگىلىرى ئادەتتە ئىشلىتىلىدىغان بەلگىلەرگە ئوخشاش بولدى. ئەمما ناخشا نوتىسى بىر قەدەر مۇرەككەپ بولغان بەزى جايلاردا كىچىك قايتارما بەلگىلىرى (||: ||) بىلەن چوڭ قايتارما بەلگىلىرى (||: ||: ||) بىرلىكتە ئىشلىتىلدى.

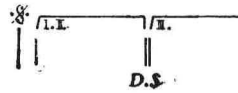
كىچىك قايتارمىلاردا ھەر قايسى قىسىملارنىڭ ئاخىرلىرى پۈتۈنلەي ئەرەپچە

رەقەملەر بىلەن كورسۇتۇلدى. مەسىلەن:

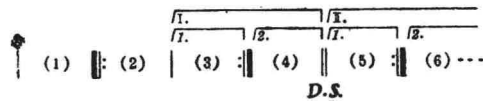

چوڭ قايتارمىلارنى ئىپادىلەيدىغانلىرىدا بولسا ھەر قايسى قىسىملارنىڭ ئاخىرىسى رېمىچە رەقەملەر بىلەن كورسۇتۇلدى.

مەسىلەن:

مەسىلەن:

ئەمىلىي تەرتىپ مۇنداق بولۇشى كېرەك:

(1) (2) (3) (2) (4) (1) (2) (5) (2) (6)

ۋاقىراش ئاۋازى:

1. كوتۇرۇلۇش دەرىجىسى روشەن كورسۇتۇلگەن ۋاقىراش ئاۋازلىرى نوتا بەلگە.

مىنىڭ ئۈستىگە «x» بەلگىسىنى قويۇش بىلەن ئىپادىلەندى. مەسىلەن:

بۇ، كوتۇرۇلۇش دەرىجىسى C ۋە G بولغان ۋاقىراش ئاۋازلىرىدۇر.

2. كوتۇرۇلۇش دەرىجىسى روشەن كورسۇتۇلمىگەن ۋاقىراش ئاۋازلىرىنىڭ ھەم.

مىسى بەش سىزىقلىق نوتىنىڭ 3-سىزىقىغا «x» بەلگىسى قويۇش بىلەن ئىپادىلەندى.

ئۇنىڭ ئاستىغا بولسا، نوتا بەلگىسىنىڭ تاياقچىسى ۋە نوتا قۇيرۇقى سىزىلىپ،

شۇ يول بىلەن بۇ ئاۋاز ۋاختىنىڭ ئۇزۇن-قىسقىلىقى ئىپادىلەندى.

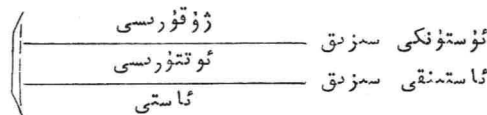
مەسىلەن:

ھوشۇ يول بىلەن بىر تاكتلىق، يېرىم تاكتلىق ۋە سوزۇلۇش ۋاختى زىننەت ئاۋاز.

لىرىغا ئوخشاش بولۇپ، كوتۇرۇلۇش دەرىجىسى بەلگىلەنمىگەن ۋاقىراش ئاۋازلىرى كورسۇتۇلدى.

قوش سىزىقلىق داپ نوتىسىنى ئىشلىتىش ئۇسۇلى: قوش سىزىقلىق

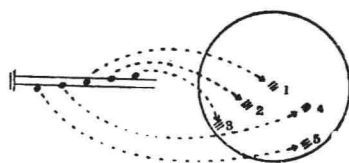
نوتىدىكى ئارىلىق ۋە سىزىقلارنىڭ ئىسمىلىرى:

«زۇقۇرىسى»غا، «ئۇستۇنكى سىزىق»قا، «ئوتتۇرىسى»غا ئوڭ قول بىلەن چېلىنىدۇ.

غان نوتىلار يېزىلىدۇ؛ «ئاستىنكى سىزىق»قا ۋە «ئاستى»غا سول قول بىلەن چېلىنىدۇ. دىغان نوتىلار يېزىلىدۇ.

قوش سىزىقلىق نوتىنىڭ ئارىلىق ۋە سىزىقلىرىدىكى ھەرخىل دەرىجىلەر داپنىڭ چېلىنىدىغان جايلارنى كۆرسۈتۈدۇ.

① داپنىڭ ئوتتۇرىسى؛ ② داپ ئوتتۇرىسىنىڭ ئوڭ تەرىپى؛

③ داپنىڭ ئوڭ تەرىپى؛ ④ داپ ئوتتۇرىسىنىڭ سول تەرىپى؛

⑤ داپنىڭ سول تەرىپى؛

داپقا تېگىدىغان بارماقلارنىڭ ئىسمىلىرى:

== بۇ بەلگە ئوڭ قولىنىڭ ئىككىنچى ياكى تۆرتىنچى بارمىقى بىلەن داپنىڭ ئوڭ تەرىپىنى چالغاندا چىقىدىغان «بو» ئاۋازىنى كۆرسۈتۈدۇ.

== بۇ بەلگە ئوڭ قولىنىڭ ئىككىنچى بارمىقىنى ئۈچىنچى بارماقنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، ئاندىن پۈتۈن كۈچ بىلەن داپنىڭ ئوڭ تەرىپىنى قاتتىق ئۇرغاندا چىقىدىغان «با» ئاۋازىنى كۆرسۈتۈدۇ. بۇ ئاۋاز «بو» ئاۋازىغا قارىغاندا جاراڭلىق ۋە ئۈنلۈك چىقىدۇ.

== بۇ بەلگە ئوڭ قولىنىڭ 2-3-4-ۋە 5- بارماقلىرى بىلەن تەڭ داپ ئوتتۇرىسىنىڭ ئوڭ تەرىپىنى چالغاندا چىقىدىغان «دوڭ» ئاۋازىنى كۆرسۈتۈدۇ.

== بۇ بەلگە سول قولىنىڭ 2-3-4-ۋە 5- بارماقلىرى بىلەن تەڭ داپ ئوتتۇرىسىنىڭ سول تەرىپىنى تۈز ئۇرغاندا چىقىدىغان «پو» ئاۋازىنى كۆرسۈتۈدۇ. بۇ ئاۋاز جاراڭلىق ۋە ئۈنلۈك چىقىدۇ.

== بۇ بەلگە سول قولىنىڭ 2- ياكى 3- بارمىقى بىلەن داپنىڭ سول تەرىپىنى ئۇرغاندا چىقىدىغان «دا» ئاۋازىنى كۆرسۈتۈدۇ.

بەزى ئاھاڭلارنىڭ داپ چېلىنىدىغان نۇقتىلىرى پۈتۈن مۇقام بويىچە ئاساسەن ئوخشاش بولسا، نوتىدا بىر ئىككى كىچىك پارچىنىڭ ئاساسىي چېلىش نۇقتىلىرىلا كۆرسۈتۈلدى. مەسىلەن:

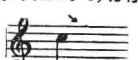

توۋەندىكى ھەر ئىككى تاكتتا ئەھۋال موشۇ تۈپ شەكىلگە ئوخشاش.
 بەزى مەرغۇل ۋە ئاھاڭلارنىڭ داپ چېلىش نۇقتىلىرىدا ئوزگۇرۇش بىر قەدەر
 كۆپرەك بولۇپ، قايتارمىدىن كېيىن چېلىش ئۇسۇلى ئوخشاش بولمىسا، نوتىدا
 بىرىنچى نوۋەتلىك داپ نوتىسى ئاستىدا ئىككىنچى نوۋەتلىك داپ نوتىسى بېرىلدى.
 ئاڭلىشىلماسلىقتىن ساقلىنىش ئۈچۈن نوتىدا ئىككى قۇر نوتىنىڭ يېپىق باشلىرى
 كېسىپ تاشلاندى.

مەسىلەن:

符 号 說 明

滑音 記法分为下列四类:

1. 有确定起迄音的: 在起音和迄音之間用 \frown 标明。例如 即由 C 滑至 A。
2. 起音确定, 迄音不确定的: 在起音右上角用箭头标明; 箭头向上表示上滑, 向下表示下滑。例如 即自 C 向上滑, 即自 C 向下滑。
3. 迄音确定, 起音不确定的: 在迄音的左上角用箭头标明; 箭头向上表示向上滑, 向下表示向下滑。例如 即向上滑至 C, 即向下滑至 C。
4. 續滑音: 也是前后两个确定音之間的滑音, 但前音延长稍占后音的时值并成为后一音的倚音, 再繼續滑至后音, 在乐譜中在后音左上角用一小斜綫标明; 斜綫向上表示向上滑, 向下表示向下滑。例如:

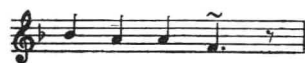

	实际效果等于	
	等于	
	等于	

这种滑音在器乐中表现为滑弦效果。

稍高、稍低 譜中用“↑”、“↓”表示音的稍高和稍低:

1. 表示实际音高比譜中音符所記的音略高, 但不到半音。
2. 表示实际音高比譜中音符所記的音略低, 但不到半音。

顫音 譜中用 \sim , \sim , \sim , \sim , 表示古典歌曲中所特有的“吟音”效果, 它比一般波状音的效果更圓滑柔和, 在器乐演奏中表现为一种緩慢婉柔的顫弦; 例如:

	效果是	
	效果是	

在顫音符号中加一短直线的表示是向下的顫音；例如：

效果是

效果是

延長后頓音 在相同高度的两音之間用弧綫和頓音或強音記号标明；从前音延長到后音，后音不另起，仅稍頓一下，增強力度。例如：

例(2)較例(1)中在稍頓时力度更强一些。

节拍 乐譜中用“卅”作为散板的拍号，表示乐曲中强弱拍之間沒有整齐的、有规律的周期；散板曲譜中的小节綫只表明它后面的第一音較強。

大曲中所有 $\frac{7}{8}$ 拍子的曲調，是民間一种特有的舞蹈节奏，每小节曲調細分起来是七拍，但实际演唱的效果是三拍半。如 $\text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$ 或 $\text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$ (“V”为强拍，“>”次强，“-”弱)

速度 $\text{♩} = 50$ 表示速度基本上固定在标明数字，这个記法与一般的記法相同。

$\text{♩} = 50$ 漸快，表示速度自 $\text{♩} = 50$ 开始后逐漸增快，这种速度变化所要达到的程度視后面一个速度記号而定。

$\text{♩} = 50$ 漸慢，表示速度自 $\text{♩} = 50$ 开始后逐漸放慢，这种速度变化所要达到的程度視后面一个速度記号而定。

稍慢 ----- ，稍快 ----- 即在記号及虛綫所标范围内曲調进行速度比原来稍快或稍慢。（稍慢时一般效果圓滑，力度稍强。）

分段 每首曲牌的結束处用“||”，大曲中“大拉克曼”、“达斯坦”和“麦西热普”部分結束处用“||”。

有些間奏曲(用器乐演奏)的結束处，乐譜上面标有“唱”字，表示乐曲結束并开始唱主歌尾声。

声乐的曲譜中凡是在方括弧 [] 中的音乐是曲前的器乐序奏或曲中的过門。例如

歌声与器乐伴奏不同时，器乐用小音符标记，如：

重复的曲调中有个别地方与第一遍稍有差别时,在谱中也用小音符记出。例如:

“,”为句读符号,在必要处标明音乐的句读。

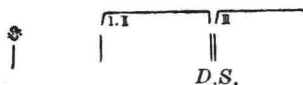
在声乐曲谱上和每段歌词前都标有歌词的句数符号,如:① ②……等,只要根据曲谱上方的句数符号,把歌谱和它所属的歌词(另外出版)对照起来,便可以找到曲调中所唱的歌。

反复记号与一般用法同,但有些地方曲谱比较复杂,必须将小反复(∥: :∥)及大反复(∴ D.S.)两种反复符号同时使用。

小反复中统一用阿拉伯数字标明各段的结尾,如:

大反复表示则用罗马字来标明各段的结尾,如:

例如: (1) (2) (3) (4) (5) (6) ...
D.S.

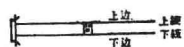
实际的顺序应为: (1) (2) (3) (2) (4) (1) (2) (5) (2) (6)……

喊音

1. 有明确高度的喊音在音符上方用“×”标明如 是高度为C和G的喊音。
2. 没有明确高度的喊音一律在五线谱第三线上用“×”标明、下面用符干和符尾标明它的时值长短。例如 表示一拍,半拍和时值与装饰音相同的、高度不确定的喊音。

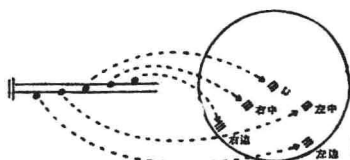
手鼓二絃谱的用法

二絃谱的間、絃各級名称:

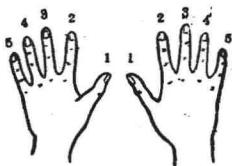

“上边”、“上絃”、“間”为右手用谱。“下絃”“下边”为左手用谱。

二絃谱的間、絃各級表示击鼓的不同部位:

击鼓手指名称:

 表示右手 2 指或 4 指击鼓右边, 发“波”声。

 表示右手 2 指放在 3 指背上, 用力弹击鼓右边, 发“巴”声, 較“波”声脆而响。

 表示右手 2、3、4、5 四个指头并击鼓右中, 发“董”声”。

 表示左手 2、3、4、5 四个指头合并平击鼓左中, 发“破”声, 音色較脆而响。

 表示左手 2 指或 3 指击鼓左边, 发“喀”声。

有些曲牌的鼓点全篇基本上类同, 譜中就只記出一两小节的基本鼓点。例如:

下面每两小节都与这一基本形式相同。

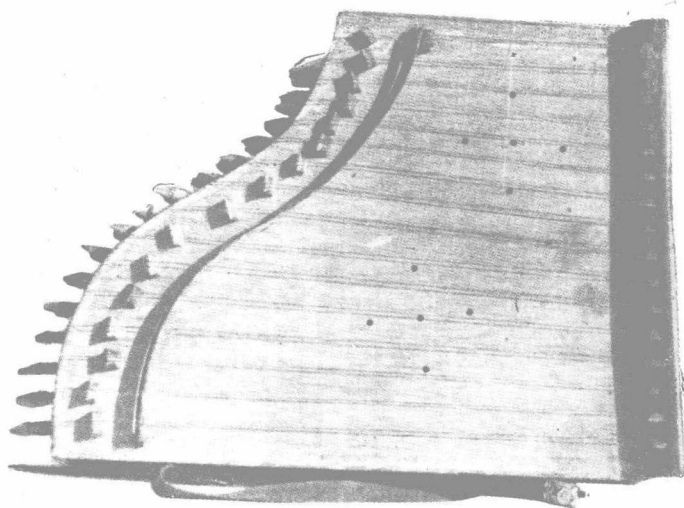
有的間奏曲和曲牌中鼓点变化比較多, 在重复后打法有所不同, 譜中就在第一遍鼓譜下記出第二遍鼓譜, 为了避免誤会, 譜中将两行譜的包头完全断开。例如:

ئورۇنلىغۇچى: تۇردى ئاخۇن.

演唱者: 吐尔地阿洪

1. رەسىم. قالۇننىڭ ئۈستىكى كۆرۈنۈشى

图1 卡龙平面图

2. رەسىم. قالۇننىڭ ئالدى تەرەپتىن كۆرۈنۈشى

图2 卡龙正面图

3. رەسىم. قالۇن چېلىش

图3 弹奏卡龙

ساتار
沙塔尔

4. رەسىم. سازەندىلەر ساتار چېلىپ مۇقامنى ئورۇنلىماقتا.

图4 艺人奏着沙塔尔演唱木卡姆

5. رەسىم. داپ چېلىش

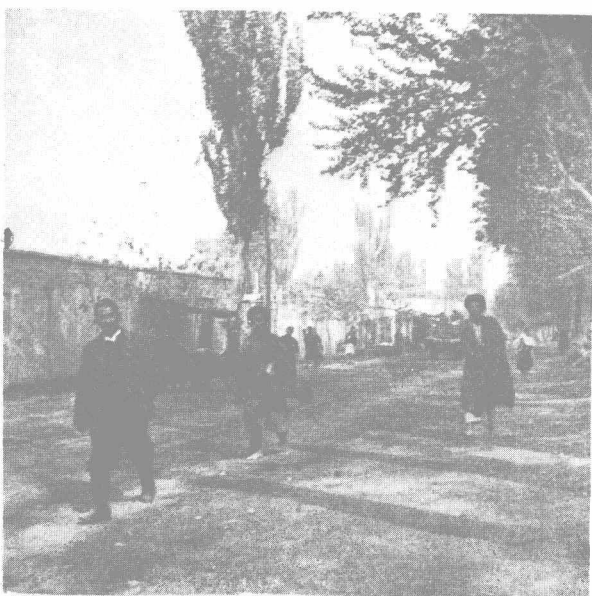
图5 击手鼓图

6. رەسىم. ئوڭ تەرەپتىكى ئوي — تۇردى

ئاخۇننىڭ تۇغۇلغان يېرى.

图6 图中右侧房屋是吐尔地阿洪出生的地方

7. رەسىم. ھارۋىنىڭ يان تەرىپىدىكى ئوي — تۇردى ئاخۇننىڭ يەركەندە تۇرغان جايى.

图 7 馬車側的房屋是吐尔地阿洪生活在莎車時住的地方

8. رەسىم. تۇردى ئاخۇننىڭ ئورۇنلۇشى بىلەن مۇقام سىمغا ئېلىنماقتا.

图 8 吐尔地阿洪演唱录音

نوتلار قسى

(۱ مۇقامدىن ۷ مۇقامغىچە)

乐 谱 部 分

(第一至第六木卡姆)

مۇندەرىجە

- كىرىش..... سەيپىدىن ئەزىزى (1)
 «ئون ئىككى مۇقام» نى قىسقىچە تونۇشتۇرۇش (19)
 تۈردى ئاخۇننىڭ قىسقىچە تەرجىمە ھالى (79)
 بەلگىلەر ھەققىدە ئىزاھات..... (83)

نوتىلار قىسمى (I مۇقامىدىن VI مۇقامغىچە)

I رايون مۇقامى

چوڭ نەغمە

- 1..... مۇقامنىڭ باشلىنىشى
 3..... تەزە
 5..... تەزىنىڭ مەرغۇلى
 9..... نۇسخە
 11..... نۇسخىنىڭ مەرغۇلى
 12..... كىچىك سەلىقە
 16..... كىچىك سەلىقنىڭ مەرغۇلى
 20..... جۇلا
 21..... سەنەم
 23..... چوڭ سەلىقە
 24..... پەشرۇ
 26..... پەشرۇنىڭ مەرغۇلى
 29..... تەكت

داستان

- 32..... 1-داستان
 33..... 1-داستاننىڭ مەرغۇلى
 36..... 2-داستان
 38..... 2-داستاننىڭ مەرغۇلى

39.....	3- داستان
41.....	3- داستاننىڭ مەرغۇلى
43.....	4- داستان
44.....	4- داستاننىڭ مەرغۇلى
	مەشرەپ
45.....	1- مەشرەپ
46.....	2- مەشرەپ

II چەبىيات مۇقامى

چىنوك نەغمە

51.....	مۇقامنىڭ باشلىنىشى
54.....	تەزە
60.....	تەزىنىڭ مەرغۇلى
63.....	مۇستەزات
67.....	مۇستەزاتنىڭ مەرغۇلى
69.....	كىچىك سەلىقە
72.....	كىچىك سەلىقەنىڭ مەرغۇلى
75.....	جۇلا
77.....	سەنەم
78.....	چوڭ سەلىقە
79.....	تەكت
82.....	تەكتنىڭ مەرغۇلى

داستان

86.....	1- داستان
89.....	1- داستاننىڭ مەرغۇلى
92.....	2- داستان
95.....	2- داستاننىڭ مەرغۇلى
96.....	3- داستان
98.....	3- داستاننىڭ مەرغۇلى
100.....	4- داستان
102.....	4- داستاننىڭ مەرغۇلى

مەشرەپ

- 103..... 1- مەشرەپ
- 105..... 2- مەشرەپ
- 106..... 3- مەشرەپ

III مۇشاۋىرىدەك مۇقامى

چوڭ نەغمە

- 109..... مۇقامنىڭ باشلىنىشى
- 113..... تەزە
- 120..... تەزىنىڭ مەرغۇلى
- 123..... نۇسخە
- 128..... نۇسخىنىڭ مەرغۇلى
- 132..... سەلىقە
- 136..... سەلىقنىڭ مەرغۇلى
- 139..... جۇلا
- 141..... سەنەم
- 142..... چوڭ سەلىقە
- 143..... 1- كىچىك سەلىقە
- 144..... 1- كىچىك سەلىقنىڭ مەرغۇلى
- 148..... 2- كىچىك سەلىقە
- 152..... 2- كىچىك سەلىقنىڭ مەرغۇلى
- 157..... پەشرۇ
- 158..... پەشرۇنىڭ مەرغۇلى
- 160..... تەكت

داستان

- 161..... 1- داستان
- 165..... 1- داستاننىڭ مەرغۇلى
- 170..... 2- داستان
- 173..... 2- داستاننىڭ مەرغۇلى
- 174..... 3- داستان
- 177..... 3- داستاننىڭ مەرغۇلى
- 179..... 4- داستان
- 180..... 4- داستاننىڭ مەرغۇلى

مەشرەپ

- 181..... 1- مەشرەپ
185..... 2- مەشرەپ
186..... 3- مەشرەپ
187..... 4- مەشرەپ
188..... 5- مەشرەپ
189..... 6- مەشرەپ

IV چارىگاھ مۇقامى

چوڭ نەغمە

- 193..... مۇقامنىڭ باشلىنىشى
195..... تەزە
199..... تەزىنىڭ مەرغۇلى
201..... نۇسخە
203..... نۇسخىنىڭ مەرغۇلى
204..... جۇلا
206..... كىچىك سەلىقە
209..... كىچىك سەلىقنىڭ مەرغۇلى
212..... تەكت

داستان

- 213..... 1- داستان
215..... 1- داستاننىڭ مەرغۇلى
218..... 2- داستان
221..... 2- داستاننىڭ مەرغۇلى
223..... 3- داستان
225..... 3- داستاننىڭ مەرغۇلى

مەشرەپ

- 227..... 1- مەشرەپ
230..... 2- مەشرەپ
231..... 3- مەشرەپ

۷ پەنجىگاھ مۇقامى

چوڭ نەغمە

235..... مۇقامنىڭ باشلىنىشى

237..... تەزە

242..... تەزىنىڭ مەرغۇلى

246..... نۇسخە

250..... نۇسخىنىڭ مەرغۇلى

253..... جۇلا

255..... 1- سەنەم

255..... 2- سەنەم

256..... 3- سەنەم

256..... 4- سەنەم

257..... چوڭ سەلىقە

258..... كىچىك سەلىقە

260..... كىچىك سەلىقەنىڭ مەرغۇلى

263..... كىچىك سەلىقەنىڭ ئوزگۇرۇشى

265..... پەشرۇ

267..... پەشرۇنىڭ مەرغۇلى

269..... تەكت

داستان

270..... 1- داستان

273..... 1- داستاننىڭ مەرغۇلى

275..... 2- داستان

277..... 2- داستاننىڭ مەرغۇلى

279..... 3- داستان

281..... 3- داستاننىڭ مەرغۇلى

مەشرەپ

283..... 1- مەشرەپ

284..... 2- مەشرەپ

285..... 3- مەشرەپ

286..... 4- مەشرەپ

287..... 5- مەشرەپ

VI ئوزال مۇقامى

چوڭ نەغمە

- 291..... مۇقامنىڭ باشلىنىشى
 293..... تەزە
 296..... تەزەنىڭ مەرغۇلى
 298..... نۇسخە
 302..... نۇسخىنىڭ مەرغۇلى
 305..... 1 - كىچىك سەلىقە
 307..... 1 - كىچىك سەلىقەنىڭ مەرغۇلى
 311..... جۇلا
 312..... سەنەم
 313..... چوڭ سەلىقە
 314..... 2 - كىچىك سەلىقە
 314..... 2 - كىچىك سەلىقەنىڭ مەرغۇلى
 318..... 2 - كىچىك سەلىقەنىڭ ئۆزگۈرۈشى
 319..... پەشرۇ
 321..... پەشرۇنىڭ مەرغۇلى
 324..... تەكت

داستان

- 325..... 1 - داستان
 328..... 1 - داستاننىڭ مەرغۇلى
 330..... 2 - داستان
 333..... 2 - داستاننىڭ مەرغۇلى
 334..... 3 - داستان
 337..... 3 - داستاننىڭ مەرغۇلى

مەشرەپ

- 339..... 1 - مەشرەپ
 340..... 2 - مەشرەپ
 340..... 3 - مەشرەپ
 340..... 4 - مەشرەپ
 340..... 5 - مەشرەپ
 341..... 6 - مەشرەپ
 341..... 7 - مەشرەپ

目次

序	賽福鼎 (3)
《十二木卡姆》簡介	(53)
吐尔地阿洪小传	(81)
符号說明	(91)

乐 譜 部 分 (第一至第六木卡姆)

I 拉克木卡姆

大拉克曼

散板序唱	1
太孜	3
太孜間奏曲	5
怒斯赫	9
怒斯赫間奏曲	11
小賽勒克	12
小賽勒克間奏曲	16
朱拉	20
賽乃姆	21
大賽勒克	23
帕西路	24
帕西路間奏曲	26
太喀特	29

达斯坦

第一达斯坦	32
第一达斯坦間奏曲	33
第二达斯坦	36
第二达斯坦間奏曲	38
第三达斯坦	39
第三达斯坦間奏曲	41
第四达斯坦	43
第四达斯坦間奏曲	44

麦西热普

第一麦西热普	45
第二麦西热普	46

II 且比亞特木卡姆

大拉克曼

散板序唱	51
太孜	54
太孜間奏曲	60
木斯塔扎特	63
木斯塔扎特間奏曲	67
小賽勒克	69
小賽勒克間奏曲	72
朱拉	75
賽乃姆	77
大賽勒克	78
太喀特	79
太喀特間奏曲	82

达斯坦

第一达斯坦	86
-------	----

第一达斯坦間奏曲	89
第二达斯坦	92
第二达斯坦間奏曲	95
第三达斯坦	96
第三达斯坦間奏曲	98
第四达斯坦	100
第四达斯坦間奏曲	102

麦西热普

第一麦西热普	103
第二麦西热普	105
第三麦西热普	106

III 木夏烏热克木卡姆

大拉克曼

散板序唱	109
太孜	113
太孜間奏曲	120
怒斯赫	123
怒斯赫間奏曲	128
賽勒克	132
賽勒克間奏曲	136
朱拉	139
賽乃姆	141
大賽勒克	142
第一小賽勒克	143
第一小賽勒克間奏曲	144
第二小賽勒克	148
第二小賽勒克間奏曲	152
帕西路	157

帕西路間奏曲	158
--------	-----

太喀特	160
-----	-----

达斯坦

第一达斯坦	161
-------	-----

第一达斯坦間奏曲	165
----------	-----

第二达斯坦	170
-------	-----

第二达斯坦間奏曲	173
----------	-----

第三达斯坦	174
-------	-----

第三达斯坦間奏曲	177
----------	-----

第四达斯坦	179
-------	-----

第四达斯坦間奏曲	180
----------	-----

麦西热普

第一麦西热普	181
--------	-----

第二麦西热普	185
--------	-----

第三麦西热普	186
--------	-----

第四麦西热普	187
--------	-----

第五麦西热普	188
--------	-----

第六麦西热普	189
--------	-----

IV 恰尔尕木卡姆

大拉克曼

散板序唱	193
------	-----

太孜	195
----	-----

太孜間奏曲	199
-------	-----

怒斯赫	201
-----	-----

怒斯赫間奏曲	203
--------	-----

朱拉	204
----	-----

小賽勒克	206
------	-----

小賽勒克間奏曲	209
---------	-----

太喀特	212
达斯坦	
第一达斯坦	213
第一达斯坦間奏曲	215
第二达斯坦	218
第二达斯坦間奏曲	221
第三达斯坦	223
第三达斯坦間奏曲	225
麦西热普	
第一麦西热普	227
第二麦西热普	230
第三麦西热普	231

V 潘吉尕木卡姆

大拉克曼

散板序唱	235
太孜	237
太孜間奏曲	242
怒斯赫	246
怒斯赫間奏曲	250
朱拉	253
第一賽乃姆	255
第二賽乃姆	255
第三賽乃姆	256
第四賽乃姆	256
大賽勒克	257
小賽勒克	258
小賽勒克間奏曲	260
小賽勒克尾段	263

帕西路	265
帕西路間奏曲	267
太喀特	269
达斯坦	
第一达斯坦	270
第一达斯坦間奏曲	273
第二达斯坦	275
第二达斯坦間奏曲	277
第三达斯坦	279
第三达斯坦間奏曲	281
麦西热普	
第一麦西热普	283
第二麦西热普	284
第三麦西热普	285
第四麦西热普	286
第五麦西热普	287

VI 烏扎勒木卡姆

大拉克曼

散板序唱	291
太孜	293
太孜間奏曲	296
怒斯赫	298
怒斯赫間奏曲	302
第一小賽勒克	305
第一小賽勒克間奏曲	307
朱拉	311
賽乃姆	312
大賽勒克	313

第二小賽勒克	314
第二小賽勒克間奏曲	314
第二小賽勒克尾段	318
帕西路	319
帕西路間奏曲	321
太喀特	324
达斯坦	
第一达斯坦	325
第一达斯坦間奏曲	328
第二达斯坦	330
第二达斯坦間奏曲	333
第三达斯坦	334
第三达斯坦間奏曲	337
麦西热普	
第一麦西热普	339
第二麦西热普	340
第三麦西热普	340
第四麦西热普	340
第五麦西热普	340
第六麦西热普	341
第七麦西热普	341

ۋاقەنىڭ باشلىنىشى

散板序唱

节奏较自由 $\text{♩} = 50$ 渐快

渐慢

①

②

③

$\text{♩} = 52$

④

$\text{♩} = 52$ 渐快

⑤

⑥

$\text{♩} = 54$ 渐快

poco a poco cresc.

⑦

⑧

原速

⑨

mf ⑩ = 60 渐慢

f >

⑪

f >

⑫ = 54 渐快

⑬ = 58

⑭

⑮

⑯ = 58 渐慢

⑰

⑱ = 57

تەزە
太 孜

♩ = 58 渐快

① ② ③ ④ ⑤ ⑥ ⑦ ⑧ ⑨ ⑩

④ ♩ = 65 渐快

渐慢 原速

This page contains 14 staves of musical notation. The notation is as follows:

- Staff 1: A series of eighth and sixteenth notes, mostly ascending.
- Staff 2: Continuation of the melodic line, featuring a circled measure 9.
- Staff 3: Further melodic development with some chromaticism.
- Staff 4: Continuation of the line, ending with a circled measure 10.
- Staff 5: Continuation of the line.
- Staff 6: Continuation of the line, ending with a circled measure 11.
- Staff 7: Continuation of the line, featuring a tempo change marking: $\text{♩} = 67$ 渐快 (Ritardando).
- Staff 8: Continuation of the line, featuring a first ending bracket labeled 1. .
- Staff 9: Continuation of the line, featuring a second ending bracket labeled 2. and a circled measure 12.
- Staff 10: Continuation of the line, ending with a circled measure 13.
- Staff 11: Continuation of the line, featuring a first ending bracket labeled 1. and a circled measure 14.
- Staff 12: Continuation of the line, ending with a circled measure 15.
- Staff 13: Continuation of the line, ending with a circled measure 16.
- Staff 14: Continuation of the line, ending with a circled measure 17.

Additional markings include:

- A circled measure 9 on Staff 2.
- A circled measure 10 on Staff 4.
- A circled measure 11 on Staff 6.
- A circled measure 12 on Staff 9.
- A circled measure 13 on Staff 10.
- A circled measure 14 on Staff 11.
- A circled measure 15 on Staff 12.
- A circled measure 16 on Staff 13.
- A circled measure 17 on Staff 14.

The notation concludes with the marking D.S. (Da Capo) and a tempo change marking $\text{♩} = 69$ at the end of the final staff.

تەزىنىڭ مەرغۇلى

太孜間奏曲

♩ = 75 漸快

The musical score is written in staff notation. It begins with a tempo marking of 75 beats per minute and an instruction to 'accelerate' (漸快). The score is organized into seven systems, each containing a treble staff and a bass staff. The treble staff features a melodic line with various note values, including eighth and sixteenth notes, and rests. The bass staff provides a harmonic accompaniment, often using chords and single notes. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is not explicitly shown but appears to be 4/4 based on the phrasing.

♩ = 77 渐快

نُسخه
怒 斯 赫

$\text{♩} = 62$ 渐快

①②

③④

④⑤

⑦

⑧

9

10

11

12

13

14

$\text{♩} = 72$

نۇسخىنىڭ مەرغۇلى

怒斯赫間奏曲

♩ = 72 漸快

♩ = 76 漸快

♩ = 76

♩ = 76

كچىك سەلەقە

小赛勒克

♩ = 65 渐快

①

②

③

④

⑤

Musical notation for a piano piece, featuring 12 staves of music. The notation includes various rhythmic patterns, accidentals, and performance markings.

Key markings and annotations include:

- Staff 3: $\text{♩} = 75$ 渐慢 (Ritardando)
- Staff 6: $\times 10$ (Repeat 10 times)
- Staff 9: $\text{♩} = 70$ 渐快 (Accelerando)
- Staff 11: First ending (1.)
- Staff 12: Second ending (2.)
- Staff 13: $\times 12$ (Repeat 12 times)

19

1.

19

2.

14

15

15

15

11

♩ = 77 渐慢

15 19

20 20

15 19

1.

2.

♩ = 72

كەچىك سەلىقنىڭ مەرغۇلى

小賽勒克間奏曲

♩ = 76 漸快

This page contains eight systems of musical notation, each consisting of a treble staff and a bass staff. The music is written in a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings like 'p'.

The first system shows a treble staff with a series of eighth and sixteenth notes, and a bass staff with a similar rhythmic pattern. The second system continues the melody in the treble staff, with the bass staff providing a steady accompaniment. The third system features a more complex treble staff with sixteenth notes and a bass staff with a similar pattern. The fourth system shows a treble staff with a series of eighth notes and a bass staff with a similar pattern. The fifth system features a treble staff with a series of eighth notes and a bass staff with a similar pattern. The sixth system shows a treble staff with a series of eighth notes and a bass staff with a similar pattern. The seventh system features a treble staff with a series of eighth notes and a bass staff with a similar pattern. The eighth system shows a treble staff with a series of eighth notes and a bass staff with a similar pattern.

This page contains eight systems of musical notation, each consisting of a treble staff and a bass staff. The notation is written in a standard musical style with various note values, rests, and bar lines. The first system shows a treble staff with a series of eighth and sixteenth notes, and a bass staff with a similar rhythmic pattern. The second system continues the melody in the treble staff with some accidentals, while the bass staff provides a steady accompaniment. The third system features a more complex treble staff with many sixteenth notes, and the bass staff has a simpler line. The fourth system shows a treble staff with a mix of note values and a bass staff with a consistent rhythm. The fifth system has a treble staff with a melodic line and a bass staff with a supporting line. The sixth system continues the piece with similar notation. The seventh system shows a treble staff with a melodic line and a bass staff with a supporting line. The eighth system features a treble staff with a melodic line and a bass staff with a supporting line, ending with a final note in the treble staff.

جولا

朱拉

♩ = 100 渐快

①

②

③

④

④

♩ = 102 渐快

⑤ ⑥ ⑦ ⑧

⑨ ⑩

♩ = 128

1. 2.

3.

سندھم
賽乃姆

(一)

♩ = 80

(二)

♩ = 84 渐快

(三)
♩ = 86 渐快

3.

(四)
♩ = 86 渐快

(五)
♩ = 87 渐快

♩ = 88

پەشرۇ
帕西路

$\text{♩} = 81$ 渐快

①

②

③

④

⑤

⑥

⑦

⑧

1.

2.

♩ = 88 渐慢

⑥

⑥

⑦⑧

⑦⑧

D.S. ♩ = 80

⑩

♩ = 80

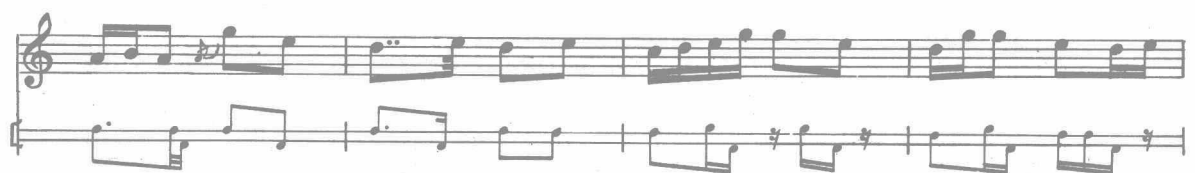
پەشرۇنىڭ مەرغۇلى

帕西路間奏曲

♩ = 76 漸快

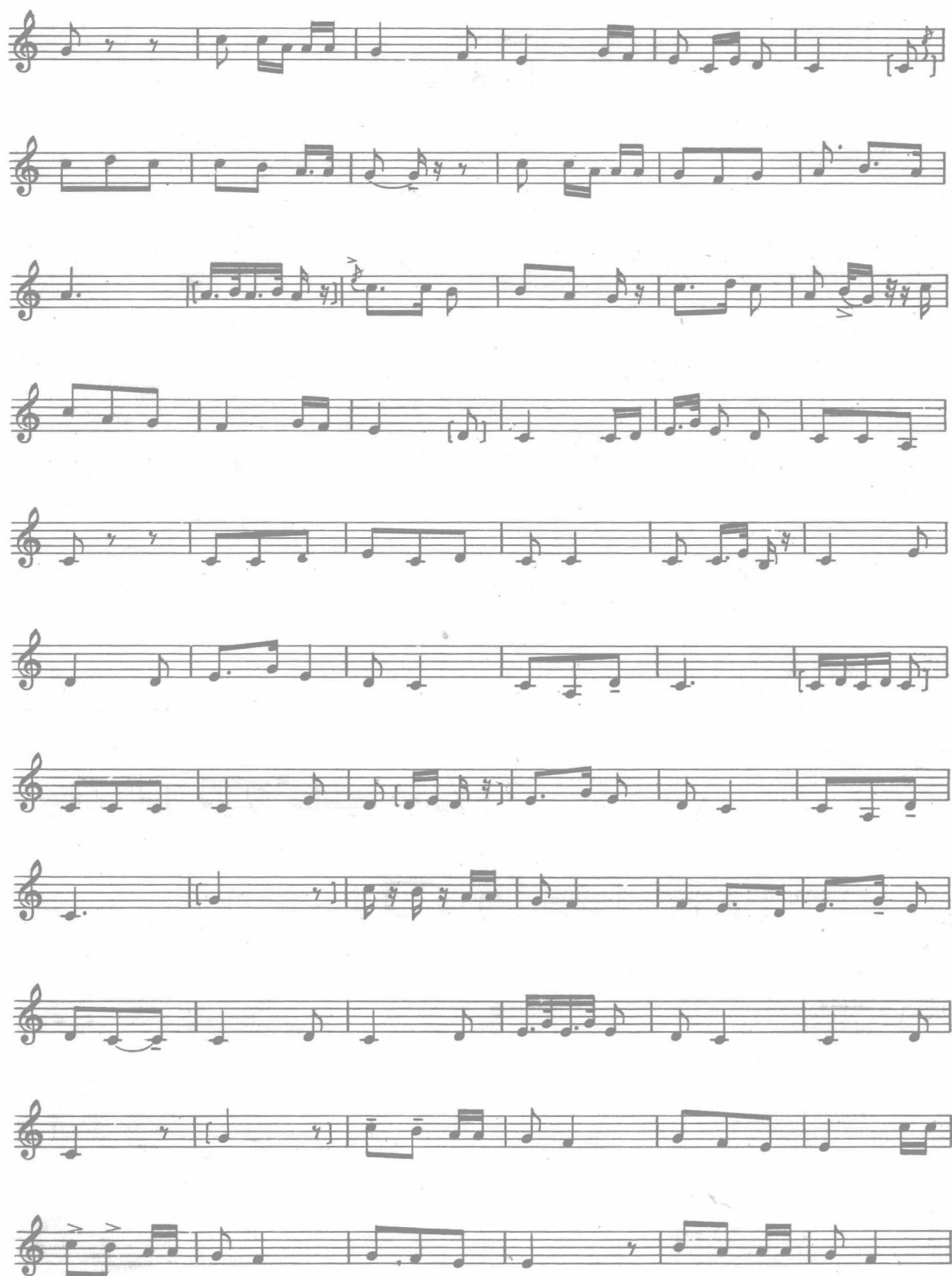

تهكت
太喀特

♩=162 渐快

②

1. 2.

渐快

原速

$\text{♩} = 170$

داستان 1

第一达斯坦

♩ = 64 渐快

1 1 3 3

稍快

2.

9 2 4

I. 1. ④ 2. II. 1. 2.

5 7 9

稍快

5 7 9 / 2. 6 8 10

I. II. 1. 6 8 10 2. 9 D.S.

III. 3.

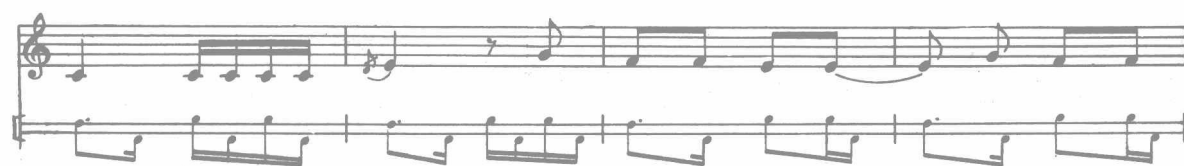
♩ = 72 渐慢

♩ = 70

1 - داستاننىڭ مەرغۇلى

第一达斯坦间奏曲

♩ = 72 渐快

$\text{♩} = 77$

The musical score is written for piano on page 34. It consists of seven systems of two staves each (treble and bass clef). The tempo is marked as $\text{♩} = 77$. The notation includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, rests, and dynamic markings such as *f* (forte) and *p* (piano). The piece concludes with a double bar line and repeat dots at the end of the seventh system.

2 - داستان

第二达斯坦

①

②

③

④

⑤

⑥

⑦

⑧

⑨

⑩

⑪

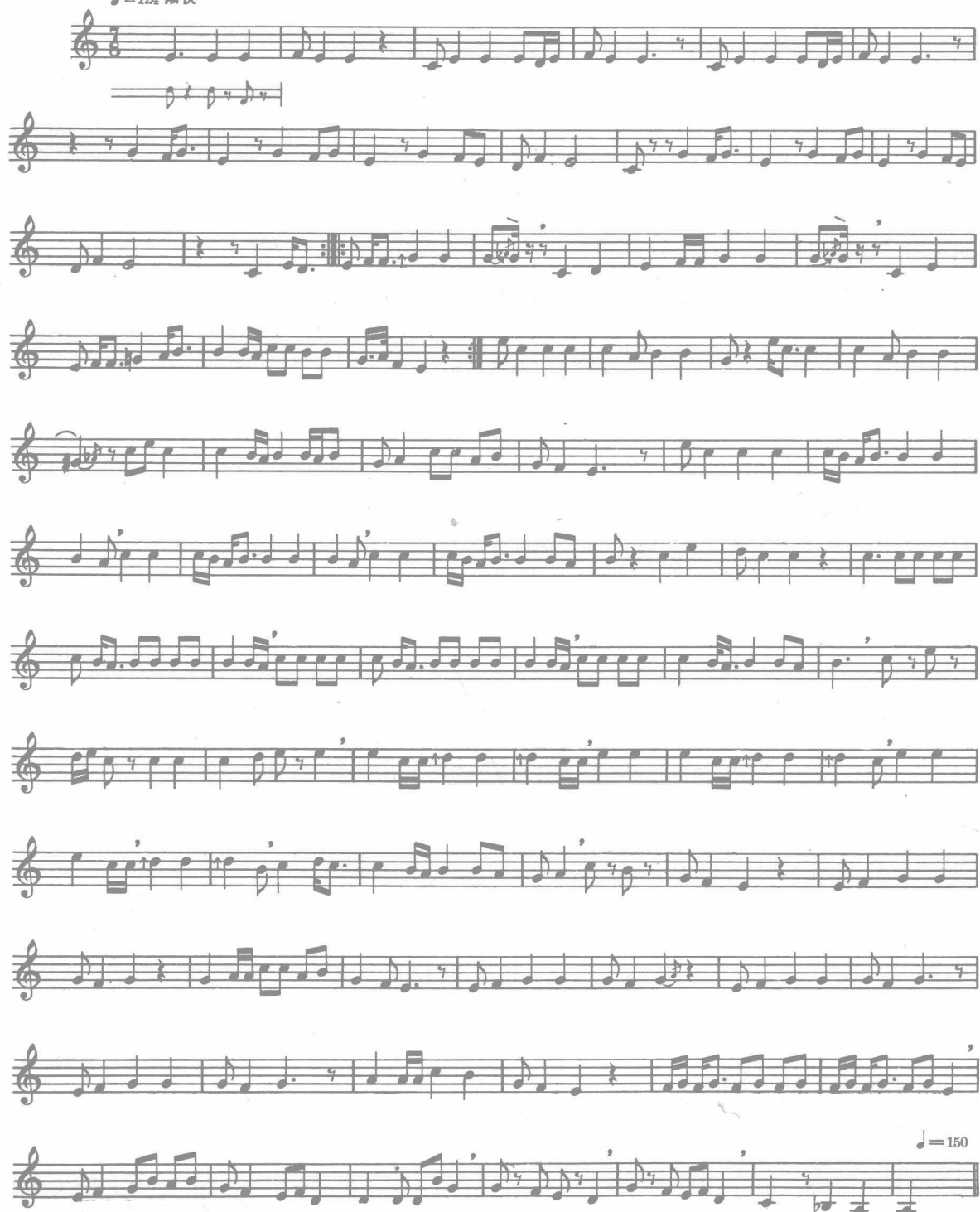
⑫

The image displays a page of musical notation for the song "The Rose Tree" in G major. The notation is arranged in ten staves, each beginning with a treble clef. The music is written in a single melodic line. The notation includes various musical symbols such as notes (quarter, eighth, and sixteenth notes), rests, and repeat signs. There are also some markings that appear to be measure numbers or section indicators (e.g., 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100). The notation is written in a style that is typical of early 20th-century musical publications. The page is numbered "12" in the top right corner.

2 - داستاننىڭ مەرغۇلى

第二达斯坦间奏曲

♩ = 124 渐快

3 - داستان

第三达斯坦

♩ = 116 渐快

① ③ ⑤

② ④ ⑥

D.S. ⑦

♩ = 139 渐快

⑧

This page contains ten staves of musical notation for piano. The music is written in G major (one sharp) and 3/4 time. The notation includes various rhythmic values such as eighth, sixteenth, and thirty-second notes, as well as rests and ties. Some measures are marked with circled numbers 9, 10, and 11. The piece concludes with a double bar line and a tempo marking of $\text{♩} = 152$.

3 - داستاننىڭ مەرغۇلى

第三达斯坦间奏曲

♩ = 152 渐快

The musical score is written on ten staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 2/4 time signature. Above the first staff, the tempo is marked as ♩ = 152 渐快 (rushing). The music consists of eighth and sixteenth notes, often beamed together, with various rests and accidentals (sharps, flats, and naturals) throughout. The notation includes many slurs and ties, indicating a continuous melodic line. The piece concludes with a final measure on the tenth staff.

4 - داستان

第四达斯坦

$\text{♩} = 60$ 渐快

$\text{♩} = 66$ 渐快

$\text{♩} = 68$

4 - داستاننىڭ مەرغۇلى

第四达斯坦间奏曲

♩ = 68 渐快

♩ = 72 渐慢

♩ = 68

1 - مه شرهپ

第一麦西热普

♩ = 122 渐快

①

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

I. II. III. IV.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

D.S.

Fine. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

♩ = 152

D.S.

2 - مه شرهپ

第二麦西热普

♩ = 79 渐快

①②③

♩ = 85

④

⑤

⑥

⑦

♩ = 94 渐快

⑧

This page contains ten staves of musical notation. The notation includes various rhythmic values, accidentals, and performance markings. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat. The notation is written in a single system across ten staves. The first staff contains a series of eighth and sixteenth notes, with a half note rest. The second staff begins with a fingering number '7' above the first note. The third staff contains a series of eighth and sixteenth notes, with a half note rest. The fourth staff contains a series of eighth and sixteenth notes, with a half note rest. The fifth staff contains a series of eighth and sixteenth notes, with a half note rest. The sixth staff contains a series of eighth and sixteenth notes, with a half note rest. The seventh staff contains a series of eighth and sixteenth notes, with a half note rest. The eighth staff contains a series of eighth and sixteenth notes, with a half note rest. The ninth staff contains a series of eighth and sixteenth notes, with a half note rest. The tenth staff contains a series of eighth and sixteenth notes, with a half note rest. The notation includes various accidentals, such as flats and naturals. There are also performance markings, such as fingering numbers (e.g., 7, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100) and tempo markings (e.g., $\text{♩} = 111$, $\text{♩} = 66$). The notation is written in a single system across ten staves.

II

چەبىيات مۇقامى

且比亚特木卡姆

مۇقامنىڭ باشلىنىشى

散板序唱

节奏较自由 ♩ = 56

①

mp 稍慢

渐快

原速

稍慢

渐快

原速

mf

sf

f

ff

稍慢

原速 *mf*

تازه

太 孜

$\text{♩} = 64$

①

②

③

④

⑤

⑥

⑦

⑧

⑨

♩ = 65 渐快

⑩

稍快

⑪

♩ = 69 渐快

/2.

/1.

/2.

/1.

/2.

/1.

D.S./2.

♩ = 71 渐快

x x x

/1.

/2.

[illegible]

This page contains ten staves of musical notation. The notation includes various rhythmic values such as eighth, sixteenth, and thirty-second notes, as well as rests and ties. There are several dynamic markings, including accents (>) and hairpins (>> and <<). A first ending bracket labeled '1.' is present at the top right. A second ending bracket labeled '2.' is located on the second staff. A tempo marking '♩ = 81' is positioned above the final staff. The notation is written in a single system across the ten staves.

تەزىنىڭ مەرغۇلى

太孜間奏曲

$\text{♩} = 80$ 漸快

1.

2.

f

p

Musical score for piano, consisting of ten staves of music. The notation includes various rhythmic values, accidentals, and dynamic markings. A tempo marking $\text{♩} = 84$ is present on the fifth staff. A tempo marking $\text{♩} = 84$ 渐慢 (ritardando) is present on the eighth staff. A tempo marking 稍慢 (ritardando) is present on the seventh staff. The piece concludes with a double bar line and repeat signs for first and third endings.

62

1.

2.

唱 $\text{♩} = 77$ 渐快

$\text{♩} = 80$

مۇستەزات

木斯塔扎特

$\text{♩} = 92$

①

②

③

④

⑤

⑥

⑦

$\text{♩} = 95$ 渐慢

⑪

⑮

⑱

♩ = 95 渐快

⑲ ⑳

㉑ ㉒

㉓ ㉔

㉕ ㉖

♩ = 100 渐慢

㉗

㉘

㉙

㉚

㉛

㉜

㉝

㉞

㉟

㊱

㊲

㊳

㊴

㊵

㊶

㊷

㊸

㊹

㊺

㊻

㊼

㊽

㊾

㊿

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

♩ = 98

مۇستەزاتنىڭ مەرغۇلى

木斯塔扎特間奏曲

$\text{♩} = 98$ 漸快

$\text{♩} = 100$ 漸快

1.

2.

1.

2.

♩=108 , 唱① ♩=96 渐快

②

♩=100

كسچىك سەلەقە

小賽勒克

$\text{♩} = 72$

①

②

③

1. ④ 2. ④

④

$\text{♩} = 80$ 渐快 ⑥

⑥

⑥

⑦

⑧

⑧

Musical notation for a piano piece, featuring 12 staves of music. The notation includes various rhythmic patterns, accidentals, and dynamic markings. Measure numbers 9 through 16 are indicated above the staves. A tempo change to "Allegretto" is marked at measure 13.

Measure numbers indicated above the staves: 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16.

Tempo marking: $\text{♩} = 82$ 渐快 (Allegretto)

Dynamic marking: p (piano)

♩ = 83 渐慢

1. 15 2. 17 x

16 17 18 19 20 21 22

x x

♩ = 77

Detailed description: This page contains ten staves of musical notation. The first staff begins with a first ending bracket labeled '1.' and a measure marked '15', followed by a second ending bracket labeled '2.' and a measure marked '17' with an 'x' above it. The notation includes various note values, rests, and slurs. The tempo marking '♩ = 83 渐慢' is at the top. The page number '71' is in the top right. The bottom of the page features a final staff with a tempo change to '♩ = 77'. Measure numbers 15 through 22 are indicated above specific measures. There are also 'x' marks above some measures, likely indicating fingerings or specific articulations.

كەچىك سەلىقنىڭ مەرغۇلى

小賽勒克間奏曲

♩ = 79

The musical score is presented in seven systems, each containing a treble and a bass staff. The notation includes various note values (quarter, eighth, sixteenth notes), rests, and bar lines. The tempo is indicated as ♩ = 79. The key signature is one sharp (F#). The piece is a short interlude, likely for a dance or performance.

This page contains ten systems of musical notation, each consisting of a treble staff and a bass staff. The music is written in a single system, with measures separated by bar lines. The notation includes various rhythmic values, accidentals, and dynamic markings.

The first system shows a treble staff with a series of eighth and sixteenth notes, and a bass staff with a similar rhythmic pattern. The second system continues the melodic line in the treble staff, with a more complex rhythmic pattern in the bass staff. The third system features a treble staff with a series of eighth notes and a bass staff with a similar rhythmic pattern. The fourth system shows a treble staff with a series of eighth notes and a bass staff with a similar rhythmic pattern. The fifth system features a treble staff with a series of eighth notes and a bass staff with a similar rhythmic pattern. The sixth system shows a treble staff with a series of eighth notes and a bass staff with a similar rhythmic pattern. The seventh system features a treble staff with a series of eighth notes and a bass staff with a similar rhythmic pattern. The eighth system shows a treble staff with a series of eighth notes and a bass staff with a similar rhythmic pattern. The ninth system features a treble staff with a series of eighth notes and a bass staff with a similar rhythmic pattern. The tenth system shows a treble staff with a series of eighth notes and a bass staff with a similar rhythmic pattern.

Dynamic markings include f (forte) and p (piano). There are also markings for 92 and 85 in the final system.

جولا
朱拉

$\text{♩} = 102$

①

②

③

④

⑤

⑥

⑦

⑧

⑨

⑩

⑪

⑫

♩ = 96

6

9

Fine

1.

2.

D.S.*

* 共反复三次,第三次在 Fine 处结束。

سندھ
賽乃姆

$\text{♩} = 78$ 漸快

The musical score is written in 2/4 time and consists of ten staves. The tempo is marked as $\text{♩} = 78$ 漸快 (Ritardando). The score includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. There are several measures with circled numbers (1, 2, 3, 4) indicating specific points of interest or repeats. The notation is in a standard Western staff format with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat).

①

②

③

④

⑤

⑥

⑦

⑧

⑨

⑩

$\text{♩} = 84$

چوڭ سەلىقە

大賽勒克

♩ = 208 渐快

♩ = 260 渐快

تهكت

太喀特

♩=150 渐快

A page of musical notation for a single melodic line, consisting of 12 staves. The notation includes various musical symbols such as treble clefs, notes, rests, and dynamic markings like 'fz' and 'fz'. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The notation is written in a single melodic line, with various note values and rests. There are several dynamic markings, including 'fz' (forzando) and 'fz' (forzando). The notation is written in a single melodic line, with various note values and rests. There are several dynamic markings, including 'fz' (forzando) and 'fz' (forzando). The notation is written in a single melodic line, with various note values and rests. There are several dynamic markings, including 'fz' (forzando) and 'fz' (forzando).

This page contains ten staves of musical notation. The notation is written in a single system, with each staff containing a series of notes and rests. The notes are primarily eighth and sixteenth notes, often beamed together. There are several measures with rests, indicating pauses in the melody. The notation includes various musical symbols such as stems, beams, and accents. At the bottom right, there is a tempo marking: $\text{♩} = 158$.

تەكتىنىڭ مەرغۇلى

太喀特間奏曲

♩ = 158 漸快

♩ = 158 ♩ = 156 漸快

♩ = 158 ♩ = 156 漸快

1 - داستان

第一达斯坦

♩ = 49 渐快

♩ = 51 渐快

♩ = 63 渐快

$\text{♩} = 67$ ♩

$\text{♩} = 71$ 渐快

13 14 15 16 17 18 19 20 21 22

1. ① 2. ②

③ ④ ⑤ ⑥ ⑦ ⑧ ⑨ ⑩ ⑪ ⑫ ⑬ ⑭ ⑮ ⑯ ⑰ ⑱ ⑲ ⑳ ㉑ ㉒ ㉓ ㉔ ㉕ ㉖ ㉗ ㉘ ㉙ ㉚ ㉛ ㉜ ㉝ ㉞ ㉟ ㊱ ㊲ ㊳ ㊴ ㊵ ㊶ ㊷ ㊸ ㊹ ㊺ ㊻ ㊼ ㊽ ㊾ ㊿

♩ = 52 渐慢

♩ = 50

1 - داستاننىڭ مەرغۇلى

第一达斯坦间奏曲

♩=64 渐快

1. 2.

1. 2. ♩=70 渐快

This musical score is for a piano piece, spanning eight systems of staves. The notation is in treble and bass clefs. The first system includes first and second endings. The tempo is marked as $\text{♩} = 84$ at the end of the eighth system. The score features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests.

1. 2.

$\text{♩} = 84$

2 - داستان

第二达斯坦

♩ = 198 渐快

♩ = 147 渐快

♩ = 161 渐快

♩ = 164 渐快

♩ = 180 渐慢

This page contains ten staves of musical notation. The notation includes various rhythmic values such as eighth, sixteenth, and thirty-second notes, as well as rests and accidentals. Performance markings include measure numbers 11 through 17, a tempo change to 177 (marked '渐慢'), and specific articulation marks like 'x' and 'v'.

Staff 1: Measures 11-12. Measure 11 has an 'x' above the second eighth note. Measure 12 has a 'v' above the first eighth note.

Staff 2: Measures 13-14. Measure 13 has an 'x' above the second eighth note. Measure 14 has a 'v' above the first eighth note.

Staff 3: Measures 15-16. Measure 15 has an 'x' above the second eighth note. Measure 16 has a 'v' above the first eighth note.

Staff 4: Measures 17-18. Measure 17 has an 'x' above the second eighth note. Measure 18 has a 'v' above the first eighth note.

Staff 5: Measures 19-20. Measure 19 has an 'x' above the second eighth note. Measure 20 has a 'v' above the first eighth note.

Staff 6: Measures 21-22. Measure 21 has an 'x' above the second eighth note. Measure 22 has a 'v' above the first eighth note.

Staff 7: Measures 23-24. Measure 23 has an 'x' above the second eighth note. Measure 24 has a 'v' above the first eighth note.

Staff 8: Measures 25-26. Measure 25 has an 'x' above the second eighth note. Measure 26 has a 'v' above the first eighth note.

Staff 9: Measures 27-28. Measure 27 has an 'x' above the second eighth note. Measure 28 has a 'v' above the first eighth note.

Staff 10: Measures 29-30. Measure 29 has an 'x' above the second eighth note. Measure 30 has a 'v' above the first eighth note.

This page contains ten staves of musical notation, likely for guitar, written in treble clef. The notation includes various rhythmic values, accidentals, and performance markings. Key features include:

- Staff 1:** Starts with a circled '18' and an 'x' marking. The melody consists of eighth and quarter notes.
- Staff 2:** Continues the melody with a circled '19' and an 'x' marking.
- Staff 3:** Features a circled '20' and an 'x' marking.
- Staff 4:** Includes a circled '21' and an 'x' marking. A tempo marking '♩ = 173' is present.
- Staff 5:** Contains a circled '22' and an 'x' marking.
- Staff 6:** Features a circled '23' and an 'x' marking.
- Staff 7:** Includes a circled '24' and an 'x' marking.
- Staff 8:** Contains a circled '25' and an 'x' marking.
- Staff 9:** Features a circled '26' and an 'x' marking.
- Staff 10:** Includes a circled '27' and an 'x' marking. A tempo marking '♩ = 173' is present.

2 - داستاننىڭ مەرغۇلى

第二达斯坦间奏曲

♩=175 渐快

♩=183 渐快

♩=183 渐慢

3 - داستان

第三达斯坦

♩. = 58 渐快

The musical score is written for a single melodic line in 3/8 time. It begins with a tempo marking of 58 beats per minute and a 'Ritardando' (渐快) instruction. The key signature is one flat (B-flat). The score consists of 10 staves of music. The first staff includes a key signature change from one flat to two flats (B-flat and E-flat). The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth notes, quarter notes, and rests. There are several first endings marked with a circled 1. There are also some 'x' marks above certain notes, possibly indicating breath marks or specific articulation. The score ends with a final cadence.

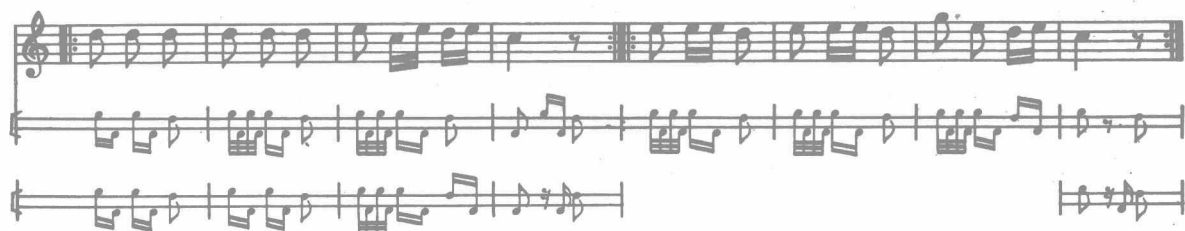
This page contains ten staves of musical notation. The notation includes various rhythmic values such as eighth, sixteenth, and thirty-second notes, as well as rests and beams. Performance markings are present throughout, including fingerings (e.g., 7, 8, 9, 10, 11), breath marks (marked with 'x'), and articulation marks (marked with 'o'). The notation is written in a single system across the ten staves.

The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat. The notation continues across the ten staves, with various rhythmic patterns and accidentals. The final staff includes a tempo marking of $\text{♩} = 62$ and a breath mark 'x' above the final measure.

3 - داستاننىڭ مەرغۇلى

第三达斯坦间奏曲

♩. = 66 渐快

♩. = 68 渐快

4 - داستان

第四达斯坦

♩. = 69 渐慢

♩. = 56 渐慢

④

⑤

⑮

⑯

⑰ ♩. = 60 渐快

⑱

⑳

㉑

㉒

㉓

㉔ ♩. = 63

4 - داستاننىڭ مەرغۇلى

第四达斯坦间奏曲

♩. = 62 渐快

The musical score is written for a piano and consists of 10 staves. The first six staves are in 2/4 time with a tempo of 62 beats per minute, marked '渐快' (Ritardando). The seventh staff begins with a tempo change to 72 beats per minute, indicated by '♩. = 72'. The music is composed of eighth and sixteenth notes, with a melodic line in the upper voice and a more rhythmic accompaniment in the lower voice. The piece concludes with a final cadence on the tenth staff.

1 - مه شرهپ

第一麦西热普

♩ = 110 渐快

2 - مه شرهپ

第二麦西热普

♩ = 76 渐快

1. 2. 2 4 6

1. 2.

♩ = 88 ③ ⑤ ⑦

2. ③ ⑤ ⑦

D.S. ⑧

⑧

Fine ♩ = 95

♩ = 92 渐快

D.C.

3 - مه شره پ

第三麦西热普

♩ = 93 渐快

①

②

③

♩ = 100

Fine

渐慢

渐慢

Ⅲ

مۇشاۋىرەك مۇقامى

木夏乌热克木卡姆

مۇقامنىڭ باشلىنىشى

散板序唱

节奏较自由 ♩ = 52 渐快

稍慢

节奏较自由 ♩ = 52 渐快

稍慢

mf

稍快

f *>* *>* *>* *>*

稍快

稍快

ff 稍慢

This page contains ten staves of musical notation. The first staff begins with a forte (*f*) dynamic and four accent marks (*>*). The third staff is marked '稍快' (Allegretto). The fifth staff is also marked '稍快'. The tenth staff begins with a fortissimo (*ff*) dynamic and is followed by a '稍慢' (Ritardando) marking with a dashed line. The notation includes various rhythmic values, including eighth and sixteenth notes, and rests.

稍慢

The musical score consists of ten staves of music, likely for a piano. The notation is in a single system, with staves connected by a brace on the left. The music features various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. There are several accidentals, including sharps and flats. The first staff has a '稍慢' (Ritardando) marking. The sixth staff has a '稍慢' (Ritardando) marking. The music is written in a single system, with staves connected by a brace on the left.

This page of musical notation consists of ten staves of music, primarily in treble clef. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings. The first staff begins with a tempo marking of "稍慢" (Ritardando) and a dynamic marking of *p* (piano). The second staff continues the melodic line. The third staff features a dynamic marking of *f* (forte). The fourth staff continues the melodic line. The fifth staff features a dynamic marking of *f* (forte). The sixth staff continues the melodic line. The seventh staff continues the melodic line. The eighth staff features a dynamic marking of *mp* (mezzo-piano) and a tempo marking of "稍慢" (Ritardando). The ninth staff continues the melodic line. The tenth staff features a dynamic marking of *rit.* (ritardando) and a tempo marking of $\text{♩} = 58$.

112

稍慢 *p*

f

f

mp 稍慢

rit. $\text{♩} = 58$

تهزه

太 孜

♩ = 52 渐快

①

②

③

♩ = 56 渐快

③

④

④

⑤

⑥

6 6 7 8 9 10 11 12 13 14

♩ = 60 渐快

♩ = 64 渐快

♩ = 64 渐慢

Musical score for a piano piece, featuring ten staves of music. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, accidentals, and dynamic markings. Measure numbers 1 through 34 are indicated throughout the score.

Dynamics and performance instructions include:

- p* (piano)
- f* (forte)
- mf* (mezzo-forte)
- 稍慢 (slightly slower)
- 原速 (original tempo)
- $\text{♩} = 65$ 渐快 (rhythmically 65, gradually faster)
- $\text{♩} = 68$ 渐慢 (rhythmically 68, gradually slower)

The score includes first and second endings, marked with 1. and 2. above the staff.

This page contains ten staves of musical notation for a single melodic line. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, accidentals, and dynamic markings like *p* and *mf*. Measure numbers 50 through 65 are indicated at the start of specific measures.

Staff 1: Measures 50-52. Measure 50 starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#).

Staff 2: Measures 53-55. Measure 53 starts with a *p* dynamic marking. Measure 54 starts with an *mf* dynamic marking.

Staff 3: Measures 56-58. Measure 56 starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#).

Staff 4: Measures 59-61. Measure 59 starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). Measure 60 has a first ending bracket labeled "1." and a second ending bracket labeled "2.".

Staff 5: Measures 62-64. Measure 62 starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#).

Staff 6: Measures 65-67. Measure 65 starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#).

Staff 7: Measures 68-70. Measure 68 starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#).

Staff 8: Measures 71-73. Measure 71 starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#).

Staff 9: Measures 74-76. Measure 74 starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#).

Staff 10: Measures 77-79. Measure 77 starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#).

118

♩ = 68 渐快

53

54

55

56

57

58

$\text{♩} = 70$

تەزىنىڭ مەرغۇلى

太孜間奏曲

$\text{♩} = 69$ 漸快

The musical score is written in G major (one sharp) and 2/4 time. It begins with a tempo marking of 69 beats per minute and 'accelerando' (漸快). The melody is primarily composed of eighth and sixteenth notes, with some triplet patterns. The bass line provides a steady accompaniment with eighth and sixteenth notes. The score is divided into eight staves, each containing a measure of music. The overall mood is lively and rhythmic.

This page of musical notation, numbered 121, contains ten systems of music. Each system is composed of a treble staff and a bass staff, connected by a brace. The key signature is G major, indicated by a single sharp (F#) on the treble staff. The time signature is 4/4. The notation is dense, featuring a variety of rhythmic patterns including eighth, sixteenth, and thirty-second notes, as well as rests and dynamic markings such as accents and slurs. The music concludes with a double bar line at the end of the tenth system.

This page contains ten systems of musical notation, each consisting of a treble and bass staff. The key signature is one sharp (F#). The notation includes various musical elements such as notes, rests, and dynamic markings. The first system shows a complex melodic line in the treble staff and a supporting bass line. The second system continues the melodic development. The third system features a more active bass line. The fourth system shows a melodic phrase in the treble. The fifth system includes a tempo marking: $\text{♩} = 76$ 渐慢 (Ritardando). The sixth system features a tempo marking: $\text{♩} = 69$. The seventh system shows a melodic phrase in the treble. The eighth system continues the melodic development. The ninth system features a melodic phrase in the treble. The tenth system concludes the piece with a final melodic phrase in the treble.

نۇسخە

怒 斯 赫

♩ = 109 渐快

①

②

③

④

This page contains 12 staves of musical notation in G major (one sharp). The notation includes various rhythmic values such as eighth, sixteenth, and thirty-second notes, as well as rests and ties. Fingerings are indicated by circled numbers 6, 7, and 8. Some notes are marked with 'x' to indicate specific articulation or emphasis. The music is written in a single melodic line on a grand staff.

Staff 1: G4-A4-B4 (quarter), C5-B4-A4 (quarter), G4 (half).
Staff 2: G4-A4-B4 (quarter), C5-B4-A4 (quarter), G4 (half).
Staff 3: G4-A4-B4 (quarter), C5-B4-A4 (quarter), G4 (half).
Staff 4: G4-A4-B4 (quarter), C5-B4-A4 (quarter), G4 (half).
Staff 5: G4-A4-B4 (quarter), C5-B4-A4 (quarter), G4 (half).
Staff 6: G4-A4-B4 (quarter), C5-B4-A4 (quarter), G4 (half).
Staff 7: G4-A4-B4 (quarter), C5-B4-A4 (quarter), G4 (half).
Staff 8: G4-A4-B4 (quarter), C5-B4-A4 (quarter), G4 (half).
Staff 9: G4-A4-B4 (quarter), C5-B4-A4 (quarter), G4 (half).
Staff 10: G4-A4-B4 (quarter), C5-B4-A4 (quarter), G4 (half).
Staff 11: G4-A4-B4 (quarter), C5-B4-A4 (quarter), G4 (half).
Staff 12: G4-A4-B4 (quarter), C5-B4-A4 (quarter), G4 (half).

$\text{♩} = 115$

8

9

10

11

12

13

14

14

15

16

17

18

19

A musical score for a single melodic line in G major (one sharp) and 4/4 time. The score consists of 32 measures, organized into eight systems of four measures each. The notation includes various rhythmic values such as eighth, sixteenth, and thirty-second notes, as well as rests and accidentals. Measure numbers 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, and 32 are indicated above the staff. A tempo marking of $\text{♩} = 114$ appears above the fifth measure and below the final measure. The piece concludes with a double bar line at the end of the 32nd measure.

نۇسخىنىڭ مەرغۇلى

怒斯赫間奏曲

$\text{♩} = 114$ 漸快

The musical score is written for a single melodic line in G major (one sharp). The time signature is 4/4, and the tempo is marked as 114 beats per minute, with a '漸快' (ritardando) instruction. The score consists of ten staves of music. The melody is characterized by a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together in groups. There are several measures with rests, particularly in the first few staves. The overall feel is light and rhythmic, typical of a short interlude.

♩ = 117 渐快

1. 2.

1. 2.

♩ = 120 唱 ♩ = 119 渐快

♩ = 121

سه لبقه 賽勒克

♩ = 61 漸快

①

②

③

④

⑤

⑥ ⑦

⑧ ⑧

⑨ ⑩

⑪

⑫

⑬

⑭

⑮

⑯

⑰

⑱

⑲

⑳

㉑

㉒

㉓

㉔

㉕

㉖

㉗

㉘

㉙

㉚

㉛

㉜

㉝

㉞

㉟

㊱

㊲

㊳

㊴

㊵

㊶

㊷

㊸

㊹

㊺

㊻

㊼

㊽

㊾

㊿

♩ = 63

133

渐慢 ⑫

x

This page contains ten staves of musical notation in G major (one sharp). The notation includes various rhythmic values such as eighth, sixteenth, and thirty-second notes, as well as rests and ties. Measure numbers 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, and 100 are indicated. The notation includes first and second endings, repeat signs, and various articulation marks like accents and slurs.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

♩ = 65

سەلىقنىڭ مەرغۇلى

賽勒克間奏曲

♩ = 65 漸快

11 staves of musical notation in G major (one sharp) and 2/4 time. The notation includes various rhythmic patterns, rests, and a tempo change marked $\text{♩} = 69$ 渐快 (Ritardando) on the fourth staff.

$\text{♩} = 72$ 渐慢

渐慢

$\text{♩} = 70$ 渐慢 $\text{♩} = 69$

$\text{♩} = 69$

جولا

朱拉

$\text{♩} = 83$ 渐快

①

②

③

④

⑤

⑥

⑦

⑧

⑨

⑩

This page contains ten staves of musical notation for the piece 'The Rose Tree' in G major. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and fingerings. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The music is written in a single melodic line. The notation includes various note values, including eighth and sixteenth notes, and rests. Fingerings are indicated by numbers 1 through 10. The piece concludes with a double bar line and a tempo marking of '♩ = 88'.

سندھم
賽乃姆

♩ = 64 漸快

① ③

② ④

⑤

⑥

♩ = 71 漸快

⑦

⑧

♩ = 74

چوڭ سەلىقە

大賽勒克

♩ = 228 渐慢
① ③ ⑤ ⑦ ⑨ ⑪

♩ = 224 渐快
⑫ ⑬ ⑭ ⑮ ⑯ ⑰ ⑱ ⑲ ⑳ ㉑ ㉒ ㉓ ㉔ ㉕ ㉖ ㉗ ㉘ ㉙ ㉚ ㉛ ㉜ ㉝ ㉞ ㉟ ㊱ ㊲ ㊳ ㊴ ㊵ ㊶ ㊷ ㊸ ㊹ ㊺ ㊻ ㊼ ㊽ ㊾ ㊿

♩ = 228

كچيك سەلىقە - 1

第一小賽勒克

♩ = 64 漸快

①

②④

③

1. 2. ⑤

⑥⑧

♩ = 72 Fine.

♩ = 71

1 - كىچىك سەلىقنىڭ مەرغۇلى

第一小賽勒克間奏曲

$\text{♩} = 72$ 渐快

稍慢

2 - كىچىك سەلىقە

第二小賽勒克

♩ = 62 渐快

This page contains ten staves of musical notation for the piece 'The Rose Tree' in G major. The notation includes various time signatures such as 4/4, 3/4, 2/4, and 3/8. The music features a variety of note values, including eighth, sixteenth, and thirty-second notes, as well as rests and accidentals. The piece concludes with a first ending (marked '1.') and a second ending (marked '2.'). A tempo marking of quarter note = 72 is provided at the bottom right.

2- كىچىك سەلىقنىڭ مەرغۇلى

第二小賽勒克間奏曲

♩ = 72

The musical score is written for a piano and consists of seven systems, each with a treble and bass staff. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 2/4. The tempo is indicated as quarter note = 72. The melody is primarily in the treble staff, while the bass staff provides a harmonic accompaniment. The music is characterized by rhythmic patterns of eighth and sixteenth notes, with some triplet markings. The overall mood is light and melodic.

په شرۇ

帕西路

$\text{♩} = 66$ 渐快

①

②④

③

1. 2.

⑤⑦⑨

⑥⑧⑩

$\text{♩} = 63$ 渐快

⑪ $\text{♩} = 64$

1. 2. 3. 4. 5.

⑪⑬

⑫⑭

⑬

1. 2.

$\text{♩} = 64$

پەشرۇنىڭ مەرغۇلى

帕西路間奏曲

♩ = 64 漸快

تهكت

太喀特

♩ = 157 渐快

①

①

①

②

♩ = 160 渐慢

1 - داستان

第一达斯坦

$\text{♩} = 53$ 渐快

①

②

③

④

⑤⑥

⑦⑧

⑨⑩

♩ = 61 渐快

7 11

8 13

1. 2.

13

14

15

19

16

17

18

19

20 ♩ = 67 渐快

21

21

22

23

24

25

26

27

28

71

$\text{♩} = 71$

1 - داستاننىڭ مەرغۇلى

第一达斯坦间奏曲

This page contains eight systems of musical notation, each consisting of a treble staff and a bass staff. The notation includes various musical elements such as eighth notes, sixteenth notes, and rests, with some notes marked with flats. The systems are arranged vertically, with the first system at the top and the eighth at the bottom. The notation is complex, with many beamed notes and rests, suggesting a fast or intricate piece of music.

داستان - 2

第二达斯坦

♩ = 129 渐快

♩ = 150 渐快

④⑧

1.

2.

$\text{♩} = 157$ 渐快 $\text{♩} = 164$ 渐快

⑨⑫

⑩⑬

x x x

172

Musical notation on ten staves, featuring various notes, rests, and accidentals. The key signature is one sharp (F#). The notation includes a first ending (1.) and a second ending (2.). A tempo change is indicated: $\text{♩} = 166$ 渐快 (Ritardando) and $\text{♩} = 169$ 渐慢 (Ritardando). The final tempo marking is $\text{♩} = 167$.

2 - داستاننىڭ مەرغۇلى

第二达斯坦间奏曲

♩ = 170 渐快

♩ = 180

♩ = 178 渐快

3 - داستان

第三达斯坦

Musical score for a piece, likely a piano or violin solo, featuring a series of staves with notes, rests, and dynamic markings. The tempo is marked as $\text{♩} = 132$ 渐快 (Allegretto) at the top right and $\text{♩} = 140$ 渐快 (Allegretto) near the bottom right. The score includes first and second endings marked with $1.$ and $2.$ and repeat signs. Some notes are marked with x or 3 .

The musical score consists of four staves. The first staff is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It begins with a first ending bracket labeled "1." and ends with a second ending bracket labeled "2. ③". Above the second ending, a tempo marking indicates a quarter note equals 144 beats per minute, followed by the instruction "渐快" (Ritardando). The second staff continues the melody in treble clef. The third staff is in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat), marked with a circled "6" and a cross symbol. The fourth staff is in treble clef with a key signature of two flats and contains complex musical notation including first and second endings for two different sections, marked with "1." and "2." and measures counts of 148 and 157. A "D.S." (Da Capo) instruction is placed below the staff between the two ending sections.

1. ③

2. ③

$\text{♩} = 144$ 渐快

⑥

1. 1. $\text{♩} = 148$ 2. $\text{♩} = 157$

D.S.

3 - داستاننىڭ مەرغۇلى

第三达斯坦间奏曲

♩ = 157 渐快

The musical score is written for three staves. The top staff uses a treble clef, while the bottom two staves use bass clefs. The time signature is 2/4. The tempo is marked as 157 beats per minute with a 'gradually faster' (渐快) instruction. The notation includes various note values, rests, and dynamic markings, with a fermata at the end of the piece.

This page contains ten systems of musical notation, each consisting of a treble staff and a bass staff. The notation includes various note values, rests, and bar lines. The tempo is indicated by a quarter note followed by the number 168. The music is written in a single key, likely D major or A minor, as indicated by the one sharp (F#) in the key signature.

System 1: Treble staff begins with a quarter rest, followed by a quarter note, a quarter rest, and a quarter note. Bass staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest.

System 2: Treble staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest. Bass staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest.

System 3: Treble staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest. Bass staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest.

System 4: Treble staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest. Bass staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest.

System 5: Treble staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest. Bass staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest.

System 6: Treble staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest. Bass staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest.

System 7: Treble staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest. Bass staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest.

System 8: Treble staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest. Bass staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest.

System 9: Treble staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest. Bass staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest.

System 10: Treble staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest. Bass staff begins with a quarter note, followed by a quarter rest, a quarter note, and a quarter rest.

Tempo marking: $\text{♩} = 168$

داستان - 4

第四达斯坦

$\text{♩} = 63$ 渐快

① $\text{♩} = 64$ 渐快

$\text{♩} = 70$ 渐快

$\text{♩} = 71$ 渐快 $\text{♩} = 72$

4 - داستاننىڭ مەرغۇلى

第四达斯坦间奏曲

$\text{♩} = 71$ 渐快

The musical score is written for a treble and bass staff. It begins with a tempo marking of $\text{♩} = 71$ and the instruction '渐快' (Ritardando). The music is in 2/4 time. The first staff contains four measures, followed by a second staff with four measures, a third staff with four measures, a fourth staff with four measures, a fifth staff with four measures, a sixth staff with four measures, and a final staff with four measures. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, as well as rests and dynamic markings.

مه شرهپ 1

第一麦西热普

♩ = 108 渐快

①

4 6
 1.
 2.
 7 8
 8 10 12
 1.
 1.
 2.
 9 11
 1.
 D.S.
 125 渐快
 2.
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19

15

16

17

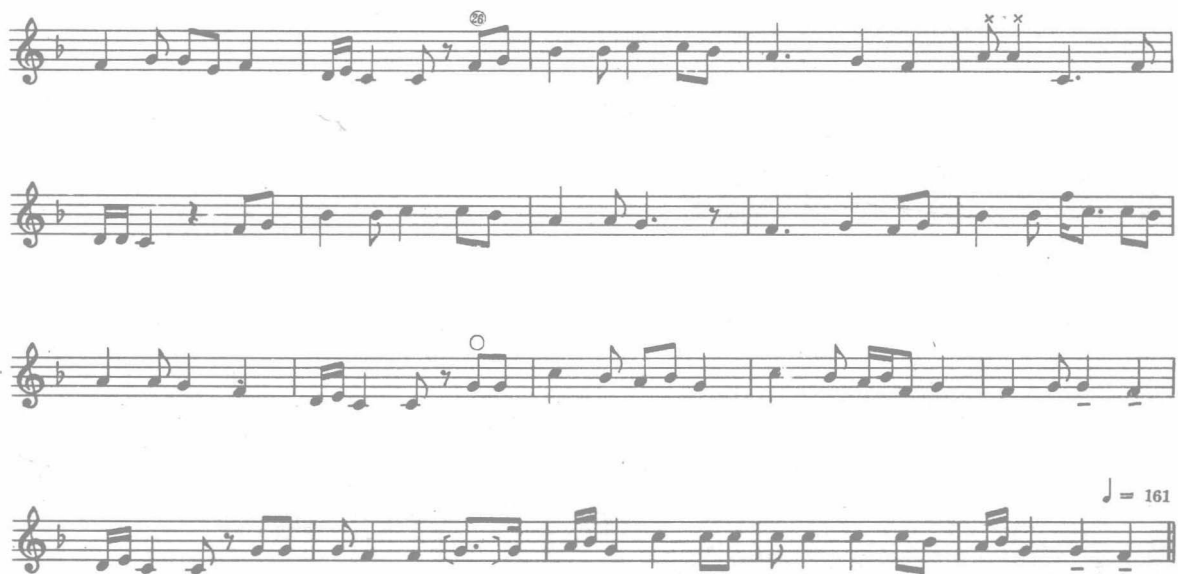
18

19

20

♩ = 154 渐快

2 - مه شره پ

第二麦西热普

3 - مه شره پ

第三麦西热普

♩ = 92 渐快

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9.

♩ = 100

4 - مه شره پ

第四麦西热普

♩ = 36 渐快

♩ = 40 渐快

♩ = 44 渐快

♩ = 48 渐快

♩ = 50

5 - مه شره پ

第五麦西热普

♩ = 72 渐快

♩ = 80 渐快

♩ = 96 渐快

♩ = 104

D.S.

6 - مه شره پ

第六麦西热普

$\text{♩} = 105$ 渐快

①

②

③

④

⑤

⑥

⑦

⑧

$\text{♩} = 108$ Fine

D.S.

IV

چارىگاھ مۇقامى

恰尔尕木卡姆

مۇقامنىڭ باشلىنىشى

散板序唱

节奏较自由 ♩ = 50 渐快

pp ♩ = 56

稍快

渐慢

渐慢

渐慢

渐慢

渐慢

渐慢

渐慢

渐慢

渐慢

194

稍快

$\text{♩} = 56$

$\text{♩} = 50$

$\text{♩} = 40$

$\text{♩} = 50$

$\text{♩} = 46$

تهزه 太 孜

♩ = 60 渐快

♩ = 61 渐快

①

①③

②④

1. 2.

⑤

⑥

⑦

⑧

196

1. $J = 63$ 渐快

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

1.

2.

9

10

渐慢

♩ = 64 渐快

10

This page contains ten staves of musical notation in G major (one sharp). The notation includes various rhythmic values such as eighth, sixteenth, and thirty-second notes, as well as rests and ties. The music is organized into measures, with some measures containing multiple beams for sixteenth or thirty-second notes. There are several tempo and dynamic markings throughout the piece:

- Staff 3: $\text{♩} = 66$ 渐快 (Ritardando)
- Staff 6: $\text{♩} = 67$ 渐慢 (Ritardando)
- Staff 7: $\text{♩} = 66$ 渐快 (Ritardando)
- Staff 9: $\text{♩} = 72$ 渐慢 (Ritardando)
- Staff 10: $\text{♩} = 71$

There are also several measure numbers indicated by circled numbers: 13, 14, and 15. The notation is written in a standard musical staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#).

تەزىنىڭ مەرغۇلى

太孜間奏曲

♩ = 76

♩ = 75 渐慢

♩ = 74 渐快

♩ = 76 ♩ = 72

♩ = 76

The musical score is written for a single melodic line in G major (one sharp). It consists of 12 staves. The tempo and dynamics are indicated by markings above the staves:
 - Staff 4: ♩ = 75 渐慢 (Tempo 75, Ritardando)
 - Staff 5: ♩ = 74 渐快 (Tempo 74, Accelerando)
 - Staff 8: ♩ = 76 ♩ = 72 (Tempo 76, then 72)
 - Staff 12: ♩ = 76 (Tempo 76)
 The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The key signature remains G major throughout.

نُسخه

怒 斯 赫

♩ = 59 渐快

①

② = 61 渐快

③

④

⑤ = 63 渐快

⑥

⑦

Musical score in G major (one sharp). The score consists of ten staves of music. The notation includes treble clefs, a key signature of one sharp (F#), and measures numbered 7 through 19. The music is written in a single system across ten staves. The notation includes various rhythmic values such as eighth, sixteenth, and thirty-second notes, as well as rests and accidentals. The piece concludes with a double bar line and a final key signature change to F major.

Measure 7: $\text{♩} = 66$ 渐快

Measure 19: $\text{♩} = 67$

نۇسخىنىڭ مەرغۇلى

怒斯赫間奏曲

♩ = 66 漸快

♩ = 68 漸快

♩ = 70 ♩ = 68

♩ = 68

جۇلا

朱拉

♩ = 74 渐快

①

②

♩ = 84 渐快

③

♩ = 88 渐快

④

This page contains ten staves of musical notation. The key signature is one sharp (F#). The time signatures vary across the staves: 2/4, 3/4, and 4/4. The notation includes various note values (eighth, quarter, half) and rests. Some measures contain accidentals (sharps and naturals). Fingerings are indicated by numbers 1-5 above notes. The piece concludes with a double bar line.

كچىك سەلىقە

小赛勒克

♩ = 65 渐慢

♩ = 64 渐快

♩ = 66 ♩ = 63 渐快

♩ = 69 渐快

7

8

♩ = 70 渐快

9

10

♩ = 75 渐慢

11

12 14

13

♩ = 68 渐快 15

1. 2.

This page contains 12 staves of musical notation in G major (one sharp). The music is written in a single melodic line. The notation includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. Measure numbers 15, 16, 17, 18, and 19 are indicated above specific measures. A tempo change is marked with "♩ = 70 渐快" (Allegretto) above the 19th measure. The final tempo is marked as "♩ = 72" at the bottom right of the page.

15

16

17

18

19

♩ = 70 渐快

♩ = 72

كىچىك سەلىقنىڭ مەرغۇلى

小賽勒克間奏曲

$\text{♩} = 72$ 漸慢

$\text{♩} = 70$ 漸快

This page contains ten staves of musical notation in G major (one sharp). The notation includes various rhythmic patterns, accidentals, and performance markings.

- Staff 1: Four measures of music.
- Staff 2: Four measures of music.
- Staff 3: Four measures of music.
- Staff 4: Four measures of music.
- Staff 5: Four measures of music, starting with a tempo marking $\text{♩} = 77$.
- Staff 6: Four measures of music.
- Staff 7: Four measures of music.
- Staff 8: Four measures of music, ending with a tempo marking $\text{♩} = 78$ and a vocal entry marked with a circled 1 and the character "唱".
- Staff 9: Four measures of music, starting with a tempo marking $\text{♩} = 73$ and the instruction "渐快" (Ritardando).
- Staff 10: Four measures of music, featuring a first ending bracket and a circled 1.
- Staff 11: Four measures of music, featuring a second ending bracket and a circled 2.

②

③

④

⑤

⑥

⑦

⑧

⑨

⑩

⑪

⑫

$\text{♩} = 80$

تهكت

太略特

$\text{♩} = 50$

The musical score is written on seven staves. The first staff begins with a tempo marking of $\text{♩} = 50$. The music is in 3/8 time and features a single melodic line. The notation includes various note values, rests, and slurs. The key signature has one sharp (F#). The piece concludes with a double bar line.

1 - داستان

第一达斯坦

♩ = 52 渐快

①

②

③

④

⑤

⑥

⑦

⑧

⑨

⑩

⑪

7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17

$\text{♩} = 65$

1 - داستاننىڭ مەرغۇلى

第一达斯坦间奏曲

$\text{♩} = 67$ 渐快

The musical score is written for a piano and consists of seven systems, each with a treble and bass staff. The tempo is marked as $\text{♩} = 67$ 渐快. The music is in 2/4 time and features a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together. The key signature has one sharp (F#).

This page contains eight systems of musical notation, each consisting of a treble staff and a bass staff. The music is written in a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. The melody in the treble staff is composed of eighth and sixteenth notes, often with slurs and ties. The bass staff features a dense, rhythmic accompaniment, primarily using eighth and sixteenth notes, with frequent beaming. The eighth system is marked with an 'x' above the first note of the treble staff.

This musical score consists of five systems, each with a piano (p) part on a grand staff and a violin (v) part on a single staff. The piano part is written in treble and bass clefs, while the violin part is in treble clef. The music is in 2/4 time, as indicated by the tempo marking $\text{♩} = 76$ at the end of the fifth system. The score features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The key signature is one sharp (F#), and the piece concludes with a double bar line.

داستان - 2

第二达斯坦

♩ = 131 渐快

①

②

③

④

⑤

⑥

This page contains 11 staves of musical notation, numbered 8 through 18. The notation is written in treble clef and includes various musical symbols such as notes, rests, and accidentals. The staves are arranged vertically, with each staff containing a single line of music. The notation is in a standard musical format, with notes and rests clearly visible. The page number 219 is located in the top right corner.

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

15

16

17

18

19

20

$\text{♩} = 155$

2- داستاننىڭ مەرغۇلى

第二达斯坦间奏曲

♩ = 155 渐快

The musical score is written for a piano, featuring a melody in the treble clef and a complex accompaniment in the bass clef. The tempo is marked as 155 beats per minute, with a 'rushing' (渐快) instruction. The score consists of seven systems of music, each with a treble and bass staff. The melody is composed of eighth and sixteenth notes, often beamed together, with some rests. The bass line is more intricate, featuring many sixteenth and thirty-second notes, creating a dense, rhythmic texture. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 2/4. The piece concludes with a final cadence in the seventh system.

3 - داستان

第三达斯坦

♩. = 66 渐快

①

②

③

④

⑤

A musical score consisting of ten staves of music. The notation includes various rhythmic values such as eighth, sixteenth, and thirty-second notes, as well as rests and ties. Fingerings are indicated by circled numbers 6, 7, 8, 9, 10, 11, and 12. The score concludes with a tempo marking of quarter note = 79.

⑥ ⑦ ⑧ ⑨ ⑩ ⑪ ⑫

♩ = 79

3 - داستاننىڭ مەرغۇلى

第三达斯坦间奏曲

$\text{♩} = 79$

The musical score is written in 8/8 time, indicated by the tempo marking $\text{♩} = 79$. It consists of seven systems of two staves each. The upper staff uses a treble clef, and the lower staff uses a bass clef. The melody is primarily composed of eighth and sixteenth notes, with occasional rests. The accompaniment features a steady eighth-note pattern in the lower staff, often with a melodic line in the upper staff. The overall style is characteristic of traditional Dastan music.

226

稍慢

$\text{♩} = 85$

۱ - مه شرهپ

第一麦西热普

♩ = 120 清快 ①③

②④

1. 2.

⑤

⑥

⑦⑧

⑨⑩

⑧⑩

This musical score is written for a single melodic line in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of 17 measures, numbered 8 through 24, arranged across 10 staves. The notation includes various rhythmic values such as eighth, sixteenth, and thirty-second notes, as well as rests and ties. The first staff (measures 8-12) features a first ending bracketed over measures 9-10 and a second ending bracketed over measures 11-12. The second staff (measures 13-16) contains a fermata over measure 14. The third staff (measures 17-19) also has a first ending bracketed over measures 18-19 and a second ending bracketed over measure 20. The fourth staff (measures 21-24) includes a fermata over measure 22. The key signature remains G major throughout the piece.

Musical score for "The Rose Tree" in G major, featuring a single melodic line on a treble clef staff. The score includes 28 measures, with measures 17-20 marked as a first ending and measures 21-28 as a second ending. The tempo is marked "Allegretto" and the time signature is 2/4. The key signature has one sharp (F#). The score concludes with a double bar line and a repeat sign.

2 - مه شرهپ

第二麦西热普

♩ = 82 渐快

①③

②④

⑤⑦⑨

⑤⑦⑨

⑥⑧⑩

♩ = 88

3 - مه شرهپ

第三麦西热普

♩ = 72 渐快

①⑦

②⑧

1. ②⑧ 2. ③⑤⑨⑪

④⑥⑩⑫

♩ = 106

Fine

I ④⑩ II ⑥⑫

1. 2. D.S. 1. 2. D.C.

V

پەنجگام مۇقامى

潘吉朶木卡姆

مۇقامنىڭ باشلىنىشى

散板序唱

节奏较自由 ♩ = 69 渐快

快

慢

快

自由 慢

5

5

p

تازه
太 孜

♩ = 58 渐快

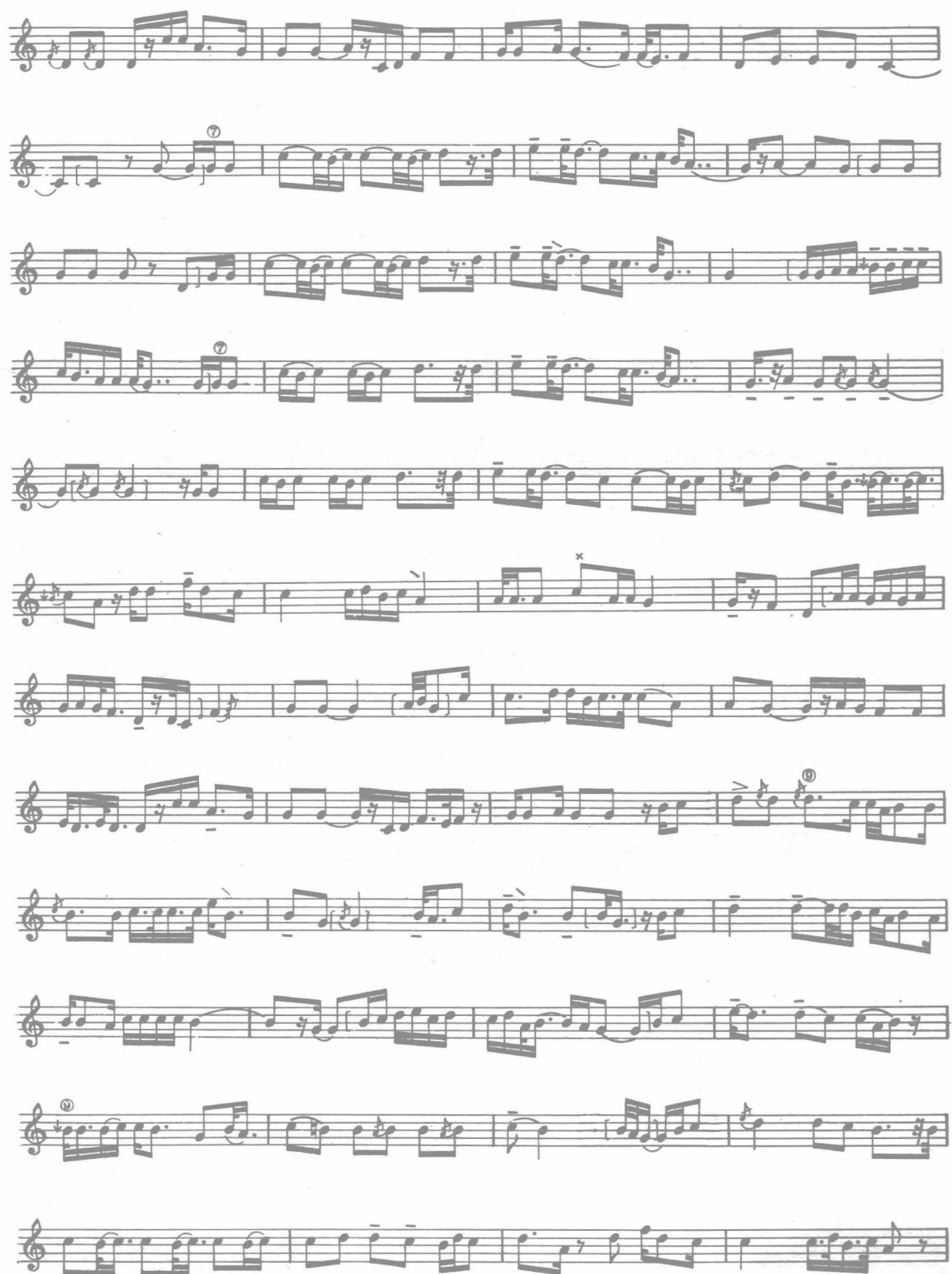
④

x x

♩ = 66 渐快

⑤

⑥

10

11

12

13

14

15 = 72 渐快

16

15

16

18

$\text{♩} = 75$ 渐慢

تەزىنىڭ مەرغۇلى

太孜間奏曲

♩ = 76 渐快

نۇسخە

怒斯赫

♩ = 54 渐快

1. 2.

① ②

③ ④

This musical score is written on a single grand staff (treble and bass clefs) and consists of ten staves of music. The notation includes eighth and sixteenth notes, rests, and repeat signs with first and second endings. Measure numbers 5 through 16 are indicated above the notes. The key signature has one flat (B-flat). The score includes several first and second endings, with the second ending of the final measure marked with a double bar line and a repeat sign. The notation is in a single melodic line, with no accompaniment shown.

5 7

5 7

6 8

1. 2. 9

1. 2. 9 10

1. 2. 10 11 12

1. 2. 11 12 13 14

1. 2. 13 D.S.

1. 2. 15

15

The image shows a musical score for the song "The Rose Tree". The score is written for a single melodic line in treble clef, with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The music is arranged in ten staves. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp. The second staff includes first and second endings, marked "1." and "2.". The third staff has measure numbers 13 and 15. The fourth staff has measure numbers 17 and 19. The fifth staff has measure numbers 21 and 23. The sixth staff has measure numbers 25 and 27. The seventh staff has measure numbers 29 and 31. The eighth staff has measure numbers 33 and 35. The ninth staff has measure numbers 37 and 39. The tenth staff has measure numbers 41 and 43. The score concludes with a double bar line and a repeat sign.

A musical score for a single melodic line, likely for a piano or violin, consisting of ten staves. The notation is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked as $J = 72$ at the bottom right. The score includes various musical notations such as eighth notes, sixteenth notes, and rests. Measure numbers 23, 24, 25, 26, and 27 are indicated above the staves. A first and second ending bracket is present over measures 23 and 24. The music features a mix of eighth and sixteenth note patterns, often beamed together, and includes some grace notes and slurs.

1. 2.

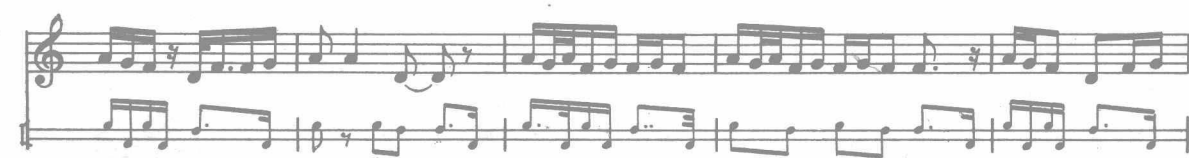
23 24 25 26 27

$J = 72$

نۇسخىنىڭ مەرغۇلى

怒斯赫間奏曲

♩ = 73 渐快

The second system of the musical score for 'The Little Boat' consists of two staves. The upper staff continues the melody from the first system, featuring a series of eighth and sixteenth notes. The lower staff provides a harmonic accompaniment, primarily using quarter and eighth notes. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

The first system of the musical score for 'The Rose Tree' consists of two staves. The top staff is in treble clef and contains the melody, which begins with a quarter note G4, followed by eighth notes A4 and B4, and continues with a series of eighth and sixteenth notes. The bottom staff is in bass clef and contains the bass line, starting with a quarter note G2, followed by eighth notes F2 and E2, and continuing with a series of eighth and sixteenth notes. The key signature has one sharp (F#), and the time signature is 4/4.

The first system of the musical score for 'The Rose Tree' consists of two staves. The top staff is in treble clef and contains the melody, which begins with a quarter rest followed by a series of eighth and quarter notes. The bottom staff is in bass clef and contains the bass line, starting with a quarter rest followed by eighth and quarter notes. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 4/4.

The first system of musical notation for 'The Bird Song' consists of two staves. The upper staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). It contains a melody of eighth and sixteenth notes, with some measures featuring beamed sixteenth notes. The lower staff begins with a bass clef and contains a bass line with eighth and sixteenth notes, including rests and beamed sixteenth notes. The system concludes with a double bar line.

The second system of the musical score for 'The Rose Tree' continues the melody and accompaniment. The treble staff features a series of eighth and sixteenth notes, with a repeat sign at the end. The bass staff provides a simple accompaniment with eighth and sixteenth notes, also ending with a repeat sign.

The first system of the musical score for 'The Little Boat' consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melody of eighth and sixteenth notes, with some notes beamed together. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with eighth and sixteenth notes, including rests. The key signature has one sharp (F#), and the time signature is 4/4.

The first system of the musical score for 'The Little Boat' consists of two staves. The top staff is in treble clef and contains a melody starting with a quarter rest, followed by eighth and sixteenth notes, and ending with a quarter rest. The bottom staff is in bass clef and contains a bass line with eighth and sixteenth notes, and a quarter rest at the end.

جولا

朱拉

♩ = 80 渐快

①②

②④

②

1. 2. ⑤

⑦ x x x

⑧

⑨

1. 2. ⑩⑪

11 13

11 13

14

15

17 19

19 20

21

22

23

$\text{♩} = 100$

سازم - 1

第一賽乃姆

$\text{♩} = 75$ 漸快

Fine

سازم - 2

第二賽乃姆

$\text{♩} = 80$ 漸快

1. 2.

$\text{♩} = 82$

سەندەم - 3

第三賽乃姆

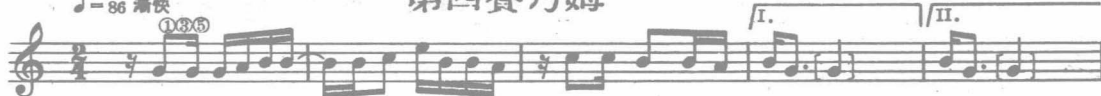
♩ = 80 漸快

سەندەم - 4

第四賽乃姆

♩ = 86 漸快

چوڭ سەلىقە

大賽勒克

♩ = 194 漸快

③

②④

1. 2.

⑤

⑥

⑥

196

كچىك سەلىقە

小賽勒克

$\text{♩} = 58$ 漸快

① ② ③ ④

$\text{♩} = 75$ 漸快

⑤ ⑥

Musical score for a single melodic line, consisting of 12 staves. The notation includes various rhythmic values, accidentals, and dynamic markings. The key signature has one flat. The tempo is marked as $J = 80$, with a "渐快" (ritardando) instruction. Measure numbers 6 through 12 are indicated above the staves.

The score begins with a treble clef and a key signature of one flat. The tempo is marked as $J = 80$. The first staff contains measures 6 through 8. The second staff contains measures 9 through 11. The third staff contains measures 12 through 14. The fourth staff contains measures 15 through 17. The fifth staff contains measures 18 through 20. The sixth staff contains measures 21 through 23. The seventh staff contains measures 24 through 26. The eighth staff contains measures 27 through 29. The ninth staff contains measures 30 through 32. The tenth staff contains measures 33 through 35. The eleventh staff contains measures 36 through 38. The twelfth staff contains measures 39 through 41.

The notation includes various rhythmic values, accidentals, and dynamic markings. The key signature has one flat. The tempo is marked as $J = 80$, with a "渐快" (ritardando) instruction. Measure numbers 6 through 12 are indicated above the staves.

كېچىك سەلىقنىڭ مەرغۇلى

小賽勒克間奏曲

♩ = 71 漸快

This page contains eight systems of musical notation, each consisting of a treble and bass staff. The notation is written in a single key and time signature. The first system shows a melody in the treble staff with eighth and sixteenth notes, and a bass line with quarter and eighth notes. The second system continues the melody with some triplet markings. The third system features a more complex treble staff with many sixteenth notes and a bass line with quarter notes. The fourth system has a treble staff with a mix of eighth and sixteenth notes, and a bass line with quarter notes. The fifth system shows a treble staff with a series of sixteenth-note runs and a bass line with quarter notes. The sixth system continues the sixteenth-note runs in the treble and has a more active bass line. The seventh system features a treble staff with a mix of note values and a bass line with quarter notes. The eighth system concludes the page with a treble staff containing eighth and sixteenth notes and a bass line with quarter notes.

كەچىك سەلىقەنىڭ ئوز گۈرۈشى

小赛勒克尾段

♩ = 79 渐快

①

②

1. ③ 2. ④

⑤

♩ = 80 渐快

⑥

⑦

⑧

⑨

⑩

9

11

13 14

15

1. 2.

15

17 18

19 21

$J = 84$ 渐慢

$J = 82$

Fine D.S.

په شرو
帕西路

$\text{♩} = 63$ 渐快

①

②

③

④

⑤

⑥

⑦⑧⑨

⑩⑪

⑫⑬⑭

1.

2.

1.

2.

1.

2.

1.

2.

1.

2.

D.S.

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

Fine

D.S.

$\text{♩} = 87$

Detailed description: This is a musical score for a single melodic line, spanning measures 13 to 22. The notation is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The time signature is 4/4. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, as well as rests. Measure 13 starts with a treble clef and a key signature of one sharp. Measures 14-15 are marked with a repeat sign and a key signature change to one sharp. Measures 16-17 are marked with a repeat sign and a key signature change to one sharp. Measures 18-19 are marked with a repeat sign and a key signature change to one sharp. Measures 20-21 are marked with a repeat sign and a key signature change to one sharp. Measure 22 is the final measure of the page, marked with a repeat sign and a key signature change to one sharp. The score includes first and second endings, marked with '1.' and '2.'. The piece concludes with the instruction 'Fine' and 'D.S.' (Da Capo). A tempo marking of 87 is indicated at the end of the score.

پەشرۇنىڭ مەرغۇلى

帕西路間奏曲

♩ = 85 渐慢

♩ = 83 渐快

تهكت

太喀特

♩ = 56 渐快

1. 2.

♩ = 58

rit.

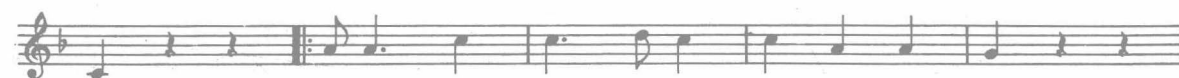
داستان - 1

第一达斯坦

♩ = 116 渐快

The musical score is written in a single melodic line on ten staves. The time signature is 2/4. The tempo is marked as 116 BPM with the instruction '渐快' (Ritardando). The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. There are several repeat signs (double bar lines with dots) and first/second endings (marked '1.' and '2.') throughout the piece. The key signature is one flat (B-flat).

This page contains ten staves of musical notation for a single melodic line in G major. The notation includes various rhythmic values such as eighth, sixteenth, and thirty-second notes, as well as rests and repeat signs. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The notation is written in a standard musical font, with notes and rests clearly visible on the staves. The piece concludes with a double bar line and a repeat sign.

1 - داستاننىڭ مەرغۇلى

第一达斯坦间奏曲

♩ = 160 渐快

The musical score is written for a single system with two staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. The key signature has one flat (B-flat). The tempo is marked as 160 beats per minute with a '渐快' (Ritardando) instruction. The score consists of seven systems of music, each with a melody line and a bass line. The melody line features various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The bass line provides a steady accompaniment with similar rhythmic patterns. The score ends with a double bar line and repeat dots.

داستان - 2

第二达斯坦

♩ = 110 渐快

①⑤ x

①⑥

♩ = 183

②⑥

②⑦

③⑦

④⑧

⑨

11

12

13

14

15

16

$\text{♩} = 171$

2 - داستاننه اڭ مه رغولی

第二达斯坦間奏曲

♩ = 170 漸快

3 - داستان

第三达斯坦

♩ = 61 渐快

①

③

①③

②④

②④

⑤

⑤

⑥

♩ = 69

⑦

⑧

⑨

This page contains ten staves of musical notation for guitar, written in treble clef. The notation includes various rhythmic values, accidentals, and fingering numbers (9, 10, 11, 12). The piece concludes with a tempo marking of quarter note = 74.

Staff 1: Treble clef, 4/4 time. Measures 1-4: Quarter notes, eighth notes, and quarter rests. Measure 5: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 6: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 7: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 8: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest.

Staff 2: Treble clef, 4/4 time. Measures 9-12: Quarter notes, eighth notes, and quarter rests. Measure 13: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 14: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 15: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 16: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest.

Staff 3: Treble clef, 4/4 time. Measures 17-20: Quarter notes, eighth notes, and quarter rests. Measure 21: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 22: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 23: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 24: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest.

Staff 4: Treble clef, 4/4 time. Measures 25-28: Quarter notes, eighth notes, and quarter rests. Measure 29: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 30: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 31: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 32: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest.

Staff 5: Treble clef, 4/4 time. Measures 33-36: Quarter notes, eighth notes, and quarter rests. Measure 37: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 38: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 39: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 40: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest.

Staff 6: Treble clef, 4/4 time. Measures 41-44: Quarter notes, eighth notes, and quarter rests. Measure 45: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 46: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 47: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 48: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest.

Staff 7: Treble clef, 4/4 time. Measures 49-52: Quarter notes, eighth notes, and quarter rests. Measure 53: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 54: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 55: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 56: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest.

Staff 8: Treble clef, 4/4 time. Measures 57-60: Quarter notes, eighth notes, and quarter rests. Measure 61: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 62: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 63: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 64: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest.

Staff 9: Treble clef, 4/4 time. Measures 65-68: Quarter notes, eighth notes, and quarter rests. Measure 69: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 70: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 71: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 72: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest.

Staff 10: Treble clef, 4/4 time. Measures 73-76: Quarter notes, eighth notes, and quarter rests. Measure 77: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 78: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 79: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest. Measure 80: Quarter note, quarter rest, quarter note, quarter rest.

Tempo marking: $\text{♩} = 74$

3 - داستاننىڭ مەرغۇلى

第三达斯坦间奏曲

♩ = 71 渐快

The musical score is written for a treble and bass staff in 3/8 time. It begins with a tempo marking of ♩ = 71 and a dynamic of '渐快' (Ritardando). The score consists of six systems of music. The first system includes a repeat sign. The second system also includes a repeat sign. The third system features a key signature change to one flat (B-flat). The fourth system continues the melody with various rhythmic patterns. The fifth system includes a key signature change to two flats (B-flat and E-flat). The sixth system concludes the piece with a final cadence.

This musical score is written for piano and consists of nine systems of staves. The notation includes treble and bass clefs, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. The score features a variety of musical elements, including eighth and sixteenth notes, rests, and dynamic markings.

The dynamics and markings are as follows:

- System 1: No dynamic marking.
- System 2: *p* (piano) marking above the staff.
- System 3: *f* (forte) marking above the staff.
- System 4: No dynamic marking.
- System 5: *p* (piano) marking above the staff.
- System 6: *mf* (mezzo-forte) marking above the staff.
- System 7: No dynamic marking.
- System 8: *J = 78* marking above the staff.
- System 9: No dynamic marking.

The score concludes with a double bar line and repeat dots at the end of the final system.

I - مه شرهپ

第一麦西热普

♩ = 133 渐快

①

②

③

④

⑤

⑥

⑦

⑧

⑨

⑩

⑪

⑫

⑬

⑭

♩ = 147

2 - مه شرهپ

第二麦西热普

♩ = 140 渐快

①

②

③

④

⑤

⑥

⑦

⑧

♩ = 154

3 - مه شرهپ

第三麦西热普

♩ = 91 渐快

①

②

③

④

⑤⑦

⑥⑧

⑨

⑩

♩ = 58

Fine

4 - مه شرهپ

第四麦西热普

♩ = 76 渐快

①

1. 2. x ②

1. 2. ③④

④⑥

Fine ⑥

D.S.

5 - مه شرهپ

第五麦西热普

♩ = 98 渐快

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.

♩ = 104 慢 节奏较自由

VI

ئوزال مۇقامى

乌扎勒木卡姆

مۇقامنىڭ باشلىنىشى

散板序唱

$J = 42$
 $rit.$ $J = 40$ 快 $J = 52$
 $rit.$ $J = 44$ f
 $rit.$ f

快 $\text{♩} = 56$ *a tempo*

mf

慢 $\text{♩} = 44$

ris. *a tempo* 渐快

a tempo

rit.

Detailed description: This musical score is written for a single melodic line on a grand staff (treble clef). The key signature has one flat (B-flat). The piece begins with a tempo marking of '快' (Allegretto) at 56 beats per minute. The first staff contains a series of eighth and sixteenth notes, followed by a half note. The second staff continues with eighth notes and includes a dynamic marking of *mf*. The third staff is marked '慢' (Ritardando) at 44 beats per minute and features a triplet of eighth notes. The fourth and fifth staves continue the melodic line with various note values. The sixth staff includes a 'ris.' (riscendiendo) marking and a return to 'a tempo'. A '渐快' (Accelerando) section is indicated by a dashed line over the next few measures. The seventh staff returns to 'a tempo'. The eighth and ninth staves feature sixteenth-note passages, with the ninth staff including a sextuplet. The piece concludes on the tenth staff with a 'rit.' (ritardando) marking and a final half note.

تهزه

太 孜

♩ = 62 渐快

①

⑤

⑨

⑬

⑰

⑲

⑳

㉑

㉒

㉓

㉔

㉕

㉖

㉗

㉘

㉙

㉚

㉛

㉜

㉝

㉞

㉟

㊱

㊲

㊳

㊴

㊵

㊶

㊷

㊸

㊹

㊺

㊻

㊼

㊽

㊾

㊿

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

51.

52.

53.

54.

55.

56.

57.

58.

59.

60.

61.

62.

63.

64.

65.

66.

67.

68.

69.

70.

71.

72.

73.

74.

75.

76.

77.

78.

79.

80.

81.

82.

83.

84.

85.

86.

87.

88.

89.

90.

91.

92.

93.

94.

95.

96.

97.

98.

99.

100.

The musical score consists of 12 staves of music in treble clef. The notation includes various rhythmic values, accidentals, and performance markings.

- Staff 1: Ends with a measure marked with an 'x'.
- Staff 2: Starts with a circled '6'.
- Staff 3: Starts with a circled '6' and includes the tempo marking "♩ = 69 渐快" (Allegretto, Accelerando).
- Staff 4: Continues the melodic line.
- Staff 5: Starts with a circled '6' and a circled '7'.
- Staff 6: Continues the melodic line.
- Staff 7: Includes a circled '6' and a circled '8'.
- Staff 8: Continues the melodic line.
- Staff 9: Starts with two empty circles "○○".
- Staff 10: Includes first and second endings marked "1." and "2." with circled measure numbers 7 and 9/11.
- Staff 11: Includes a circled '9' and a circled '11'.
- Staff 12: Continues the melodic line.

Musical notation for a single melodic line, consisting of 12 staves. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, accidentals, and dynamic markings. Measure numbers 12 through 31 are indicated above the notes. The piece features first and second endings at measures 13, 14, 15, 16, 17, and 18. A tempo marking of quarter note = 71 is present at measure 13, and a final tempo marking of quarter note = 72 is at the end of the piece.

تەزىنىڭ مەرغۇلى

太孜間奏曲

♩ = 72 漸快

The musical score is written in 2/4 time. It begins with a tempo marking of 72 beats per minute and a 'rushing' (accelerando) instruction. The score is divided into six systems, each with a treble and bass staff. The melody is primarily in the treble staff, while the bass staff provides a harmonic accompaniment. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. There are several trills and grace notes. The score includes first and second endings, marked with '1.' and '2.' respectively. The final system ends with a double bar line and a final cadence.

نۇسخە

怒斯赫

♩ = 89 渐快

①

①③

②④

OO

1. ③

2. ⑥

♩ = 105 渐快

This image shows a page of musical notation, likely for a guitar piece. It consists of ten staves of music, each containing a different voice or instrument part. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and fingerings (e.g., 6, 7, 8). The music is written in a single system, with each staff representing a different voice or instrument part. The notation is in a single system, with each staff representing a different voice or instrument part. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and fingerings (e.g., 6, 7, 8). The music is written in a single system, with each staff representing a different voice or instrument part.

7

(7)9

(7)9

(8)10

(11)13

(13)14

x

This page contains 12 staves of musical notation for guitar. The notation is written in treble clef and includes various rhythmic values, accidentals, and fingering numbers. The piece concludes with a tempo marking of quarter note = 108.

Staff 1: Treble clef, 7/8 time signature. Notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4. Fingering: 15, 17.

Staff 2: Treble clef, 7/8 time signature. Notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4. Fingering: 15, 17.

Staff 3: Treble clef, 7/8 time signature. Notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4. Fingering: 15, 17.

Staff 4: Treble clef, 7/8 time signature. Notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4. Fingering: 15, 17.

Staff 5: Treble clef, 7/8 time signature. Notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4. Fingering: 15, 17.

Staff 6: Treble clef, 7/8 time signature. Notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4. Fingering: 15, 17.

Staff 7: Treble clef, 7/8 time signature. Notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4. Fingering: 15, 17.

Staff 8: Treble clef, 7/8 time signature. Notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4. Fingering: 15, 17.

Staff 9: Treble clef, 7/8 time signature. Notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4. Fingering: 15, 17.

Staff 10: Treble clef, 7/8 time signature. Notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4. Fingering: 15, 17.

Staff 11: Treble clef, 7/8 time signature. Notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4. Fingering: 15, 17.

Staff 12: Treble clef, 7/8 time signature. Notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4. Fingering: 15, 17.

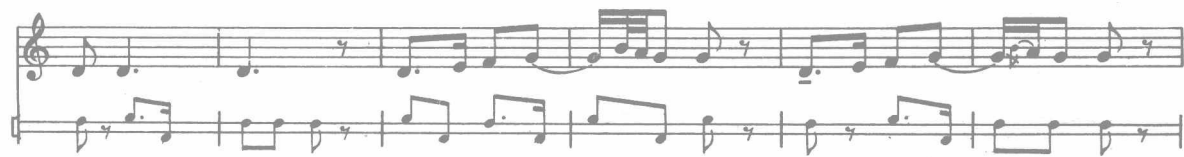
Tempo marking: ♩ = 108

نۇسخىنىڭ مەرغۇلى

怒斯赫間奏曲

♩ = 104 漸快

The musical score is written for a piano and consists of seven systems of two staves each. The tempo is marked as 104 beats per minute, and the instruction '漸快' (Ritardando) indicates a gradual increase in tempo. The key signature has one sharp (F#). The melody is primarily composed of eighth and sixteenth notes, with some measures featuring triplets or sixteenth-note runs. The piece concludes with a final cadence in the seventh system.

1 - كىچىك سەلىقە

第一小賽勒克

♩=68 渐快

10

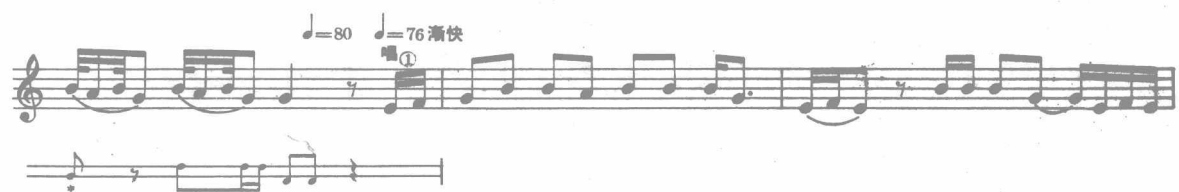
1- كەچىك سەلىقەنىڭ مەرغۇلى

第一小賽勒克間奏曲

♩=79 漸快

The musical score is presented in seven systems, each with a treble and bass staff. The notation includes various note values (eighth and sixteenth notes), rests, and a fermata in the fourth system. The tempo is indicated as 79 beats per minute with a 'rushing' (渐快) instruction.

5

6

7

7 9

8 10

8 10

1. 2.

$\text{♩} = 80$

جۇلا

朱拉

♩=95 渐快

①②

3679

46310

♩=102
(反复四次)

سندھ

賽乃姆

♩ = 75 漸快

(反复三次)

♩ = 77

چوڭ سەلىقە

大賽勒克

♩=198 漸快

(反复三次)

①

②

③ ③

1. 2. ④

♩=201 1. 2.

♩=204

2- كىچىك سەلىقە

第二小賽勒克

2- كىچىك سەلىقەنىڭ مەرغۇلى

第二小賽勒克間奏曲

This page contains eight systems of musical notation, each consisting of a treble and bass staff. The notation is written in a style typical of 20th-century musical manuscripts. The first system shows a treble staff with a melodic line and a bass staff with a more active, rhythmic accompaniment. The second system continues the melody in the treble and the accompaniment in the bass. The third system features a more complex melodic line in the treble with some grace notes and a steady accompaniment in the bass. The fourth system shows a continuation of the melodic and accompanimental themes. The fifth system has a treble staff with a melodic line and a bass staff with a more active, rhythmic accompaniment. The sixth system continues the melody in the treble and the accompaniment in the bass. The seventh system features a more complex melodic line in the treble with some grace notes and a steady accompaniment in the bass. The eighth system shows a continuation of the melodic and accompanimental themes.

This page contains eight systems of musical notation, each consisting of a treble staff and a bass staff. The music is written in a single key signature and 4/4 time. The notation includes a variety of note values, including eighth, sixteenth, and thirty-second notes, as well as rests and ties. Dynamic markings such as *mf* (mezzo-forte) and *f* (forte) are present throughout the piece. The first system begins with a treble staff starting on a G4 and a bass staff starting on a G2. The music progresses through several systems, each with two measures per staff. The final system concludes with a treble staff ending on a G4 and a bass staff ending on a G2.

This page contains ten systems of musical notation, each consisting of a treble staff and a bass staff. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and accidentals. A tempo marking of $\text{♩} = 84$ is located at the bottom right of the page. The music is written in a style typical of a piano score, with a focus on melodic and harmonic development.

The first system shows a treble staff with a series of eighth notes and a bass staff with a similar rhythmic pattern. The second system continues this pattern with some variations in note values. The third system introduces a more complex rhythmic structure with sixteenth notes. The fourth system features a series of eighth notes in the treble staff and a more active bass staff. The fifth system shows a continuation of the eighth-note pattern in the treble staff. The sixth system introduces a new melodic line in the treble staff. The seventh system continues this new line with some chromatic movement. The eighth system shows a more complex rhythmic structure with sixteenth notes. The ninth system continues this pattern with some variations in note values. The tenth system concludes the page with a final cadence in both staves.

2- كىچىك سەلىقنىڭ ئوز گۇرۇشى

第二小賽勒克尾段

♩=80

پەشرۇ
帕西路

$\text{♩} = 63$ 渐快

①

②

③

④

⑤

⑥

⑦⑧

⑦⑧

⑧⑩

The musical score consists of ten staves of music. The first staff includes first and second endings, marked with *I.* and *II.*, and a *D.S.* (Da Capo) instruction. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings. The piece concludes with a *Fine* marking and a tempo indication of quarter note = 80.

Musical markings and symbols include:

- First and second endings: *I.*, *II.*
- Da Capo: *D.S.*
- Rehearsal marks: 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22
- Tempo marking: $\text{♩} = 80$
- Final marking: *Fine*
- Repeat instruction: (反复三次)

پەشرۇنەڭ مەرغۇلى

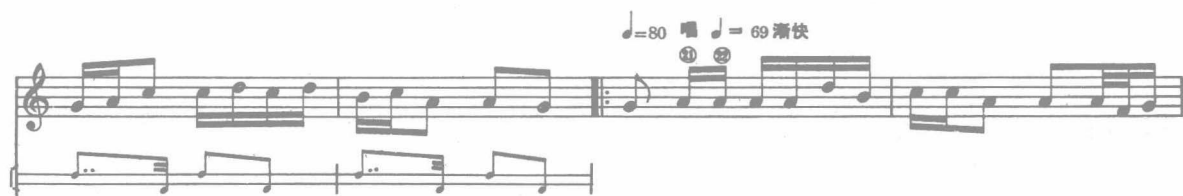
帕西路間奏曲

♩ = 80

1.

2.

تهكت 太咯特

♩ = 50 渐快

The musical score is written in 3/8 time and begins with a tempo marking of ♩ = 50 and the instruction '渐快' (Ritardando). The score consists of ten staves of music. The first staff starts with a circled '1' above the first measure. The second staff has a circled '1' and '2' above the first measure. The third staff has a circled '2' above the first measure. The fourth staff has a first ending bracket labeled '1.' and a second ending bracket labeled '2.'. The fifth staff has a circled '3' and '3' above the first measure. The sixth staff has a circled '4' and '4' above the first measure. The seventh staff has a circled '6' and '6' above the first measure. The eighth staff has a first ending bracket labeled '1.' and a second ending bracket labeled '2.' with a circled '6' above the first measure of the second ending. The ninth and tenth staves continue the melodic line with various rhythmic patterns and rests.

1 - داستان

第一达斯坦

♩=110 渐快

12 staves of musical notation in a single melodic line. The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is 2/4. The notation includes various rhythmic values (eighth, sixteenth, quarter, half notes, rests, ties) and structural markers such as repeat signs, first and second endings, and circled measure numbers (4, 5, 6). A cross symbol (x) is placed above a note in the second staff and another above a note in the eleventh staff.

D.S.

♩ = 156

1 - داستاننىڭ مەرغۇلى

第一达斯坦间奏曲

♩ = 156

2 - داستان

第二达斯坦

$\text{♩} = 57$ 渐快

The musical score is written in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of ten staves of music. The tempo is marked as 57 beats per minute and '渐快' (Ritardando). The music features various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. There are several ornaments (marked with 'x') and numbered measures (1, 2, 4, 6) throughout the piece.

This page contains ten staves of musical notation, likely for guitar, arranged in a single system. The notation is written in a key signature of one flat (B-flat) and a 3/4 time signature. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. Fingerings are indicated by numbers 1 through 14 above specific notes. Some notes are marked with an 'x' above them, possibly indicating a natural or a specific articulation. The notation is clean and professional, typical of a published musical score.

15

17

19

21

♩ = 72

2 - داستانمڭ مەرغۇلى

第二达斯坦间奏曲

♩ = 78 渐快

The musical score is written for a piano or similar instrument. It begins with a treble and bass staff in 2/4 time, one flat key signature. The tempo is marked as 78 BPM with a 'rushing' (渐快) instruction. The melody is primarily in the treble staff, while the bass staff provides a complex, often syncopated accompaniment. The piece features several systems of sixteenth and thirty-second note runs, giving it a lively and technically demanding character. It ends with a double bar line and a repeat sign, followed by two endings: the first ending leads back to an earlier section, and the second ending provides a final resolution.

3- داستان

第三达斯坦

The musical score consists of ten staves of music in B-flat major (two flats). The notation includes various musical symbols and performance markings:

- Staff 1:** Treble clef, key signature of two flats. First ending bracket with first ending (1.) and second ending (2.) marked with an 'x'. A circled 3 is above the staff.
- Staff 2:** Treble clef, key signature of two flats. A circled 3 is above the staff.
- Staff 3:** Treble clef, key signature of two flats. First ending bracket with first ending (1.) and second ending (2.) marked with a circled 4.
- Staff 4:** Treble clef, key signature of two flats.
- Staff 5:** Treble clef, key signature of two flats. First ending bracket with first ending (1.) and second ending (2.) marked with an 'x'. A circled 5 is above the staff.
- Staff 6:** Treble clef, key signature of two flats. First ending bracket with first ending (1.) and second ending (2.) marked with an 'x'. A circled 5 is above the staff.
- Staff 7:** Treble clef, key signature of two flats. First ending bracket with first ending (1.) and second ending (2.) marked with a circled 6 and a circled 7.
- Staff 8:** Treble clef, key signature of two flats. First ending bracket with first ending (1.) and second ending (2.) marked with a circled 6 and a circled 7.
- Staff 9:** Treble clef, key signature of two flats. First ending bracket with first ending (1.) and second ending (2.) marked with a circled 6 and a circled 7. The marking *D.S.* (Da Capo) is written below the staff.
- Staff 10:** Treble clef, key signature of two flats. First ending bracket with first ending (1.) and second ending (2.) marked with a circled 6 and a circled 7. The marking *D.S.* (Da Capo) is written below the staff.

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

342

343

344

345

346

347

348

349

350

351

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

365

366

367

368

369

370

371

372

373

374

375

376

377

378

379

380

381

382

383

384

385

386

387

388

389

390

391

392

393

394

395

396

397

398

399

400

401

402

403

404

405

406

407

408

409

410

411

412

413

414

415

416

417

418

419

420

421

422

423

424

425

426

427

428

429

430

431

432

433

434

435

436

437

438

439

440

441

442

443

444

445

446

447

448

449

450

451

452

453

454

455

456

457

458

459

460

461

462

463

464

465

466

467

468

469

470

471

472

473

474

475

476

477

478

479

480

481

482

483

484

485

486

487

488

489

490

491

492

493

494

495

496

497

498

499

500

501

502

503

504

505

506

507

508

509

510

511

512

513

514

515

516

517

518

519

520

521

522

523

524

525

526

527

528

529

530

531

532

533

534

535

536

537

538

539

540

541

542

543

544

545

546

547

548

549

550

551

552

553

554

555

556

557

558

559

560

561

562

563

564

565

566

567

568

569

570

571

572

573

574

575

576

577

578

579

580

581

582

583

584

585

586

587

588

589

590

591

592

593

594

595

596

597

598

599

600

601

602

603

604

605

606

607

608

609

610

611

612

613

614

615

616

617

618

619

620

621

622

623

624

625

626

627

628

629

630

631

632

633

634

635

636

637

638

639

640

641

642

643

644

645

646

647

648

649

650

651

652

653

654

655

656

657

658

659

660

661

662

663

664

665

666

667

668

669

670

671

672

673

674

675

676

677

678

679

680

681

682

683

684

685

686

687

688

689

690

691

692

693

694

695

696

697

698

699

700

701

702

703

704

705

706

707

708

709

710

711

712

713

714

715

716

717

718

719

720

721

722

723

724

725

726

727

728

729

730

731

732

733

734

735

736

737

738

739

740

741

742

743

744

745

746

747

748

749

750

751

752

753

754

755

756

757

758

759

760

761

762

763

764

765

766

767

768

769

770

771

772

773

774

775

776

777

778

779

780

781

782

783

784

785

786

787

788

789

790

791

792

793

794

795

796

797

798

799

800

801

802

803

804

805

806

807

808

809

810

811

812

813

814

815

816

817

818

819

820

821

822

823

824

825

826

827

828

829

830

831

832

833

834

835

836

837

838

839

840

841

842

843

844

845

846

847

848

849

850

851

852

853

854

855

856

857

858

859

860

861

862

863

864

865

866

867

868

869

870

871

872

873

874

875

876

877

878

879

880

881

882

883

884

885

886

887

888

889

890

891

892

893

894

895

896

897

898

899

900

901

902

903

904

905

906

907

908

909

910

911

912

913

914

915

916

917

918

919

920

921

922

923

924

925

926

927

928

929

930

931

932

933

934

935

936

937

938

939

940

941

942

943

944

945

946

947

948

949

950

951

952

953

954

955

956

957

958

959

960

961

962

963

964

965

966

967

968

969

970

971

972

973

974

975

976

977

978

979

980

981

982

983

984

985

986

987

988

989

990

991

992

993

994

995

996

997

998

999

1000

3 - داستاننىڭ مەرغۇلى

第三达斯坦间奏曲

♩ = 79 渐快

This page contains eight systems of musical notation, each consisting of a treble staff and a bass staff. The key signature is two flats (B-flat and E-flat). The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and repeat signs. The first system has a treble staff with a key signature change from two flats to one flat (F major) and a bass staff with a key signature change from two flats to one flat (F major). The second system has a treble staff with a key signature change from one flat to no flats (C major) and a bass staff with a key signature change from one flat to no flats (C major). The third system has a treble staff with a key signature change from no flats to one flat (F major) and a bass staff with a key signature change from no flats to one flat (F major). The fourth system has a treble staff with a key signature change from one flat to no flats (C major) and a bass staff with a key signature change from one flat to no flats (C major). The fifth system has a treble staff with a key signature change from no flats to one flat (F major) and a bass staff with a key signature change from no flats to one flat (F major). The sixth system has a treble staff with a key signature change from one flat to no flats (C major) and a bass staff with a key signature change from one flat to no flats (C major). The seventh system has a treble staff with a key signature change from no flats to one flat (F major) and a bass staff with a key signature change from no flats to one flat (F major). The eighth system has a treble staff with a key signature change from one flat to no flats (C major) and a bass staff with a key signature change from one flat to no flats (C major).

1 - مه شرهپ

第一麦西热普

2 - مه شره پ

第二麦西热普

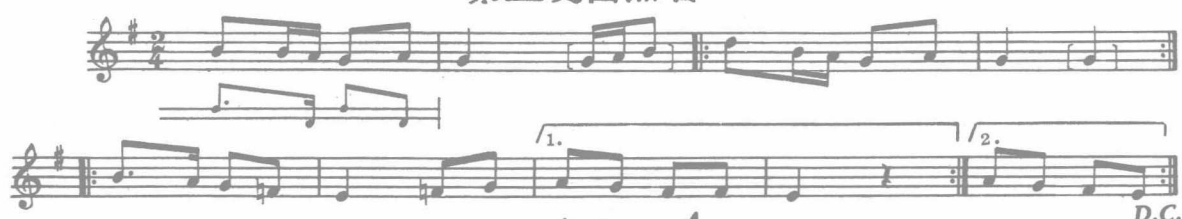
♩ = 74 渐快

① ② ③ ④ ⑤ ⑥ ⑦ ⑧

3 - مه شره پ

第三麦西热普

4 - مه شره پ

第四麦西热普

♩ = 95 渐快

①

5 - مه شره پ

第五麦西热普

♩ = 77 渐快

①

مه شرهپ - 6

第六麦西热普

♩ = 78 渐快

①

1. 2. ②

Fine 1. ②④ ③⑤ ④⑥

♩ = 92

③⑤ ④⑥

D.S.

مه شرهپ - 7

第七麦西热普

♩ = 93 渐快

1.

Fine.

1.

2.

♩ = 101

反反复六次后结束于Fine D.S.